

5. ආර්ථික හා සමාජ පොදු කාර්ය පිරිවැය

5.1 සමස්ත නිර්මාණ

සීඝ්‍ර ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක වශයෙන් ඉහළ නැංවීම සඳහා වැදගත් පියවර කිහිපයක් 1999 දී ගනු ලැබීය. ආර්ථික යටිතල පහසුකම් අංශයෙහි රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආයෝජන සැලකිය යුතු පරිදි වැඩි විය. යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය සහ පුළුල් කිරීමෙහි රජයේ ඇති කැපවීම පිළිබිඹු කරමින් යටිතල පහසුකම්වල රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි. සේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 4.2 ක මට්ටමක පවත්වා ගන්නා ලදී. වර්ෂ 2000 වනවිට මෙය සියයට 6.4 දක්වා වැඩි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 1999 දී රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් ජලසම්පාදනය හා සනීපාරක්ෂාව, මහාමාර්ග, නිවාස සහ ප්‍රවාහන අංශවල යෙදවිණි. එමෙන් ම, යෝජිත කොළඹ - මාතර, කොළඹ - කටුනායක සහ කොළඹ - මහනුවර යන අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම පිළිබඳ නිශ්චිත තීරණවලට ද එළඹිණි. මේ අතර, සවුත් ඒෂියා ගේට්ට්ට් ටරමිනල්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම විසින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 240ක පිරිවැයක් සහිත, එළිසබෙත් රැජන ජැටිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමත් සමඟ යටිතල පහසුකම් සැපයීමෙහි පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. මෙය ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පැවරීම (BOT) යන පදනම යටතේ පෞද්ගලික අංශයේ අරමුදල් ඇතිව ශ්‍රී ලංකාවේ ආරම්භ කරන ලද විශාලතම ව්‍යාපෘතිය වේ. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ ගුවන් යානා ඇණිය ප්‍රතිසම්පාදනය කිරීමේ වැඩසටහන 1999 දී ආරම්භ වූ අතර, එම වර්ෂය තුළ දී ඒ සඳහා එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 298 ක් වැය කරන ලදී. අනෙකුත් අංශවල ද, විශේෂයෙන් ම විදුලි සංදේශ, නිවාස, ගැස් සහ විදුලිබලය යන අංශවලද පෞද්ගලික ආයෝජන පුළුල් විය. 1999 දී, ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ පහසුකම් යටතේ කරන ලද ආයෝජනවලින් සියයට 60 ක් පමණ යටිතල පහසුකම් සඳහා විය. විදුලි සංදේශ, ගැස් සහ සිවිල් ගුවන් සේවා යන අංශවල පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම් මගින් මේ දක්වා යහපත් ප්‍රතිඵල ජනිත කර ඇත. මෙම වැඩිදියුණුවීම් පැවැතිය ද යටිතල පහසුකම් අංශයෙහි වත්මන් ආයෝජන මට්ටම ප්‍රමාණවත් නොවේ. එහෙයින්, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයෙහි පෞද්ගලික අංශයට වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සලසන අතර ම, රාජ්‍ය අංශය ද, විශේෂයෙන් ම පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය අඩු අංශවල ආයෝජනය කිරීම අවශ්‍යය. මහාමාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, වේලි, ජල සැපයුම් සහ නව වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වැනි විශාල යටිතල ව්‍යාපෘතිවල රාජ්‍ය අංශය ප්‍රමුඛත්වය ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ආර්ථික යටිතල පහසුකම්වල සීඝ්‍ර වර්ධනයක් සමඟ, ශ්‍රම ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා මානව සම්පත් සංවර්ධනයෙහි ද ප්‍රමාණවත් පරිදි ආයෝජනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් බවට පත්ව ඇත.

5.1 සංඛ්‍යා සටහන
යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජනය

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු.ද.ල.	ද.දේ.නි.%	රු.ද.ල.	ද.දේ.නි.%	රු.ද.ල.	ද.දේ.නි.%
1990	18,798	5.8	3,019	0.9	21,817	6.7
1991	26,022	7.0	2,964	0.8	28,986	7.8
1992	20,444	4.8	6,137	1.4	26,581	6.2
1993	29,600	5.9	6,075	1.2	35,675	7.1
1994	29,304	5.1	7,677	1.3	36,981	6.4
1995	36,106	5.4	9,854	1.5	45,960	6.9
1996	31,409	4.1	10,322	1.3	41,731	5.4
1997	32,481	3.6	11,552	1.3	44,033	4.9
1998	44,677	4.4	15,528	1.5	60,205	5.9
1999(අ)	46,902	4.2	17,493	1.6	64,395	5.8

(අ) තාවකාලික

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

යටිතල පහසුකම් පුළුල් කිරීමේ සහ ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ වත්මන් ක්‍රමෝපාය අංශ කිහිපයක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වේ. ඒ අතර නව යටිතල ව්‍යුහයන් ගොඩනැංවීම, පවත්නා යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය කිරීම හා නවීකරණය කිරීම, ආයතනික රාමුව ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම, කළමනාකරණය ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම සහ පෞද්ගලිකරණය ප්‍රධාන වේ. මෙම ක්‍රමෝපායයන් අනුව යමින්, 1999 දී විදුලිබල අංශයෙහි රාජ්‍ය ආයෝජන රුපියල් දශලක්ෂ 15,282 දක්වා සියයට 27 කින් පමණ වැඩි කිරීමට ඇස්තමේන්තු කර තිබිණි. මෙහෙයවීම් 40ක ධාරිතාවයකින් යුත් සපුරාස්කන්ද දෙවන ඩීසල් තාප බලාගාරය ආරම්භ කිරීමත් සමඟ 1999 දී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ස්ථාපිත විදුලිබල ධාරිතාවය සියයට 3 කින් පමණ වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, ජලවිදුලිය මත ඇති රැ දියාව තවමත් සියයට 67 ක් තරම් ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, එමගින් වෙනත් විදුලිබල මූලාශ්‍ර සංවර්ධනය කිරීමේ ඇති අවශ්‍යතාවය පිළිබිඹු කරයි. පසුගිය වර්ෂ වලදී මෙන්ම මගී ප්‍රවාහන අංශයේ සුළු ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබිණි. මගී ප්‍රවාහන අංශයේ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ මගී ප්‍රවාහනය තවදුරටත් ඒකාබද්ධ කිරීම පිළිබඳව සලකා බලමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) සතු එන්ජින්, මැදිරි සහ ගැල් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත. 1996 වර්ෂයෙන් පසු දුම්රිය ගාස්තු සංශෝධනය නොකිරීම නිසා, ශ්‍රී ලං.දු.සේ.යේ මෙහෙයුම් අලාභය තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. යෝජිත අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීමෙන් පසු මාර්ග තදබදය අඩුවීමක් සහ ප්‍රාදේශීය නගරවලට ප්‍රවේශය පහසුවීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. කොළඹ - කටුනායක සහ කොළඹ - මාතර අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම හා සම්බන්ධ ශක්‍යතා අධ්‍යයන අවසන් කර ඇත. කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීමේ කටයුතු වර්ෂ 2000 දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. කොළඹ වරාය ධාරිතාවය පුළුල් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කෙරෙමින් පවතී. කෙසේ වෙතත්, පසුගිය දෙවර්ෂය තුළ වරාය සේවා සඳහා පැවති ඉල්ලුම බොහෝ දුරට ස්ථාවරව පැවතුණු අතර, ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම කලාපයේ වෙනත් වරායවලින්, විශේෂයෙන් ම ප්‍රතිනැව්ගත

කිරීම් සඳහා එල්ල වූ තරඟය හේතු විය. කොළඹ වරායට පැමිණෙන නාවික යාත්‍රා ප්‍රමාණය වැඩිකර ගැනීම සඳහා වරාය කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නංවා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වනු ඇත. නිවාස සහ ජලසම්පාදන අංශවල ආයෝජනය 1999 දී තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. පොලී අනුපාත පහත වැටීමත් සමඟ මෑත වර්ෂවලදී නිවාස මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ සැලකිය යුතු පරිදි වැඩි දියුණු විය. 1999 දී වාර්තාගත ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවක් සපයා ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් නීත්‍යානුකූල නොවන ජල සම්බන්ධතා සහ අවධානයට යොමු නොවූ ජල කාන්දුවීම් හේතුවෙන්, ආදායම් නොලැබෙන ජල සැපයුම් ඉහළ මට්ටමක පැවැතීම මෙම අංශයේ දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන ගැටළුවක් වේ.

1999 දී විදුලිබල අංශයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගියේය. මෙහෙවැටී 265 ක පමණ මුළු ධාරිතාවයකින් යුත් පෞද්ගලික අංශයේ කාපබල ව්‍යාපෘති තුනක් අනුමත කර ඇති අතර, ඉදිරි දෙවර්ෂය තුළ දී ඒවායෙහි විදුලිබල උත්පාදනය ඇරඹීමට නියමිතව ඇත. මෙමගින් ජලවිදුලිය මත ඇති රැදියාව සැලකිය යුතු පරිදි අඩු කෙරෙනු ඇත. මේ අතර මෙහෙවැටී 100 ක පමණ මුළු ධාරිතාවයකින් යුත් කුඩා ජලවිදුලි ව්‍යාපෘති රාශියක් ඉදිකිරීම සඳහා කටයුතු කෙරෙමින් පවතී. පසුගිය වර්ෂ 3 ක පමණ කාලය තුළ විදුලි සංදේශ අංශයේ දක්නට ලැබුණු සීඝ්‍ර වර්ධනය, 1999 දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. වර්ෂය තුළ දී ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව සියයට 29 කින් වර්ධනය වූ අතර ජංගම දුරකථන සංඛ්‍යාව සියයට 47 කින් වර්ධනය විය. 1999 දී ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගමේ (ශ්‍රී ලං.ටෙ.) ආයෝජන සියයට 31 කින් ද, විදුලි සංදේශ අංශයේ අනෙකුත් පෞද්ගලික ආයෝජන සියයට 19 කින් ද වැඩි විය. 1999 දී ආරම්භ කරන ලද එළිසබෙත් රැජින ජැටිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ කොළඹ වරායේ බහලු හැසිරවීමේ ධාරිතාවය වර්ෂයකට බහලු ඒකක 750,000 කින් වැඩි කරනු ඇත. නව කළමනාකරණය යටතේ, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ ක්‍රියාකාරිත්වය කැපී පෙනෙන ලෙස වර්ධනය වී ඇති අතර, වර්ෂය තුළ දී නව ගුවන් යානා 3 ක් මිලට ගන්නා ලදී. 1999 දී ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් විශාල නිවාස ව්‍යාපෘති 3 ක් අනුමත කරන ලදී. යටිතල ව්‍යාපෘති ආයෝජන කාර්යාංශය (Bureau of Infrastructure Investment) විසින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයෙහි යෙදවෙන පෞද්ගලික ආයෝජන සඳහා පහසුකම් සැලසීම තවදුරටත් කරගෙන ගිය අතර, පෞද්ගලික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන සමාගම (Private Sector Infrastructure Development Company Ltd.) විසින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලැබීය.

1998 දී නියමු පදනමක් යටතේ ආරම්භ කළ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ, සම්පත් සීමාකම් සහ පුහුණුකිරීම් හා සම්බන්ධ ගැටළු පැවැතියද, 1999 දී දිවයින පුරා ම සතුටුදායක ලෙස ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඉංග්‍රීසි ඉගැන්වීම සහ පරිගණක අධ්‍යාපනය සඳහා ද අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් දෙන ලදී. විශ්ව විද්‍යාලවල

ප්‍රතිවාරය ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා, විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි මන්දගාමී ස්වභාවයක් දක්නට ලැබිණි.

මූල්‍ය සම්පත් සීමාකම් සහ විශේෂිත කාල නියමයන් අනුව ප්‍රතිසංස්කරණ සැලසුම් කොට නොතිබීම නිසා, සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණවල ක්‍රියාකාරිත්වයෙහිද මන්දගාමී ස්වභාවයක් දක්නට ලැබිණි. කෙසේ වෙතත්, සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයක ම අඩු තරමින් එක් රෝහලක් හෝ සංවර්ධනය කිරීම, ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණ සහ පුහුණුකිරීම් ආදී අංශවල යම් ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබිණි.

5.2 සෞඛ්‍ය

පසුගිය දශක කිහිපය තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක් කරා ළඟා වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික සෞඛ්‍ය දර්ශක සංවර්ධිත රටවල්වල සෞඛ්‍ය දර්ශක සමඟ සැසඳෙන අතර, ඒවා දකුණු ආසියාවේ දක්නට ලැබෙන යහපත්ම සෞඛ්‍ය දර්ශක ද වේ. මෙම ජයග්‍රහණයන් ළඟා කරගෙන තිබුණ ද, තිරන්තරයෙන් නැවත නැවත ඉස්මතු වන විවිධ බෝවන සහ බෝනොවන රෝග ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට මුහුණ දීමට සිදුව ඇති නව අභියෝග ලෙස පවතී. මැලේරියාව, ඩිංගු උණ සහ ජැපනීස් එන්සෙපලයිටිස් රෝගයන් තිරතුරුව පැතිර යාම මෑත වසර කිහිපය තුළ දී ම දක්නට ලැබුණි. එමෙන් ම හෘද රෝග, දියවැඩියාව, පරිසර දූෂණය හේතුවෙන් වැළඳෙන රෝග, මන්දව්‍ය භාවිතය, මානසික ආබාධ ඉහළ යාම සහ පිළිකා මෙන් ම වයස්ගත වූ ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය ප්‍රශ්න ද ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දෙන නව සෞඛ්‍ය ගැටළු බවට පත්ව ඇත. නව ද, යුද්ධයෙන් අවතැන් වූවන්ගේ සහ ඉන් පීඩාවට පත්වූවන්ගේ ගැටළු සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට අතිරේක පීඩනයක් ඇති කරනු ලැබ ඇත. සීමිත මූල්‍ය සම්පත් ද, සෞඛ්‍ය ආයතනයන්හි කාර්යක්ෂම ක්‍රියාකාරිත්වයට බාධාවක් වී ඇත. මේ අනුව, සමාන පදනමක් යටතේ, කායාඝ්‍රීකම සෞඛ්‍ය සේවාවක් පවත්වා ගෙන යාම සඳහා රජයේ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය මත ඇති පීඩනය, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය වර්ධනය වීම නිසා එක්තරා ප්‍රමාණයකට අඩම කර ගැනීමට හැකි වී ඇත. මෙම දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දීම සඳහා, සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳ 1997 ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකායේ නිර්දේශවලට අනුව, සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

යෝජිත සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ඒකකයක් රජය විසින් පිහිටුවන ලදී. කාර්ය සාධක බලකාය මගින් නිර්දේශිත ප්‍රතිසංස්කරණ නැවත විමර්ශනය කිරීමෙන් අනතුරුව, ඉතා වැදගත් නිර්දේශ 5 ක් ක්ෂණිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තෝරාගෙන ඇත. සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම අඩු ම වශයෙන් එක් රෝහලක් හෝ වැඩිදියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය ආයතන ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම, පාසල් සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, විශේෂ පහසුකම් අවශ්‍ය

ආබාධිතයන් සඳහා පවත්නා සෞඛ්‍ය සේවා, වැඩිහිටියන්, යුද්ධයෙන් පීඩාවට පත්වූවන්, මානසික සෞඛ්‍යය හා වතු සෞඛ්‍ය සේවා ශක්තිමත් කිරීම සහ සහාය සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙම ප්‍රතිසංස්කරණවලට ඇතුළත් වේ. මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කිරීමට තෝරා ගන්නා ලද ප්‍රධාන අංශයන් හි යම් ප්‍රගතියක් 1999 වර්ෂයේ දී දක්නට ලැබිණි. සෑම දිස්ත්‍රික්කයක ම අඩු ම වශයෙන් එක් රෝහලක් හෝ ප්‍රවර්ධනය කිරීම යටතේ, බටහිර වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සපයන රෝහල් 2 ක් (පොළොන්නරුව සහ හම්බන්තොට) සහ ආයුර්වේද රෝහල් 2 ක් (පල්ලේකැලේ සහ අනුරාධපුර) නියම ව්‍යාපෘති ලෙස වැඩිදියුණු කරන ලද අතර එම රෝහල්වලට අත්‍යවශ්‍ය වෛද්‍ය උපකරණ ද සපයන ලදී. කෙසේ වුව ද, පුහුණු සෞඛ්‍ය නිලධාරීන්ගේ හිඟකම සහ අරමුදල් හිඟකම මෙම රෝහල්වල පහසුකම් තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඇති බාධාවන් විය. නිදසුනක් වශයෙන්, පොළොන්නරුව රෝහල සඳහා වෛද්‍ය උපකරණ මිල දී ගැනීමට අවශ්‍ය අරමුදල් ප්‍රමාණයෙන් ලැබී ඇත්තේ සියයට 20ක පමණ ප්‍රමාණයකි. රජයේ සෞඛ්‍ය අංශ ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම යටතේ ප්‍රාදේශීය සෞඛ්‍ය අධිකාරියක් සහ ජාතික සෞඛ්‍ය කොමිසමක් පිහිටුවීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත. එමෙන්ම, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ සහ සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යයන් නැවත වර්ගීකරණය කරනු ලැබ ඇත. මීට අමතරව, පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා කටයුතු ඉතා උසස් මට්ටමකින් පවත්වා ගැනීම පිණිස පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන පිළිබඳ පනතක් සකස් කෙරෙමින් පවතී. මේ අතර, පෞද්ගලික රෝහල් 17ක් පිහිටුවීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත. අතිරේක සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන් සෑම සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කොට්ඨාශයකට ම පත් කිරීමට පියවර ගෙන ඇති අතර, විශේෂ සෞඛ්‍ය පහසුකම් අවශ්‍ය කණ්ඩායම් ලෙසින් සැලකෙන ආබාධිතයන්, යුද්ධයෙන් පීඩාවට පත් වූවන්, වයස්ගත වූවන් සහ විශේෂයෙන් පාසල් ළමුන් පිළිබඳව ඉලක්ක වූ සෞඛ්‍ය වැඩසටහන් සම්බන්ධයෙන් මෙම වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට වගකීම් පැවරෙනු ඇත. මානසික සෞඛ්‍ය සේවා තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අංගොඩ, මුල්ලේරියාව සහ හැඳල මානසික රෝහල් වැඩිදියුණු කර ඇත. රිදියාගම පිහිටි මානසික සෞඛ්‍ය පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලදී. මානසික පුනරුත්ථාපන කඳවුරු සහ මානසික ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් පිහිටුවීමට පියවර ගෙන ඇත. මේ අතර, වතු කම්කරුවන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය තහාසිටුවීම සඳහා වතු රෝහල් 18 ක් රජය වෙත පවරා ගන්නා ලද අතර එම රෝහල්වලට විශ්වවිද්‍යාල සුදුසුකම් සහිත වෛද්‍යවරුන් ඇතුළු සුදුසුකම් ලත් සෞඛ්‍ය සේවකයන් පත් කරන ලදී. මීට අමතරව, දුට්ඨ භාෂාව භාවිතා කරන මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකයින් 52 ක් (PHI) වතු අංශයෙහි සේවය කිරීම සඳහා පත් කරන ලදී. කෙසේ වුව ද, ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට හා අවශ්‍ය වෛද්‍ය උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි මූල්‍ය සම්පත් නොමැතිවීම මෙම රෝහල්වල සාර්ථක ක්‍රියාකාරීත්වයට බෙහෙවින් බලපා ඇත.

සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විධිමත් කාල නියමන් නොමැතිවීම හා බාධාවකින් තොරව මූල්‍ය සම්පත් සපයා ගැනීම සඳහා යථාර්ථවාදී මූල්‍ය සැලසුමක් නොමැතිවීම, යෝජිත සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රමාදවීමට හේතු වී ඇති බැව් නිරීක්ෂණය කර ඇත. සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රමාදයකින් තොරව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පළාත් සභාවලින් ද අත්‍යවශ්‍ය කාර්යභාරයක් අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අනුව, පළාත් සභා සහ මධ්‍යම රජයේ අදාල ආයතන අතර මනා සම්බන්ධීකරණයක් පවත්වා ගැනීම, සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණවල වැදගත්කම පිළිබඳව අදාල ආයතන අතර දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ විධිමත් මූල්‍ය සැලසුමක් සම්පාදනය කිරීම සෞඛ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම් කඩිනම් කිරීමට උපකාරී වනු ඇත.

5.2 සංඛ්‍යා සටහන
රජයේ සෞඛ්‍ය සේවය

ශීර්ෂය	1997	1998	1999(අ)
1. ආරෝග්‍යශාලා (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	547	550	563
2. ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	52,635	53,737	55,436
3. මධ්‍යම බෙහෙත් ශාලා සංඛ්‍යාව	371	389	391
4. මුළු වෛද්‍යවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව	4,956	5,612	5,957
5. මුළු සහකාර වෛද්‍යවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව	1,380	1,362	1,355
6. මුළු ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව	15,078	15,359	15,773
7. මුළු හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	14,399	14,463	14,671
8. මුළු උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	6,650	7,160	7,178
9. අභ්‍යන්තර රෝගීන් සංඛ්‍යාව ('000)	3,453	3,797	ලැ.නො. ලැ.නො.
10. බාහිර රෝගීන් සංඛ්‍යාව('000)	39,503	41,071	ලැ.නො. ලැ.නො.
11. මුළු සෞඛ්‍ය වියදම(රු.දශලක්ෂ)	12,135	14,419	15,671
i ජංගම වියදම (රු.දශලක්ෂ)	9,581	10,089	11,215
ii ප්‍රාග්ධන වියදම(රු.දශලක්ෂ)	2,554	4,330	4,456

(අ) තාවකාලික මූල්‍ය : සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බටහිර ප්‍රතිකාර සපයනු ලබන රජයේ රෝහල් සංඛ්‍යාව 1999 දී 563 දක්වා 13 කින් වැඩි වූ අතර, ඊට මූලික වශයෙන් වර්ෂය තුළ දී වතු රෝහල් අත්පත් කර ගැනීම හේතු විය. රෝහල් ඇඳුන් සංඛ්‍යාව 55,436 ක් දක්වා 1,699 කින් වැඩි වූව ද, ජනගහන වර්ධනයේ බලපෑම හේතුවෙන් පුද්ගලයන් 1,000 කට ඇති ඇඳුන් සංඛ්‍යාව 2.9 ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. 1999 අවසානයේ දී රෝහල් වලට අමතරව, රජයේ මධ්‍යම බෙහෙත් ශාලා 391 ක් ද විය. 1998 දී රජයේ රෝහල්වලට අනුයුක්තව සේවය කළ වෛද්‍යවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව 5,612 ක් වූ අතර, 1999 අවසන් වන විට මෙම සංඛ්‍යාව 5,957 ක් දක්වා වැඩි විය. වෛද්‍යවරයෙක් සඳහා සිටින සාමාන්‍ය ජනගහනය 1998 දී 3,345 ක් වූ අතර, එය 1999 දී 3,196 දක්වා අඩු වී ඇත. රජයේ රෝහල්වල වෛද්‍යවරුන් සඳහා ඇති ඇබැරතු ප්‍රමාණය දැනටමත් සම්පූර්ණ කර තිබුණද සියලුම විශ්ව විද්‍යාලවලින් පිටවන වෛද්‍ය උපාධිධාරීන් රජයේ රෝහල්වලට අනුයුක්ත කර ගැනීමට රජය තීරණය කර ඇත. මේ සඳහා

සේවා මුර ක්‍රමයක් හඳුන්වා දී, බොහෝ රෝහල්වල පැය විසිහතර පුරා වෛද්‍යවරයෙකුගේ සේවය සැලසෙන පරිදි අතිරේක වෛද්‍ය නිලධාරීන් බඳවාගෙන ඇත. 1999 වර්ෂය තුළ දී ජනගහනයෙන් 10,000 ක් සඳහා සිටින හෙද සේවකයන් සංඛ්‍යාව 7.7 ක් ලෙසින් නොවෙනස්ව පැවතුණි. රජයේ රෝහල්වල හෙද සේවකයන් 1,000 ක පමණ හිඟයක් පවතී. පෞද්ගලික රෝහල් සඳහා ද පුහුණු කෙරුණු සේවකයන්ගේ හිඟය ඉතාමත් දැඩි ලෙස බලපා ඇත. මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා හෙද සේවා පුහුණු විද්‍යාලවලට ඇතුළත් කර ගැනීම් වැඩි කළ අතර, නව හෙද පුහුණු විද්‍යාලයක් ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර පිහිටුවන ලදී. රාජ්‍ය අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවාව ඖෂධවේදීන්, රසායනාගාර කාර්මිකයන්, විකිරණවේදීන්, කායික විකිත්සකයින්, ඊපීඒ වාර්තා ලබාගන්නන් වැනි අනුපූරක වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ හිඟයන්ද පීඩා ලබයි. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ වාර්තාවලට අනුව 1999 දී මෙම අංශවල ඇබැරතු 300 කට අධික ප්‍රමාණයක් විය.

1999 වර්ෂයේ සෞඛ්‍ය අංශයෙහි රජයේ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශ ලක්ෂ 15,671 දක්වා සියයට 9 කින් වර්ධනය විය. ද.දේ.නි.ට සාපේක්ෂව සෞඛ්‍ය පිරිවැය සියයට 1.4 ක් ලෙස 1999 දී නොවෙනස්ව පැවතිණි. සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි මුළු ආයෝජනය රුපියල් දශලක්ෂ 4,456 ක් වූ අතර එය පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 3 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ඉහත සඳහන් කළ පරිදි, යෝජිත ප්‍රතිසංස්කරණ ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අතිරේක මූල්‍ය සම්පත් අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා, අඩු ආදායම් ලබන පුද්ගලයින් සඳහා නොමිලේ සෞඛ්‍ය පහසුකම් සැපයීම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන අතර, පවත්නා සෞඛ්‍ය සේවාව තුළ නව ආදායම් උත්පාදන ක්‍රම හඳුන්වාදීම කළ හැකිය.

රෝග මර්දනය සඳහා සෞඛ්‍ය බලධාරීන් අඛණ්ඩ උත්සාහයක යෙදී සිටියද, මැලේරියාව තවදුරටත් ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය ගැටළුවක් වශයෙන් පවතී. 1999 වර්ෂය තුළ දී මැලේරියාව උතුරු - නැගෙනහිර සහ උතුරුමැද පළාත්වල සීඝ්‍රයෙන් පැතිරෙනු දක්නට ලැබිණි. 1999 දී වාර්තා වූ මැලේරියා රෝගීන් සංඛ්‍යාව 265,401 ක් වූ අතර එය සියයට 25 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. කෙසේ වුව ද, මැලේරියා රෝගයෙන් මියගිය පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව 102 ක් දක්වා පෙර වර්ෂයට වඩා 13 කින් අඩුවිය. මැලේරියා රෝගය පැතිරීම පාලනය කිරීම සඳහා පියවර කීපයක් ගන්නා ලද අතර ඊට ජංගම සායන පැවැත්වීම, මදුරුවන් බෝවෙන ස්ථානවලට රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසීම සහ සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් පැවැත්වීම ඇතුළත් විය. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ (WHO) ආධාර ඇතිව, නව මැලේරියා මර්දන ව්‍යාපාරයක් යටතේ, මැලේරියා රෝගය පැතිරීම සැලකිය යුතු පරිදි අවම කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. මේ අතර, 1999 වර්ෂය තුළ දී සරම්ප රෝගය දැඩි ලෙස පැතිරයාමක් දක්නට ලැබුණි. ප්‍රධාන වශයෙන් පොදු ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මගින් සහ සරම්ප රෝගය සඳහා දෙවන එන්නතක් ලබා ගැනීමට ජනතාව උනන්දු කරවීමේ මාර්ගයෙන් රෝගය පැතිර යාම මර්දනය කරන

ලදී. වසර 2000 දී පෝලියෝ රෝගය මුලිනුපුටා දැමීමේ අරමුණින් ජාතික රෝග නිවාරණ දිනය 1999 වසරේ දී ද පවත්වන වතාවටත් අඛණ්ඩව පවත්වන ලදී.

ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවත්වනු ලබන මහජන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින්, සියලු පහසුකම් සහිත නව සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන ජංගම රථ සේවයක් සෑම දිස්ත්‍රික්කයක් සඳහා ම හඳුන්වා දෙන ලදී. තව ද, සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි විශේෂඥයින් සහභාගී කරවාගෙන රෝග නිවාරණ විධි සහ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිකාර නොදියුණු ප්‍රදේශවලට ලබාදීමේ අරමුණින් සුව උදන වැඩසටහන් 2 ක් වර්ෂය තුළදී පවත්වන ලදී. මේ අතර, මත්පැන්, මත්ද්‍රව්‍ය සහ දුම්කොළ භාවිතය පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකායේ නිර්දේශවලට අනුකූලව මත්පැන්, මත්ද්‍රව්‍ය හා දුම්වැටි භාවිතය පාලනය කිරීමට අවශ්‍ය මූලික පියවර ගෙන ඇත.

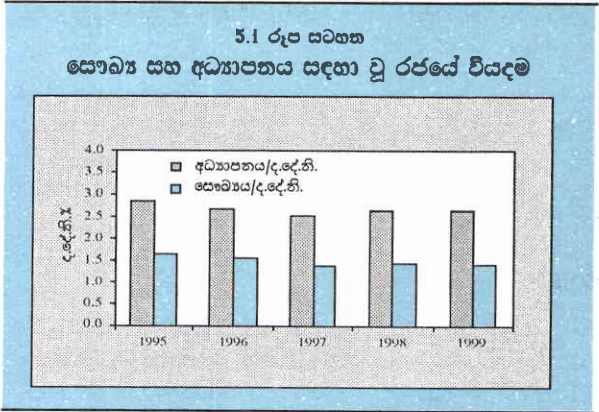
1999 වර්ෂය තුළදී සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. රුපියල් දශලක්ෂ 723 ක පිරිවැයක් සහිත ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර පිහිටි ජාතික හෙද පුහුණු විද්‍යාලයෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 1999 දී නිම කරන ලද අතර සියයට 100 ක ගෙන් සමත්වන ප්‍රථම හෙද සියයට කණ්ඩායම ඇතුළත් කර ගන්නා ලදී. ඊජිප්ට් ආයතීන ලබා රෝහල සඳහා ඇදුන් 390 කින් යුත් ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදි කිරීමේ කටයුතු නිමාවීමට ආසන්නව පැවතිණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 320 කි. කොරියානු මූල්‍ය ආධාර යටතේ ගම්පහ සහ මීගමුව රෝහල් වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිද 1999 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණි. ප්‍රංශ රජයේ ණය ආධාර යටතේ (රුපියල් දශලක්ෂ 170) මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලෙහි හෘද උරසිරස් ඒකකයෙහි වැඩිදියුණු කිරීම් ද 1999 වර්ෂය තුළ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණි. සෞඛ්‍ය සහ ජනගහන ව්‍යාපෘතිය II යටතේ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලද එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 33 ක ආධාර යටතේ අනුරාධපුරය, කුරුණෑගල, කළුතර සහ නුවරඑළිය යන දිස්ත්‍රික්කවල ග්‍රාමීය රෝහල් වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු ද නිමාවෙමින් පැවතිණි. ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය/ලෝක බැංකුව අරමුදල් සපයනු ලබන සෞඛ්‍ය සේවා ව්‍යාපෘතිය ද 1999 දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණි. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි පරමාර්ථය වූයේ මැලේරියාව මුලිනුපුටා දැමීම, ඒඩ්ස් රෝගය පිළිබඳව මහජනතා දැනුවත් කිරීම, ළමයින්ගේ පෝෂණ තත්ත්වය වර්ධනය කිරීම, වසංගත නොවන රෝග පාලනය සහ සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනය ලබාදීම වේ. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 22.6 කි. විදේශ ආධාර ලබා ඇති බොහෝ වැඩසටහන්, සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ හඳුන්වා දී ඇති බොහෝ ව්‍යාපෘති සමග බැඳී පවතී. එම නිසා සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි ප්‍රතිසංස්කරණවල සාර්ථකත්වය යම් දුරකට පවත්නා විදේශ ආධාර ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් උපයෝජනය කර ගැනීම මත රඳා පවතී.

පෞද්ගලික අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවා

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී රජය විසින් ලබා දුන් ආකර්ශනීය බදු සහන හේතු කොට ගෙන සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි පෞද්ගලික ආයෝජන සැලකිය යුතු පරිදි වර්ධනය විය. 1999 වර්ෂය අවසාන වන විට ආයෝජන මණ්ඩලය මගින් පෞද්ගලික රෝහල් ව්‍යාපෘති 17 ක් අනුමත කර තිබිණි. මේ අතුරින් එක් රෝහලක් (Oasis Hospital) වසර 2000 මුල දී විවෘත කරන ලද අතර තවත් රෝහල් 2 ක (ඇපලෝ සහ ඒඑම්ඊ රෝහල්) ඉදිකිරීම් කටයුතු කෙරෙමින් පැවතිණි. මීට අමතරව, දැනටමත් පිහිටුවා ඇති ප්‍රධාන පෞද්ගලික රෝහල් කිහිපයක් තවදුරටත් පුළුල් කිරීමේ කටයුතු ද ආරම්භ කර ඇත. රජයේ සෞඛ්‍ය ආයතන ප්‍රධාන වශයෙන් රෝග නිවාරණය, ප්‍රතිකාර කිරීම සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීම ඇතුළත් බටහිර සහ ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර ක්‍රම කෙරෙහි යොමු වී සිටින අතර, පෞද්ගලික අංශය සියළුම බටහිර, ආයුර්වේද, සිද්ධ, යුනානි සහ හෝමියෝපති ක්‍රම ඇතුළත් ප්‍රතිකාර කිරීම් කරනු ලබයි. රජයේ රෝහල්වල නොමිලේ සෞඛ්‍ය පහසුකම් පැවැත්වෙන ද, පෞද්ගලික අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා ඇති ඉල්ලුම මැන වසර කිහිපය තුළ දී සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය විය. පෞද්ගලික අංශය, සාමාන්‍යයෙන් බාහිර ප්‍රතිකාර සඳහා ඇති ඉල්ලුමෙන් සියයට 50 ක් පමණ ඉටු කරනු ලබයි.

පසුගිය කාලය තුළ පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවාවල දියුණුවක් ක්‍රමයෙන් ඉහළ යාමත් සමග එලදැසි නියාමන අධිකාරියක ඇති අවශ්‍යතාව දැඩි ලෙස කැපී පෙනුණි. මේ සඳහා මූලික පියවරක් වශයෙන් පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමනය, පහසුකම් සැලසීම සහ මාර්ගෝපදේශනය සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ වෙන ම දෙපාර්තමේන්තුවක් පිහිටුවීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත. මෙම නව දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාකාරිත්වයට අවශ්‍ය වන නීත්‍යානුකූල බලතල ලබාදීම සඳහා පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා සංවර්ධන පනත යනුවෙන් පනතක් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමටද නියමිතව ඇත. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ මෑත කාලීන ඇස්තමේන්තුවලට අනුව ඇදුන් 4,000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය ආයතන 140 ක් පමණ දැනට රට තුළ ක්‍රියාත්මක වේ. මීට අමතරව, පූර්ණ කාලීනව පෞද්ගලික සේවාවන්හි නිරත වන සුදුසුකම් ලත් වෛද්‍යවරුන් 800 ක් පමණ සිටී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පෞද්ගලික රෝහල් පිළිබඳව තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා තැපැල් මගින් සමීක්ෂණයක් පවත්වන ලදී. එම සමීක්ෂණයට තොරතුරු සපයන ලද රෝහල් 35 ක (කොළඹ පිහිටි රෝහල් 14 ක් ඇතුළුව) දත්තවලට අනුව සලකා බලන විට, 1999 දී එම රෝහල්වල ඇදුන් සංඛ්‍යාව 1,529 ක් දක්වා ආන්තික වශයෙන් (සියයට 2 කින්) වැඩි වී ඇත. නේවාසික රෝගීන් සංඛ්‍යාව 81,152 ක් දක්වා සියයට 7 කින් වැඩි වී ඇති අතර, බාහිර රෝගීන් සංඛ්‍යාව දශලක්ෂ 1.3 දක්වා සියයට 19 කින් වැඩි වී ඇත. සාමාන්‍යයෙන් එක් රෝහලක ස්ථිර වෛද්‍යවරුන් 5 දෙනෙක් ද, පුහුණු හෙද සේවකයන් 34 දෙනෙක් ද සිටී. තොරතුරු සපයා ඇති කොළඹ ප්‍රධාන පෞද්ගලික රෝහල් 4 ක ඇදුන් ධාරිතාවය 886 ක් වූ අතර, සාමාන්‍යයෙන්

මෙම එක් රෝහලක ස්ථිර වෛද්‍යවරුන් 20 දෙනෙක් ද, පුහුණු හෙද සේවකයන් 295 දෙනෙක් ද, කාර්මික නිලධාරීන් 25 දෙනෙක් බැගින් ද විය. ප්‍රශ්නාවලියට පිළිතුරු සපයන ලද සෑම රෝහලක ම පාහේ රසායනාගාර පහසුකම්, එක්ස්-රේ සහ ඊසීජී පහසුකම් පවතී. බොහෝ පෞද්ගලික රෝහල් පුහුණු හෙද සහ කාර්මික නිලධාරී හිඟයට මුහුණපාන බව දක්නට ලැබුණි. සමීක්ෂණ තොරතුරු විමර්ශනය කිරීමේ දී පැහැදිලි වූ තවත් කරුණක් වූයේ බෙහෝ පෞද්ගලික රෝහල් තවදුරටත් ව්‍යාප්ත වීමට බැංකු ණය ලබා ගැනීමේ දී මුහුණ පෑමට සිදුවන දුෂ්කරතා සහ රෝහල් පුළුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් නොමැතිවීම බාධාවක් ලෙස පවතින බවයි.

5.3 අධ්‍යාපනය

1999 දී අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි දක්නට ලැබුණු කැපී පෙනෙන ලක්ෂණය වූයේ දීප්‍රව්‍යාප්ත මට්ටමින් අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කිරීමයි. අධ්‍යාපනයෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම, සම්පත් බෙදහැරීමේ දී සමානාත්මතාවය සහතික කිරීම සහ ප්‍රමාණවත් යෙදවුම් හා යටිතල පහසුකම් සැපයීම තුළින් අධ්‍යාපනය සහ ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන් අතර පවතින වෙනස අවම කිරීම සඳහා මෙම අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ යොමු වී ඇත. සැලකිල්ලට භාජනය වන වර්ෂය තුළ දී, ප්‍රාථමික සහ කණිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශවල සමහර පන්තිවලට අදාළ විෂය නිර්දේශ සහ ඉගැන්වීමේ ක්‍රම පූර්ණ වෙනස්කම්වලට භාජනය වූ අතර, අ.පො.ස. (උ.පෙ.) සඳහා අනිවාර්ය සාමාන්‍ය ඉංග්‍රීසි පන්තියක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ සහ ගුරු පුහුණු මධ්‍යස්ථාන ද ආරම්භ කරන ලදී. තව ද, පාසල්වල පරිගණක අධ්‍යාපනය ශක්තිමත් කෙරෙමින් පවතින අතර, ප්‍රාදේශීය පදනමින් සංකීර්ණ පරිගණක අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබීය. සම්පත් හිඟවීම හේතුවෙන් ගුරු උපකරණ සහ අධ්‍යාපන උපකරණ අවශ්‍ය පරිදි නොමැතිවීම අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ කාර්යක්ෂම පරිදි

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මුහුණ දුන් බාධකයක් විය. ඒ සමග ම, විදේශ අරමුදල් භාවිතා කිරීම ද සතුටුදයක මට්ටමක නොපැවතුනි. විවිධ ප්‍රමාදයන් සහ අධ්‍යාපන පරිපාලනයෙහි පැවති අනෙකුත් දුර්වලතා ද අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රමාදවීමට හේතු විය. මෙවැනි දුර්වලතා පැවැතිය ද, අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා වූ සමස්ත ප්‍රතිචාරය සතුටුදයක විය. උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව සලකා බලන විට, 1999 දී වයඹ විශ්ව විද්‍යාලය පිහිටුවීම විශේෂ සිද්ධියක් විය. විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ කෙරෙහි දක්වන ලද ප්‍රතිචාරයෙහි විවිධත්වයක් පැවතීම හේතුවෙන් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවල ක්‍රියාකාරීත්වය මන්දගාමී විය. කාර්මික අධ්‍යාපනය හා වෘත්තීය පුහුණුව පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකායෙහි නිර්දේශ මත පදනම්ව තෘතීයික අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම 1999 දී අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී.

1999 දී අධ්‍යාපනය සඳහා වූ වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 29,294 ක් වූ අතර එය 1998 වර්ෂය සමග සසඳන විට සියයට 10 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. අධ්‍යාපනය සඳහා වියදම ද.දේ.නි.හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 2.6 ක් විය.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය

1999 දී රජයේ පාසල් සංඛ්‍යාව 10,313 සිට 10,394 දක්වා වැඩි වූ අතර, ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ආසන්න වශයෙන් 4,134,000 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතිනි. 1999 අවසානය වනවිට වර්ග කිලෝමීටර් 6.3කට එක පාසලක් බැගින් පැවති අතර, එක් පාසලක් සාමාන්‍යයෙන් ශිෂ්‍යයන් 400 කගෙන් පමණ සමන්විත විය. රජයේ පාසල්වලට අනුයුක්ත ගුරුවරුන් සංඛ්‍යාව 188,340 ක් විය. මේ අනුව, 1999 වර්ෂය අවසානය වනවිට ශිෂ්‍ය-ගුරු අනුපාතය 22 ක් ව පැවතිනි. ගුරුවරුන්ගෙන් වැඩි කොටසක් (සියයට 60) පුහුණු ගුරුවරුන් වූ අතර උපාධිධාරී ගුරුවරුන් සංඛ්‍යාව සියයට 27 ක් පමණ විය. ඉතිරි ගුරුවරුන් සංඛ්‍යාව, සහතික ලත්, සහතික නොලත් සහ ස්වේච්ඡා ගුරුවරුන්ගෙන් සමන්විත විය.

1997 දී සකස් කරන ලද සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන 1998 දී සීමිත පදනමකින් ක්‍රියාත්මක වූ අතර, 1999 දී දිවයින පුරා පාසල් සඳහා ව්‍යාප්ත කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ගුරුවරුන්ට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා දෙන ලදී. කණිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශය සඳහා වූ ප්‍රතිසංස්කරණ 6 වන ශ්‍රේණියට සහ 9 වන ශ්‍රේණියට හඳුන්වා දෙන ලදී. නව විෂය නිර්දේශ සකස් කරන ලද අතර පාසල් අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ අරමුණුවලට අනුකූලව පාසල් පොත් නැවත ලිවීම සිදු කරන ලදී. අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උ. පෙ.) විභාගය සඳහා ශිෂ්‍යයකු විසින් පෙනී සිටිය යුතු විෂයයන් සංඛ්‍යාව 4 සිට 3 දක්වා අඩු කරන ලදී. මීට අමතරව, ශිෂ්‍යයන්ගේ කාලීන ප්‍රශ්න පිළිබඳව දැනුම, හේතු දක්වීමේ හැකියාව, ප්‍රශ්න නිරාකරණය කිරීමේ හැකියාව හා සන්නිවේදන

හැකියාව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා සකස් කර ඇති සාමාන්‍ය පොදු ප්‍රශ්න පත්‍රය විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශය අපේක්ෂිත සිසුන් වෙත අ.පො.ස. (උ.පෙ.) විභාගයෙහි කොටසක් ලෙස හඳුන්වා දීමට සැලසුම් කර ඇත. 1999 සැප්තැම්බර් මස සිට උසස් පෙළ සිසුන් සඳහා නව අනිවාර්ය සාමාන්‍ය ඉංග්‍රීසි පාඨමාලාවක් අ.පො.ස. හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. එසේ වුව ද, මෙම පාඨමාලාවට ලබා ගන්නා ලකුණු, විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා වන සමස්ත ලකුණු ප්‍රමාණයට ඇතුළත් කරනු නොලැබේ. වර්තමානයේ දී වයස අවුරුදු 5-10 ක් අතර වයස් සීමාවේ පසුවන ළමයින්ගෙන් සියයට 14 ක් පමණ පාසල් නොයකි. ළමයින්ගේ පාසල් පැමිණීම වර්ධනය කිරීම සඳහා ග්‍රාමීය මට්ටමින් සමිති සංවිධානය කර කොට්ඨාශ මට්ටමින් ඒවා අධීක්ෂණය කරනු ලබන අතර, පාසල් පැමිණීම වර්ධනය කිරීම සඳහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී.

රටෙහි සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන අංශය ප්‍රචර්ධනය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. විශේෂයෙන් ම අඩු වරප්‍රසාදලාභී ජනකොටස් සඳහා පවතින අධ්‍යාපනික අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා කොට්ඨාශ මට්ටමින් පාසල් සංවර්ධනය කිරීමට ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. ග්‍රාමීය පාසල් දරුවන්ට ඔවුන්ගේ නිවෙස් ආසන්නයේ ම විඩාත් හොඳ පාසලක් ලබාගත හැකිවන පරිදි සෑම ප්‍රාදේශීය සභා කොට්ඨාශයකම අවම වශයෙන් එක් පාසලක් හෝ සංවර්ධනය කිරීම මේ යටතේ සිදු කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පාසල් 325 ක් තෝරාගෙන ඇති අතර මෙම පාසල්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයකට අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා දී ඇත. ගුරුවරුන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීම, වඩා හොඳ අධීක්ෂණය හා මානව සම්පත් සංවර්ධනය කුළින් මෙම පාසල්වල අධ්‍යාපනයෙහි ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා කටයුතු කරනු ලබයි. මින් සමහර පාසල්වල දැනටමත් මෙවැනි වැඩසටහන් පවත්වා ඇත.

අධ්‍යාපනයෙහි ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ගුරු අධ්‍යාපනය තීරණාත්මක සාධකයක් ලෙස අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවලදී සලකනු ලැබේ. නුපුහුණු ගුරුවරුන් ආසන්න වශයෙන් 12,000 ක් පමණ දැනට අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි නියැලී සිටින අතර, හැකි ඉක්මණින් ඔවුන් පුහුණු කිරීම සඳහා යෝජනා කර තිබේ. මේ සඳහා දුරස්ථ පුහුණු වැඩසටහනක් හඳුන්වා දී ඇති අතර ගුරුවරුන් 9,625 දෙනෙකු දැනටමත් මේ සඳහා බඳවාගෙන ඇත. සෙසු ගුරු පිරිස ගුරු අභ්‍යාස විද්‍යාලයන්හි දී පුහුණු කරනු ලබන අතර වසර 2002 වන විට සියලු නුපුහුණු ගුරුවරුන් පුහුණු කර අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඉන්පසු නුපුහුණු ගුරුවරුන් බඳවා නොගැනීමට ප්‍රතිපත්තිය වශයෙන් තීරණයක් ගෙන ඇත. නව ගුරුවරුන් සඳහා අවශ්‍ය පුහුණුව ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ මගින් සපයනු ඇත. ගුරු මධ්‍යස්ථාන 84 ක් පිහිටුවීම කුළින් ගුරුවරුන් නැවත පුහුණු කිරීමේ පුළුල් වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත අතර, 1999 අවසන් වනවිට ගුරු මධ්‍යස්ථාන 72 ක් පිහිටුවා තිබුණි. ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල්

ලෝක බැංකු ආධාර ලබන ගුරු අධ්‍යාපන සහ ගුරු විස්ථාපන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලබාදෙනු ලැබේ. එමෙන් ම, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීම සඳහා පාඨමාලා රාශියක් පවත්වන ලදී. ගුරුවරුන්, සේවාස්ථ උපදේශකවරුන්, විදුහල්පතිවරුන් සහ අධ්‍යාපන කළමනාකරුවන්ගෙන් සමන්විත 30,704 ක් පමණ පිරිසක් මෙම පාඨමාලා සඳහා 1999 දී සහභාගි විය.

මෙරට සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන කටයුතු නගාසිටුවීම සඳහා විදේශාධාර ලබන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනයෙහි තත්ත්වය, ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව, කළමනාකරණය සහ මූල්‍යකරණය යනාදිය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ලෝක බැංකු ආධාර ඇතිව සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ව්‍යාපෘතිය 2 ක්‍රියාත්මක විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 1999 දී දරන ලද මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 116 ක් විය. අධ්‍යාපනයෙහි තත්ත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ අධ්‍යාපනය තවදුරටත් ව්‍යාප්ත කිරීම අරමුණු කරගත් ලෝක බැංකු ආධාර ලබන ගුරු අධ්‍යාපන සහ ගුරු විස්ථාපන ව්‍යාපෘතිය ද 1999 දී ක්‍රියාත්මක විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 1999 දී වැය කළ මුළු මුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 994 ක් විය. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ (ආ.සං.බැ.) ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ද්විතීය අධ්‍යාපන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ද්විතීය පාසල් 178 ක සහ ගුරු විද්‍යාල 14 ක යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සිදු කරන ලදී. විභාග දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 365 ක වියදමින් නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකරන ලදී. විෂයමාලා සංවර්ධනය සඳහා උපදේශක සේවා ලබාගත් අතර විදුහල්පතිවරුන් සහ අනෙකුත් අධ්‍යාපන නිලධාරීන් සඳහා විදේශ පුහුණුව ලබා දුනි. ද්විතීය අධ්‍යාපන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා 1999 දී දරන ලද මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 664 කි. ජපාන රජය විසින් ආධාර සපයනු ලබන කණිෂ්ඨ පාසල් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියෙහි 1 අදියර යටතේ රුපියල් දශලක්ෂ 830ක වියදමින් පාසල් 12 ක් සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. එක්සත් රාජධානියෙහි ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ප්‍රාථමික ගණිත ව්‍යාපෘතිය, ප්‍රාථමික ඉංග්‍රීසි ව්‍යාපෘතිය සහ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන සැලසුම් ව්‍යාපෘතිය සඳහා ආධාර කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කළේය.

කොට්ඨාශ මට්ටමින් පාසල් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ පාසල් 393 ක ගොඩනැගිලි රුපියල් දශලක්ෂ 520 ක පිරිවැයකින් සංවර්ධනය කරන ලදී. ජාතික පාසල් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ රුපියල් දශලක්ෂ 555 ක වියදමින් නව පාසල් ගොඩනැගිලි 185 ක් ඉදිකරන ලද අතර, පාසල් ගොඩනැගිලි 242 ක් අලුත්වැඩියා කිරීම සිදු කළේය. මීට අමතරව, 1999 දී පාසල් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පළාත් සභා වෙත රුපියල් දශලක්ෂ 800 ක් සපයා දුනි. 1999 දී රජය විසින් පාසල් නිල ඇදුම් සැපයීම සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 892 ක් ද, නොමිලයේ පාසල් පොත් සැපයීම සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 686 ක් ද පාසල් ළමුන්ට වාර ප්‍රවේශපත්‍ර නිකුත් කිරීම වෙනුවෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 225 ක් ද වැය කරන ලදී.

තොරතුරු තාක්ෂණයෙහි ඇති වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගෙන පාසල් සිසුන්ට පරිගණක පුහුණුව ලබාදීම සඳහා රජය විසින් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගෙන ඇත. 1999 දී පරිගණක යන්ත්‍ර 1,795 ක් සහ මුද්‍රණ යන්ත්‍ර 601 ක් පාසල් 601 ක් අතර බෙදා දෙන ලදී. මීට අමතරව, 1999 දී පාසල්වල පරිගණක සම්පත් මධ්‍යස්ථාන 12 ක් ආරම්භ කරන ලදී. එම පරිගණක සම්පත් මධ්‍යස්ථාන සඳහා පරිගණක යන්ත්‍ර 132 ක් සපයා දෙන ලදී. තවද, රජය තොරතුරු තාක්ෂණ ආයතන 50ක් පිහිටුවීම සඳහා විශේෂ දිරිගැන්වීම් ලබාදීම පිළිබඳව වසර 2000 අය-වැය ලේඛනය මගින් යෝජනා කරන ලදී. මෙම ආයතන මාලාවේ, කැප්බැව සහ පුගොඩ පිහිටි තොරතුරු තාක්ෂණ ආයතන හා සම්බන්ධ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ආයතන සඳහා ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ ආයතනය විසින් සහයෝගය ලබාදෙනු ඇත. පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන රාශියක් ද පරිගණක අධ්‍යාපනය ලබාදීමේ කටයුතුවල නිරත විය.

පෞද්ගලික පාසල්, ජාත්‍යන්තර පාසල්, පෞද්ගලික අමතර ඉගැන්වීමේ පන්ති සහ පෞද්ගලික පෙර පාසල් ආදිය පවත්වාගෙන යාම තුළින් පෞද්ගලික අංශය ද අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා අඛණ්ඩව දායක විය. 1999 අවසන් වනවිට පෞද්ගලික පාසල් 77 ක් පැවැති අතර ඒවායෙහි මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව 93,445 ක් විය. ජාත්‍යන්තර පාසල් ද ආර්ථික වශයෙන් හැකියාවක් ඇති සමාජයීය කොටස් අතර ජනප්‍රියවෙමින් පවතී. ජාත්‍යන්තර පාසල් පිළිබඳව සංඛ්‍යා ලේඛන ලබාගත නොහැකි අතර, මෙම පාසල් අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා සුදුසු පරිපාලන පද්ධතියක් නොමැතිවීම මීට හේතුවයි. මෙම පාසල් සුපරීක්ෂණය සඳහා නීති පද්ධතියක් සකස් කිරීමේ කටයුතුවල රජය දැනට නියැලෙමින් සිටී. අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ පෙර පාසල් අධ්‍යාපනය ක්‍රමානුකූල කිරීම සඳහා ද රජය විසින් විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇත. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා මධ්‍යම රජය මූලික වශයෙන් වගකීම දරන අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම පළාත් සභා යටතේ පවතී. පෙර පාසල් පිහිටුවීම හා ඒවා පවත්වාගෙන යාම පිළිබඳව නීති පැනවීමට පළාත් සභා වෙත උපදෙස් ලබා දී තිබුණි. පෙර පාසල් විෂය මාලාවක් සකස් කර තිබූ අතර, ගුරුවරුන් සඳහා අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා දෙමින් පවතී. පූර්ව ළමාවිය පිළිබඳව පර්යේෂණ සිදු කිරීම සහ ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය තුළ ළමා අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් ආරම්භ කර තිබුණි.

ලබාගත හැකි තොරතුරු මත පදනම්ව සලකා බලන විට, ක්‍රියාත්මක මට්ටමේදී සමහර පසුබෑම් පැවැතියද , දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවල සතුටුදායක ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කරයි. අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳ යම් වැරදි වැටහීම් පවතී නම් ඒවා නිවැරදි කර ගැනීම සඳහා ශිෂ්‍යයන් සහ දෙමව්පියන් සඳහා මෙන් ම පොදු ජනතාව සඳහා ද අඛණ්ඩ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ සාකච්ඡා පැවැත්වීම ඉදිරියටත් අවශ්‍ය වනු ඇත. ක්‍රියාත්මක මට්ටමේ දී සම්පත් අවශ්‍ය පරිදි පැවතීම සහ ඒවා සාධාරණ ලෙස බෙදාහැරීම, අධ්‍යාපන

5.3 සංඛ්‍යා සටහන
සාමාන්‍ය සහ විශ්ව විද්‍යාලීය අධ්‍යාපනය

ශීර්ෂය	1997	1998	1999(අ)
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය			
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,983	10,947	11,031
1.1 රජයේ මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,358	10,313	10,394
ජාතික පාසල් සංඛ්‍යාව	249	270	306
1.2 වෙනත් පාසල්	625	634	637
පෞද්ගලික	75	79	77
පිරිවෙන්	550	555	560
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව	4,260,989	4,278,290	4,277,104
2.1 රජයේ පාසල්	4,124,108	4,134,838	4,134,026
2.2 වෙනත් පාසල්	136,881	143,452	143,078
පෞද්ගලික	85,890	91,536	93,445
පිරිවෙන්	50,991	51,916	49,633
3. අළුතෙන් ඇතුළත් කර ගැනීම්	353,639(අ)	353,047	343,230
4. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	187,539	196,305	196,726
4.1 රජයේ ගුරුවරු	179,589	188,029	188,340
4.2 වෙනත්	7,950	8,276	8,386
5. ශිෂ්‍ය/ගුරු අනුපාතය	23	22	22
6. අධ්‍යාපනය සඳහා වූ මුළු වියදම (රු.දශලක්ෂ)(ආ)	22,349	26,694	29,294
6.1 වර්තන	17,757	20,582	21,642
6.2 ප්‍රාග්ධන	4,592	6,112	7,652
විශ්ව විද්‍යාලීය අධ්‍යාපනය			
1. විශ්ව විද්‍යාල සංඛ්‍යාව	12	12	13
2. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව(ඇ)	36,578	38,594	40,174
3. කටීකාවායීවරු සංඛ්‍යාව(ඇ)	2,927	3,050	3,200
4. උපාධි ලත් සංඛ්‍යාව	6,738	6,758	ෆ.නො.
4.1 කලා සහ සෞන්දර්යාණී අධ්‍යයනය	2,513	2,518	ෆ.නො.
4.2 වාණිජ සහ කළමනාකරණ අධ්‍යයනය	1,219	1,180	ෆ.නො.
4.3 නීතිය	182	171	ෆ.නො.
4.4 විද්‍යාව	882	1,110	ෆ.නො.
4.5 ඉංජිනේරු විද්‍යාව	496	551	ෆ.නො.
4.6 වෛද්‍ය	1,022	812	ෆ.නො.
4.7 දත්ත ශල්‍ය	56	42	ෆ.නො.
4.8 කෘෂිකාර්මික	201	250	ෆ.නො.
4.9 පශු වෛද්‍ය විද්‍යාව	36	50	ෆ.නො.
4.10 ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය	58	25	ෆ.නො.
4.11 ප්‍රමාණ සමීක්ෂණ	72	49	ෆ.නො.
5. පුළුල් උපාධිය සඳහා නව ඇතුළුවීම් (සංඛ්‍යාව)	9,787	11,315	11,324

(අ) තාවකාලික

(ආ) උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම ද ඇතුළත්ය.

(ඇ) විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඇතුළත් නැත.

(ඈ) වසර ආරම්භයේ දී

මූලාශ්‍රය : අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

උපකරණ නිසි පරිදි ලබාදීම සහ තර්කානුකූල ගුරු විස්ථාපන ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම අවශ්‍යය. ගුරු විස්ථාපන ප්‍රතිපත්ති තර්කාන්විත විය යුතු අතර, ශ්‍රාමීය අඩු පහසුකම් සහිත පාසල්වල ගුරු මණ්ඩල සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් ගුරුවරුන් අනුසූක්ක කිරීම සහතික වන අයුරින් මෙම ප්‍රතිපත්ති අනවශ්‍ය මැදිහත්වීම්වලින් තොරව ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් දැනටමත් දුෂ්කර ප්‍රදේශවල සේවය කිරීම සඳහා ගුරුවරුන් බෙදවීමක් කිරීමේ අරමුණින් දිරිදීමනා ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීමට යෝජනා කර ඇත. අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවල සාර්ථකත්වය සහ තිරසාරභාවය රඳ පවතිනුයේ මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ අඛණ්ඩව ඉදිරියට පවත්වා

ගෙන යාම මත බැවින්, අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා දේශපාලන ඒකමතිකභාවය ඉතාමත් වැදගත් වේ.

උසස් අධ්‍යාපනය

1999 අගෝස්තු මස විවෘත කළ වයඹ විශ්ව විද්‍යාලය ද ඇතුළත්ව ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික විශ්ව විද්‍යාල සංඛ්‍යාව 13 ක් වේ. 1999 දී විශ්ව විද්‍යාලවලට අලුතින් ඇතුළත් වූ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව 11,324 ක් විය. මෙම සංඛ්‍යාව විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා අවම සුදුසුකම් ලද ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 15 ක් පමණ වූ අතර 1998 වර්ෂයේ දී අ.පො.ස. (උ.පෙ.) විභාගය සඳහා පෙනී සිටි ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 8 ක්

පමණ විය. උසස් අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට අපේක්ෂිත සිසුන් සඳහා සමහර විශ්ව විද්‍යාල විසින් බාහිර උපාධි පාඨමාලා සංවිධානය කරනු ලැබීය. බොහෝ උපාධිධාරීහු උසස් අධ්‍යාපන සුදුසුකම් අපේක්ෂා කරන බැවින්, පශ්චාත් උපාධි ආයතනවලට සිසුන් ඇතුළත්වීමේ ඉහළ ප්‍රවණතාවයක් පැවතිණි. 1999 අවසන් වනවිට පශ්චාත් උපාධි ආයතන 6 ක් තිබිණි. මීට අමතරව, තවත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 5 ක් ද විය. ඒවා නම් සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන ආයතනය, පරිගණක තාක්ෂණ ආයතනය, දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාලය, ගම්පහ වික්‍රමාරච්චි ආයුර්වේද ආයතනය සහ සේවක අධ්‍යාපන ආයතනය වේ. මේ අතර, 1999 වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයට (ශ්‍රීලං.වි.වි.) ශිෂ්‍යයන් 7,604 දෙනෙකු අලුතින් ඇතුළත් විය. 1999 අවසාන වනවිට ශ්‍රීලං.වි.වි. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව 18,495 ක් විය. ශ්‍රීලං.වි.වි. විසින් 1999 දී උපාධි පාඨමාලා 10 ක් සහ ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා 31 ක් පවත්වනු ලැබීය. 1999 දී ශ්‍රීලං.වි.වි. මගින් උපාධි ලැබූ මුළු සංඛ්‍යාව 979 කි. පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන රාශියක් විසින් විදේශ විශ්ව විද්‍යාල සමග ඒකාබද්ධව උසස් අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ආරම්භ කර ඇත. මෙම ආයතන හා සම්බන්ධ විදේශ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන විසින් සපයා ඇති තත්ත්වයන්ට අනුකූලව සිය පාඨමාලා සහ ඇගයීම් ක්‍රම සකස් කර තිබේ. පෞද්ගලික අංශය මගින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන බොහෝ උසස් අධ්‍යාපන වැඩසටහන් තොරතුරු තාක්ෂණය, වාණිජ්‍යය සහ ව්‍යාපාර පරිපාලනය වැනි ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ වේ.

මේ අතර, විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ හා අදාළ විශ්ව විද්‍යාලවල උත්සාහයන්හි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1987 - 89 කාලය තුළ දී විශ්ව විද්‍යාල වසා තැබීම නිසා ඇතුළත් කර ගැනීම කල් දමූ ශිෂ්‍යයන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු, මොරටුව, සබරගමුව, කැලණිය (වෛද්‍ය අංශය හැර), යාපනය, නැගෙනහිර සහ අග්නිදිග යන විශ්ව විද්‍යාල විසින් සම්පූර්ණ කරන ලදී. 1999 දී විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍යයින් 5,700 දෙනෙකු මහපොළ ශිෂ්‍යත්ව ලබාගත් අතර, එය 1998 ට වඩා සියයට 2 ක වර්ධනයකි. මහපොළ ශිෂ්‍යත්ව ලබා ගැනීමට සුදුසුකම් තොරතුරු ශිෂ්‍යයන් සඳහා මසකට රුපියල් 1,150 සහ රුපියල් 1,300 අතර ප්‍රමාණයක් රජයේ ශිෂ්‍යාධාර වශයෙන් ගෙවනු ලැබීය.

වර්තමාන විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිසංස්කරණ මූලික වශයෙන් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය ව්‍යාප්ත කිරීම, පාඨමාලා ප්‍රතිසංස්කරණය, ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීම, කාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධනය, වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශනය, උපදේශනය හා මූල්‍ය යන අංශ වෙත යොමු වී ඇත. වයඹ විශ්ව විද්‍යාලය පිහිටුවීමත් සමග විශ්ව විද්‍යාල සඳහා අලුතින් ඇතුළත් කරගත හැකි ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව සුළු වශයෙන් වැඩිවිය. සියලු ම විශ්ව විද්‍යාල විසින් දැනට පවත්නා විෂය මාලාවන් පාඨමාලා ඒකක ක්‍රමයට ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික කටයුතු ආරම්භ කර ඇත. මෙමගින් ශිෂ්‍යයින්ට වඩා නම්‍යතාවයකින් යුක්තව උපාධි වැඩසටහන් හැදෑරීමට අවස්ථාව සැලසෙන අතර, පුළුල් ලෙස පාඨමාලා තෝරා ගැනීමේ අවස්ථාවද උදා කරයි. වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක

වන පාඨමාලාව අවසානයේ ඇගයීම් පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ ක්‍රමය වෙනුවට, අඛණ්ඩ ඇගයීම් ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීමට නියමිත ය. මෙම වෙනස්කම් ක්‍රියාත්මක කිරීම දැනටමත් සමහර විශ්ව විද්‍යාල විසින් ආරම්භ කර ඇති අතර සෞඛ්‍ය විශ්ව විද්‍යාල සැලසුම් සකස් කිරීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විවිධ අවස්ථාවල පසු වේ.

විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ අලුතින් බඳවා ගන්නා විශ්ව විද්‍යාල කටයුතු සඳහා සමාරම්භක පුහුණුවක් ලබාදෙන අතර ඒ සඳහා ආචාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවමින් පවතී. කොළඹ, පේරාදෙණිය, කැලණිය, යාපනය, සබරගමුව සහ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර යන විශ්ව විද්‍යාලවල මෙම ආචාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන දැනටමත් පිහිටුවා ඇත. මීට අමතරව, මෙම විශ්ව විද්‍යාල හය විසින් වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශන ඒකක ද පිහිටුවා ඇත. මෙම ඒකක මගින් ශිෂ්‍යයන් පෞද්ගලික අංශයේ සේව්‍යයන් සමග සම්බන්ධ කිරීමට කටයුතු කරන අතර ඒ තුළින් රැකියා අවස්ථා වර්ධනය කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී. වසර 2000 අවසාන වනවිට මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 75 කට පමණ විශ්ව විද්‍යාල තුළ නේවාසික පහසුකම් සැපයීම අවධාරණය කරමින් ඒ සඳහා සැලසුම් සකස් කර ඇත. විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් සැලසුම් අංශයක් පිහිටුවනු ලැබ ඇති අතර, එමගින් සියලුම විශ්ව විද්‍යාල සඳහා ප්‍රධාන සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී. මේ අනුව, සෑම විශ්ව විද්‍යාලයකටම ස්වකීය සැලසුම් අංශයක් පිහිටුවීමට සහ විශ්ව විද්‍යාලය සඳහා ඒකාබද්ධ සැලසුමක් සකස් කිරීමට උපදෙස් දී ඇත.

විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මූලික වගකීම විශ්ව විද්‍යාල මත රඳා පවතී. එම නිසා, විශ්ව විද්‍යාල බලධාරීන්ගේ සහ අධ්‍යයන හා අනුකූල කාර්ය මණ්ඩලවල කාර්යභාරය මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී තීරණාත්මක සාධකයක් වනු ඇත. ශිෂ්‍යයන් විසින් ද තමන්ගේ ඉගෙනීමේ පුරුදු සහ ඉගෙනීමේ ක්‍රම නව වෙනස්වීම්වලට අනුකූල වන අයුරින් හැඩගස්වා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. අනාගතයේ දී පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යාපනය සඳහා ඇති ඉල්ලුම වර්ධනය වනු ඇත. එම නිසා වඩාත් උචිත පාඨමාලා ඇතුළත් කිරීම තුළින් පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාවල ස්වභාවය හා ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කළ යුතුව ඇත. මේ සමග ම, උසස් ව්‍යවහාරික පර්යේෂණ කටයුතු කරගෙන යෑම සඳහා විශ්ව විද්‍යාල සහ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය අතර සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කිරීම අවශ්‍යය. උසස් අධ්‍යාපනයෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාල, විදේශීය විශ්ව විද්‍යාල සමග සම්බන්ධ කළ යුතු අතර එමගින් ආචාර්ය මණ්ඩලයේ ගුණාත්මකභාවය මෙන් ම ශිෂ්‍යයන්ගේ නිපුණතා ද වර්ධනය කර ගැනීමට අවස්ථාව

සැලසේ. ශිෂ්‍යයින්ට විදේශීය අත්දැකීම් ලබාගත හැකි වන අයුරින් ශිෂ්‍ය හුවමාරු වැඩසටහන් ද හඳුන්වා දිය හැකිය.

කාර්මික අධ්‍යාපනය හා වෘත්තීය පුහුණුව

ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි වර්තමාන සංවර්ධනයත් සමගම කාර්මික අධ්‍යාපනය සහ වෘත්තීය පුහුණු ක්ෂේත්‍රයෙහි ඇති වැදගත්කම ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතී. දැනට පවතින පුහුණුව ලබාදීමේ ක්‍රම වඩාත් ඉල්ලුම වෙත නැඹුරු වූ එකක් විය යුතු බවටත් පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වයෙන් පුහුණු කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කළ යුතු බවටත් කාර්මික අධ්‍යාපනය හා වෘත්තීය පුහුණුව පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය විසින් යෝජනා කර ඇත. කාර්මික අධ්‍යාපනය හා වෘත්තීය පුහුණුව පිළිබඳව රජයේ සහභාගිත්වය ක්‍රමානුකූලව අවම කිරීමට සහ නියාමන කාර්යය සඳහා පමණක් සීමා කිරීමට ද යෝජනා කර තිබේ. 1999 දී රජය විසින් මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගනු ලැබීය.

කාර්මික අධ්‍යාපනය හා වෘත්තීය පුහුණු අංශයෙහි ප්‍රධානතම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදක ආයතනය වන තෘතීය හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිසම විසින් වෘත්තීය පුහුණු අංශය විධිමත් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගනු ලැබීය. මෙම කොමිසම විසින් මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ, ඉදිකිරීම්, මුද්‍රණ කාර්මාන්තය, රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් සහ හෝටල් සහ සංචාරක කටයුතු යන ප්‍රමුඛ කර්මාන්ත අංශ පහ සඳහා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු සැලසුම් පිළියෙල කර ප්‍රසිද්ධ කර ඇත. පෞද්ගලික අංශයෙහි කර්මාන්ත ශාලාවලදී නිපුණතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා තෘතීය හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිසම වෙත රජයෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 50 ක් සපයා දී තිබේ. තෘතීය හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිසම විසින් සමාගම් 33 ක පුහුණු පහසුකම් පුළුල් කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සහයෝගය දෙනු ලැබීය. මේ අතර, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ තොරතුරු අඩංගු ප්‍රකාශනයක් ප්‍රසිද්ධ කිරීමටද කටයුතු යොදනු ලැබීය.

රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රධානතම කාර්මික අධ්‍යාපනය හා වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දෙන ආයතනයක් වන කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු දෙපාර්තමේන්තුව දියුණුකම මට්ටමින් පිහිටි කාර්මික විද්‍යාල 36 ක් ඔස්සේ සිය සේවය සැලසීය. 1999 අවසන් වනවිට කාර්මික විද්‍යාල මගින් පවත්වන ලද විවිධ පාඨමාලා සඳහා ලියාපදිංචි වූ මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව 16,170 ක් විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා උසස් තාක්ෂණ අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් ඉංජිනේරු, ගණකාධිකරණ, වාණිජ හා කෘෂිකර්මය ආශ්‍රිත උසස් ජාතික මට්ටමේ හා ඩිප්ලෝමා මට්ටමේ පාඨමාලාවන් පවත්වනු ලැබීය. මෙම ආයතනයට 1999 දී බඳවා ගන්නා ලද ශිෂ්‍ය ප්‍රමාණය 2,839 කි. සිය පුහුණු කටයුතුවලින් බොහොමයක් ග්‍රාමීය මට්ටමින් ලබාදීමේ යෙදී සිටින වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය, විවිධ පාඨමාලාවන් සඳහා ශිෂ්‍යයන් 21,092 ක් බඳවා ගනු ලැබීය. වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය විසින් නව ග්‍රාමීය වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන 36 ක් සහ විශේෂ වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන

6 ක් පිහිටුවීම තුළින් 1999 දී සිය කටයුතු වඩාත් පුළුල් කරන ලදී. ජාතික ආධුනිකත්ව හා කාර්මික පුහුණු අධිකාරිය විසින් මවුන්ගේ ආයතන තුළ සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන තුළ දී විශේෂ ශිල්පීන්, කැටයම් ශිල්පීන් හා ස්ථානුරූපී වෘත්තීන් ඇතුළත් පාඨමාලා 180 ක් පමණ සඳහා ශිෂ්‍යයන් 20,118 දෙනෙකු බඳවාගනු ලැබීය. කාර්මික අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය පුහුණු අංශයේ අවශ්‍යතා සපුරාලන පරිදි ගුරු පුහුණුව ලබාදීමේ සහ විෂයමාලා සංවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණින් ජාතික කාර්මික අධ්‍යාපන ආයතනය ස්ථාපිත ආයතනයක් වශයෙන් ප්‍රතිස්ථාපනය කරන ලදී.

ජනාධිපති කාර්යසාධක බලකායෙහි නිර්දේශවලට අනුව වසර 2000 සිට වසර 5 ක් ආවරණය වන පරිදි කුසලතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් රජය විසින් ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආ.සං.බැ. ශ්‍රී ලංකා රජය සහ අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර ආධාර සපයන ආයතන විසින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 36 ක මුදල් ප්‍රමාණයක් සපයනු ඇත. රජය විසින් රුපියල් දශලක්ෂ 100 ක දායකත්වයක් ලබා දෙමින් කුසලතා සංවර්ධන අරමුදලක් ද පිහිටුවනු ලැබීය.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය හා උසස් අධ්‍යාපන අංශවලට සමගාමීව කාර්මික අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය පුහුණු අංශය සංවර්ධනය කිරීමේ ඇති වැදගත්කම රජය මගින් හඳුනාගෙන ඇත. දේශීය හා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ කුසලතා ඇති ශ්‍රමිකයින් සඳහා ඉහළ යමින් පවතින ඉල්ලුම පිළිබඳව සලකා බලන විට මෙම අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වඩාත් පුළුල් කිරීම වැදගත් වේ. මේ සමග ම, ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වන සියුන් සඳහා වෘත්තීය පුහුණු වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෞද්ගලික අංශය ද දිරිමත් කළ යුතුය.

5.4 පණිවුඩ හුවමාරු සේවා

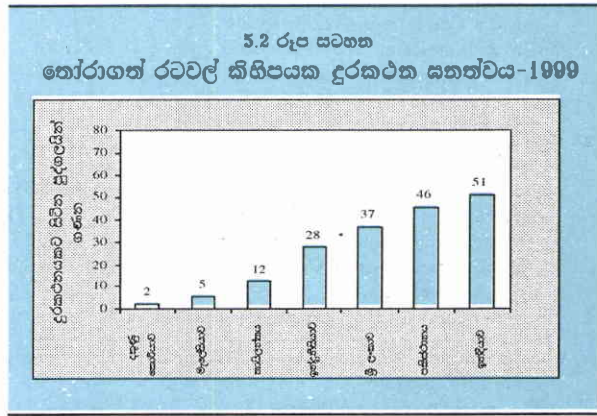
විදුලි සංදේශ සේවය

මෑත වර්ෂවලදී කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ විදුලි සංදේශ සේවය, 1999 දී ද, විදුලි සංදේශ ජාලයේ ප්‍රසාරණය, ආයෝජනය, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය සහ ඵලදායී නියාමනය යන අංශවලින් සතුටුදායක ප්‍රගතියක් අත්කරගනු ලැබීය. විදුලි සංදේශ අංශය ඉතා සීඝ්‍රයෙන් ප්‍රසාරණය වෙමින් ඇත්තේ වර්තමාන ආර්ථිකයෙහි ඊට ඇති වැදගත්කම නිසා පමණක් නොව, විදුලි සංදේශ තාක්ෂණයෙහි සිදුවන සීඝ්‍ර දියුණුවත්, ඒ අනුව අඩු පිරිවැයක් යටතේ විදුලි සංදේශ සේවා සැපයීමට හැකිවීම සහ තරඟකාරීත්වය වර්ධනය වීමත් නිසා ය. විදුලි සංදේශ අංශයේ ප්‍රසාරණය, තොරතුරු තාක්ෂණයේ වර්ධනයට මූලික වී ඇති, අන්තර්ජාලය, විද්‍යුත් තැපෑල (ඊ-මේල්), විද්‍යුත් මුදල් (ඊ-රිනෑන්ස්), විද්‍යුත් වාණිජ කටයුතු (ඊ-කොමර්ස්) වැනි නව සේවා වර්ධනය වීමට ද, ඒ තුළින් ආර්ථික කටයුතු කඩිනම් වීමට ද හේතු වී ඇත. මීට අමතරව, විදුලි

සංදේශ පහසුකම් භාවිතා කරමින්, ගණුදෙනුකරුවන්ට පහසුව සැලසෙන හා පරිගණක මගින් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන, අඩු පිරිවැයක් සහිත ඒකාබද්ධ බැංකු සේවා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට පවා හඳුන්වා දී ඇත. වෙළෙඳපොළ ප්‍රවණතාවයන් පිළිබඳ තොරතුරු කඩිනමින් ලබාගත හැකි බැවින් විදුලි සංදේශ අංශයේ ප්‍රගතිය තුළින් අපනයන අංශය ද විශාල වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබයි. වර්ධනය වූ විදුලි සංදේශ සේවාවල ප්‍රතිලාභ ආර්ථිකයේ අවිධිමත් අංශ වෙත ද ගලා ගොස් ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි සංදේශ අංශයෙහි සීඝ්‍ර ප්‍රසාරණය, විශේෂයෙන් ම විදුලි සංදේශ අංශය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමත්, ඉන් පසු 1997 දී ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් (ශ්‍රීලං.ටෙ.) සමාගම පෞද්ගලීකරණය කිරීමත් සමඟ සිදුවූවකි. 1997-99 කාලපරිච්ඡේදය තුළ ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව (ශ්‍රීලං.ටෙ. දුරකථන සහ රැකුන් රහිත ස්ථාවර දුරකථන) 671,916 දක්වා දෙගුණයකින් පමණ වැඩි වූ අතර, ජංගම දුරකථන සංඛ්‍යාව ද 256,665 දක්වා දෙගුණයකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි සංදේශ අංශය, දකුණු ආසියාවේ ඇති වඩාත් තරගකාරී විදුලි සංදේශ අංශය ලෙස සැලකේ. මේ අතර, ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගමේ හිමිකාරත්වය තවදුරටත් පුළුල් කිරීමට රජය අපේක්ෂා කරන අතර, ඒ අනුව රජය සතු සියයට 61.5 ක් වන කොටස් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 40 ක් 2000 වර්ෂය තුළ දී අලෙවි කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් රජයට උපදෙස් සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය උපදේශකවරුන් දැනටමත් පත්කර ඇත.

1999 දී, ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගම, විදුලි සංදේශ ජාලය ප්‍රසාරණය කිරීමත්, අතිරේක විදුලි සංදේශ සේවා සැපයීමත් යන අංශවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් වාර්තා කළේය. ශ්‍රීලං.ටෙ. සමාගමේ විදුලි සංදේශ ජාලයෙහි යතුරු ධාරිතාවය 1999 දී 769,768 ක් දක්වා සියයට 42 කින් වැඩි විය. ආසන්න වශයෙන් මෙම වැඩිවීමෙන් 1/4 කට පමණ දයක වූයේ ප්‍රාදේශීය විදුලි සංදේශ පහසුකම් ව්‍යාප්ත වීමයි. 1999 වර්ෂය අවසන් වනවිට ශ්‍රීලං.ටෙ. සමාගම විසින් සපයා තිබූ මුළු දුරකථන සංඛ්‍යාව 580,199 ක් දක්වා සියයට 27 කින් (තව දුරකථන මාර්ග 133,709 කින්) වර්ධනය විය. ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සිටින දුරකථන ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 297,574 දක්වා සියයට 38 කින් වැඩි වූ අතර, කොළඹ සහ තදසන්න ප්‍රදේශවල සිටි ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 282,625 දක්වා සියයට 18 කින් පමණ වැඩි විය. වර්ෂය තුළ දී ජාත්‍යන්තර දුරකථන පරිපථ සංඛ්‍යාව 2,321 දක්වා සියයට 8 කින් වැඩි වූ අතර, සෘජු ජාත්‍යන්තර දුරකථන (IDD) පහසුකම් සපයා තිබූ ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 47,568 දක්වා සියයට 10 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුව ද, විශේෂයෙන් ම කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශයෙන් බැහැර පළාත්වල ශ්‍රීලං.ටෙ. සමාගමේ දුරකථන සඳහා පැවැති ඉල්ලුම සැපයීමට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය වීම නිසා, පොරොත්තු ලේඛනයේ ලියාපදිංචි දුරකථන ඉල්ලුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව 236,225 දක්වා සියයට 5 කින් වැඩි විය. එහෙත් පසුගිය වසර කිහිපය තුළ, විශේෂයෙන් ම කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ දුරකථනයක් සඳහා

පොරොත්තු ලේඛනයේ සිටිය යුතු කාලය, සැලකිය යුතු පරිදි අඩු විය. දුරකථන ඝනත්වය (පුද්ගලයන් 100 ක් සඳහා ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව) 1998 දී 2.43 සිට 1999 දී 3.05 දක්වා වැඩි විය. කෙසේ වුව ද, ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ඇති දුරකථන ඝනත්වය තවමත් ඉතා අඩු මට්ටමක, එනම් 1.8 ක් ලෙස පවතින අතර කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශයේ එය 11.15 කි.

විදුලි සංදේශ ජාලයෙහි ධාරිතාවය පුළුල්වීමත් සමඟ විදුලි සංදේශ අංශයෙහි කාර්යක්ෂමතාවයද කැපී පෙනෙන ලෙස වැඩිදියුණු වී ඇත. දුරකථන අක්‍රියවීම් ප්‍රමාණය 1995 දී දුරකථන 100 ක් සඳහා වර්ෂයකට 192 සිට 1999 දී 169 දක්වා පහත වැටිණි. දුරකථන ඇමතුමක් සම්පූර්ණ කිරීමේ අනුපාතය 1999 දී සියයට 41 ක් වූ අතර, එය සාමාන්‍යයෙන් ඉහළ අගයක් ලෙස සැලකේ. ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගමේ ශ්‍රම ඵලදායීතාවයද තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. එක් සේවකයෙකු සඳහා ඇති දුරකථන ප්‍රමාණය 1998 දී 55 සිට 1999 දී 66 දක්වා වැඩි වූ අතර, එක් සේවකයෙකු සඳහා සාමාන්‍ය ආදායම 1998 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2 සිට 1999 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2.2 දක්වා වැඩි විය.

ශ්‍රී.ලං.ටෙ. සමාගම 1999 දී තව සේවා කිහිපයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. දුරකථන බිල්පත්වල නිවැරදිතාවය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා, කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශයේ සිටින දුරකථන ග්‍රාහකයින් ඉල්ලීමක් කළහොත්, සුළු ගාස්තුවක් යටතේ විස්තරාත්මක දුරකථන බිල්පත් සැපයීම වර්ෂය තුළ දී ආරම්භ කරන ලදී. එමෙන් ම, කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශයේ දුරකථන ග්‍රාහකයින් සඳහා ඩිජිටල් පද්ධති ඒකාබද්ධ සේවා (ISDN) පහසුකම සපයනු ලැබූ අතර, එමගින් සාමාන්‍ය දුරකථන මාර්ගයක් භාවිතයෙන් එකවර කතා කිරීම, ෆැක්ස් හෝ දත්ත යැවීම සහ ලබා ගැනීම කළ හැකිය. ජාත්‍යන්තර ISDN සේවා දැනට ශ්‍රී ලංකාව සහ එක්සත් රාජධානිය අතර ක්‍රියාත්මක වන අතර, ඉදිරියේ දී එය වෙනත් රටවලට ද ව්‍යාප්ත කෙරෙනු ඇත. 1999 දී ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගම ජංගම පෘථිවි වන්දිකා මධ්‍යස්ථානයක් (Satellite News Gathering Flyway - SNGF) හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. මෙම SNGF මධ්‍යස්ථානය

5.4 සංඛ්‍යා සටහන
තැපැල් හා විදුලි සංදේශ සේවාවේ වර්ධනය

ශීර්ෂය	1997	1998	1999(අ)	ප්‍රතිශත වෙනස	
				1998	1999(අ)
1. තැපැල් සේවය					
තැපැල් බේදීමේ කොට්ඨාශ ගණන	6,729	6,729	6,729	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව	4,313	4,362	4,437	1.1	1.7
රාජ්‍ය අංශය	4,034	4,036	4,040	0.0	0.1
පෞද්ගලික අංශය	216	250	297	15.7	18.8
ග්‍රාමීය ඒකක තැපැල් කාර්යාල	63	76	100	20.6	31.6
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව සැලසෙන ප්‍රදේශය (ව.කි.මී.)	15.3	15.0	14.8	-2.0	-1.3
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ජන සංඛ්‍යාව	4,326	4,304	4,338	-0.5	0.8
එක් පදිංචිකරුවෙකුට ලැබුණු සාමාන්‍ය ලිපි සංඛ්‍යාව	24	23	24	-4.2	2.2
2. විදුලි සංදේශ සේවය					
2.1 සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම					
දුරකථන සංඛ්‍යාව	315,241	455,598	580,199	44.5	27.3
අළුතින් දෙනු ලැබූ දුරකථන සංඛ්‍යාව	72,457	143,075	133,709	97.5	-6.5
පොරොත්තු ලේඛනයේ සිටින සංඛ්‍යාව	284,876	224,411	236,225	-21.2	5.3
දුරකථන සඳහා ප්‍රකාශිත ඉල්ලුම (සංඛ්‍යාව)	600,117	680,009	816,424	13.3	20.1
දුරකථන සංඛ්‍යාව					
(පුද්ගලයින් 100 කට දුරකථන සංඛ්‍යාව)	1.69	2.43	3.05	43.8	25.5
2.2 අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශය					
සෙලියුලර් දුරකථන					
සැපයුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව	4	4	4	0.0	0.0
ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව	114,888	174,202	256,665	51.6	47.3
මුළු සමුච්චිත ආයෝජනය (රු.දශලක්ෂ)	6,870	8,842	9,941	28.7	12.4
පොදු දුරකථන කුටි					
සැපයුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව	4	6	6	50.0	0.0
දුරකථන කුටි සංඛ්‍යාව	2,571	4,761	5,799	85.2	21.8
මුළු සමුච්චිත ආයෝජනය (රු.දශලක්ෂ)	718	1,064	1,084	48.2	1.9
ජේබීයෝ ජේජීන් සේවා					
සැපයුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව	5	5	4	0.0	-20.0
ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව	10,829	10,511	10,300	-2.9	-2.0
මුළු සමුච්චිත ආයෝජනය (රු.දශලක්ෂ)	222	222	222	0.0	0.0
දත්ත සංවිදේශන සේවා					
සැපයුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව	8	10	17	25.0	70.0
ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව	11,745	20,789	26,968	77.0	29.7
මුළු සමුච්චිත ආයෝජනය (රු.දශලක්ෂ)	665	768	854	15.5	11.2
දකුණු රහිත දුරකථන					
සැපයුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව	2	2	2	0.0	0.0
ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව	26,381	67,931	91,717	157.5	35.0
මුළු සමුච්චිත ආයෝජනය (රු.දශලක්ෂ)	6,796	9,291	12,762	36.7	37.4

(අ) තාවකාලික

මූලයන් : තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව
සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම
ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව

භාවිතයෙන්, විශේෂයෙන් ම ජනමාධ්‍ය සංවිධානවලට, ප්‍රවෘත්ති සහ විශේෂ අවස්ථා ආවරණයන් එම මොහොතේ දී ම ලෝකයේ ඕනෑම ස්ථානයකට සැපයිය හැකිය. මීට අමතරව, ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගම 1999 වර්ෂය අවසන් වනවිට පොදු දුරකථන කුටි 2,318 ක් සපයා තිබූ අතර, අන්තර්ජාල සහ ඊ-මේල් සම්බන්ධතා 13,774 ක් සපයා තිබිණි. වර්ෂය අවසානයේ දී ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගම, දේශීය දුරකථන මාර්ග 407 ක් සහ ජාත්‍යන්තර දුරකථන මාර්ග 41 ක් පණිවුඩ සහ දත්ත හුවමාරු කටයුතු සඳහා බද්දට දී තිබිණි.

1999 දී ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගමේ මුළු ආයෝජනය රුපියල්

දශලක්ෂ 14,992 දක්වා සියයට 31 කින් වැඩි විය. මුළු ආයෝජනයෙන් සියයට 35 ක් පමණ විදේශ මූලාශ්‍රවලින් ලැබිණි. ශ්‍රී ලං.ටෙ. සමාගම දැනට ප්‍රධාන විදුලි සංදේශ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන අතර ඒ සඳහා ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව පිළිබඳ ජපාන බැංකුව (JBIC), ප්‍රංශය, ස්වීඩන් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ආයතනය (SIDA) සහ කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල (EDCF) විසින් ආධාර සපයනු ලැබීය. ප්‍රාදේශීය විදුලි සංදේශ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය I, 1999 වර්ෂය තුළ දී ක්‍රියාත්මක වූ අතර, ඒ යටතේ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් නව දුරකථන සම්බන්ධතා සැපයීම සහ මහනුවර, මාතලේ,

කළුතර සහ හට්ටන් ප්‍රදේශවල ද්විතියික විදුලි සංදේශ හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන 15 ක් ගිවිසුම් ඔප්පි කාණ්ඩය භාවිතයෙන් සම්බන්ධ කිරීමට ද අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ අපේක්ෂිත පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 3,466 කි. කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි විදුලි සංදේශ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වන විදුලි සංදේශ ජාලය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය I වර්ෂය තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අපේක්ෂිත ආයෝජනය රුපියල් දශලක්ෂ 5,920 කි. ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගමේ උප සමාගමක් වන ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ සේවා සමාගම විසින් දුරකථන මාර්ග 150,000 ක් සැපයීම සඳහා විදුලි සංදේශ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (150K ව්‍යාපෘතිය) ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම පළාත් ආවරණය වන පරිදි, කුඩා නගර සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල විදුලි සංදේශ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. 1996 දී ආරම්භ කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, 1999 වර්ෂය අවසන් වනවිට මූලික ඉලක්ක ඉක්මවා යමින්, ප්‍රධාන කේබල් යුගල 296,735 ක් ද, දුරකථන මාර්ග 220,535 ක් ද සපයා තිබිණි. 1999 දී දුරකථන මාර්ග 127,161 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් දුරකථන හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන 30 ක් ආරම්භ කරන ලදී. මීට අමතරව, ක්‍රමයෙන් ප්‍රසාරණය වන විදුලි සංදේශ වෙළෙඳපොළට සේවා සැපයීමට හැකිවන පරිදි, විදුලි සංදේශ ජාලයේ ධාරිතාවය ද ශක්තිමත් කරන ලදී.

1999 දී ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගමේ මුළු ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 18,574 ක් දක්වා සියයට 9 කින් වැඩි විය. වර්ෂය තුළ දී සපයන ලද දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය වැඩිවීමත්, 1999 ජුනි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි දුරකථන ගාස්තු සංශෝධනය කිරීමත් ආදායමේ වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. දුරකථන ගාස්තු සංශෝධනයෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර දුරකථන ගාස්තු තාර්කික මට්ටමක් දක්වා ගෙන ඒමයි. ඒ අනුව, ජාත්‍යන්තර දුරකථන ගාස්තු සියයට 8 කින් අඩු කළ අතර, ඒකකයක් සඳහා රුපියල් 1.65 ක් ලෙස පැවැති දේශීය දුරකථන ගාස්තුව පමණක් මසකට ඒකක 500 කට වඩා පරිභෝජනය කරනු ලබන පාරිභෝගිකයන් සඳහා පමණක් අදාළ වන පරිදි රුපියල් 2.25 දක්වා ඉහළ දැමීය. කෙසේ වෙතත්, විශේෂයෙන් ම අන්තර්ජාලය භාවිතා කරන්නන්ගේ පහසුව පිණිස වට්ටම් සහිත කාලවේලාවන් හි දී අදාළ වන දුරකථන ගාස්තුව විනාඩියක් සඳහා සහ 12 ක් පමණ දක්වා අඩු කරන ලදී. මේ අතර, ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගමේ මෙහෙයුම් පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 13,825 දක්වා සියයට 8 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අනුව, 1999 දී ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගමේ මෙහෙයුම් ලාභය රුපියල් දශලක්ෂ 2,964 දක්වා සියයට 7 කින් පමණ වැඩි විය. 1999 අවසානයේ දී ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගමේ ස්ථිර සේවක සංඛ්‍යාව 8,349 ක් විය.

පෞද්ගලික අංශය විසින් සපයන ලද විදුලි සංදේශ සේවාවන් ද 1999 දී සැලකිය යුතු පරිදි වර්ධනය විය. සෙලියුලර් ජංගම දුරකථන සේවා, පොදු දුරකථන කුටි, රේඩියෝ ජේජින් සේවා, දත්ත සන්නිවේදන සේවා සහ රැහැන් රහිත දුරකථන සේවා යනාදිය සැපයීමෙහි

පුරෝගාමීත්වය පෞද්ගලික අංශය උසුලයි. විදුලි සංදේශ සේවා සපයන පෞද්ගලික ආයතන සංඛ්‍යාව 1998 දී 26 සිට 1999 දී 32 දක්වා වැඩි විය. 1999 වර්ෂය තුළ දී පොදු දුරකථන කුටි හැර, පෞද්ගලික අංශය සපයන සියලු ම විදුලි සංදේශ සේවා සඳහා සිටි පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව 385,640 දක්වා සියයට 41 කින් නියුණු ලෙස වර්ධනය විය. පෞද්ගලික විදුලි සංදේශ සේවාවල සමුච්චිත ආයෝජනය 1999 දී රුපියල් දශලක්ෂ 23,962 දක්වා සියයට 19 කින් ඉහළ ගියේය. 1998 දී සියයට 52 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ ජංගම දුරකථන සඳහා සිටි ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 1999 දී 256,655 දක්වා තවදුරටත් සියයට 47 කින් වර්ධනය විය. මෙම අංශයේ මුළු ආයෝජනය 1999 අවසානයේ දී රුපියල් දශලක්ෂ 9,941 දක්වා සියයට 12 කින් වර්ධනය විය. 1998 දී සිත් ගන්නා යුළු වර්ධනයක් වාර්තා කළ රැහැන් රහිත දුරකථන සේවය 1999 දී දුරකථන ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 91,717 ක් දක්වා තවදුරටත් සියයට 35 කින් වර්ධනය විය. 1999 දී මෙම අංශයේ මුළු ආයෝජනය රුපියල් දශ ලක්ෂ 12,762 දක්වා සියයට 37 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගම සපයා ඇති දුරකථන සහ රැහැන් රහිත දුරකථන එක්ව ගත් විට, දුරකථන ඝනත්වය 3.05 දක්වා වැඩි වේ. මේ අතර, ශ්‍රී ලං.වෙ. සමාගම ඇතුළු, සමාගම් 5 ක් විසින් සපයා ඇති පොදු දුරකථන කුටි සංඛ්‍යාව 1999 දී 5,799 දක්වා සියයට 22 කින් ප්‍රසාරණය විය.

බැංකු, මූල්‍ය සහ වාණිජ ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රසාරණය සහ අන්තර්ජාල හා ඊ-මේල් භාවිතා කරන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව සීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්තවීම නිසා, දත්ත සන්නිවේදන සේවා වේගයෙන් වර්ධනය වේ. දත්ත සන්නිවේදන සේවා සඳහා ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 1999 දී 26,968 දක්වා සියයට 30 කින් වර්ධනය වූ අතර, එම ග්‍රාහක සංඛ්‍යාවෙන් 25,014 දෙනෙකුම අන්තර්ජාල හා ඊ-මේල් සඳහා වූ ග්‍රාහකයන් විය. මේ අතර, 1999 දී රේඩියෝ ජේජින් සේවා සඳහා සිටි ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව තවදුරටත් සියයට 2 කින් අඩු විය. වර්ෂය තුළ දී පෞද්ගලික විදුලි සංදේශ අංශයේ සේවා නියුක්තිය 2,332 ක් දක්වා සියයට 14 කින් වැඩි විය.

තැපැල් සේවය

සීඝ්‍රයෙන් වෙනස් වන සමාජ-ආර්ථික අවශ්‍යතාවයන් සහ සන්නිවේදන අංශයෙහි වර්ධනය වන තරගකාරිත්වය සැලකිල්ලට ගෙන, ජාත්‍යන්තර තැපැල් සංගමයේ සහ ලෝක බැංකුවේ ද සහයෝගය ඇතිව, විශාල වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලැබිය හැකි වන පරිදි තැපැල් සේවය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ යෝජනාවලින් රජය විසින් ඉදිරිපත් කර ඇත. යෝජිත වැඩසටහන යටතේ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව, වාණිජ සිද්ධාන්තවලට අනුව ක්‍රියාත්මක වන, ගතික සහ ස්වාධීන ආයතනයක් ලෙස ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මීට අමතරව, තැපැල් කාර්යාල ජාලය පුනරුත්ථාපනය කිරීම, ආයතනික සංවර්ධනය සහ මෙහෙයුම් කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම ද මෙම වැඩසටහන යටතේ සිදු කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහනෙහි මුළු පිරිවැය

එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 46 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එයින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 37 ක් ලෝක බැංකුවෙන් සැපයෙනු ඇත. නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස නව පහසුකම් සහිත තැපැල් කාර්යාල 3 ක් මාතර, කොළඹ ලෝක වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානයෙහි සහ දෙහිවල පිහිටුවා ඇත.

1999 දී තැපැල් සේවා පුළුල්වීම, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය සහ අමතර සේවා සැපයීම යන අංශවලින් සලකා බලන විට, තැපැල් සේවයෙහි සුළු ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබිණි. 1999 දී තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව 4,437 දක්වා සියයට 2 කින් ප්‍රසාරණය විය. මෙම ප්‍රසාරණය, ප්‍රධාන වශයෙන්ම පෞද්ගලික නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල සියයට 47 කින් සහ ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල සියයට 24 කින් වැඩිවීම නිසා සිදු වූවකි. රජයේ ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව 586 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි වූ අතර, උප තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව 3,454 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවැතිනි. 1996 දී හඳුන්වා දුන් ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල සහ වතු අංශයෙහි ජනප්‍රියවෙමින් පවතී. 1999 දී එක් තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවය සැලසෙන ජනගහනය 4,338 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. 1999 දී සාමාන්‍යයෙන් එක් පුද්ගලයෙකු වෙනුවෙන් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙහෙයවනු ලැබූ ලිපි සංඛ්‍යාව 24 දක්වා සියයට 2 කින් පමණ වැඩි විය.

තැපැල් සේවා සඳහා ඇති ප්‍රවේශය පහසු කිරීම සඳහා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් යම් කාර්යයන් විමධ්‍යගත කරන ලදී. මේ අනුව, විදේශ පාරිසල් අංශයේ ශාඛා දෙකක් මහනුවර සහ මාතර පිහිටුවන ලදී. ලිපි බෙදීම කඩිනම් කිරීම සඳහා, මධ්‍යම තැපැල් ක්‍රමවාරුව මගින් මෙහෙයවන ලද කොළඹ නගරයේ තැපැල් බෙදීමේ කටයුතු, බොරැල්ල, කොටහේන, කොම්පස්සේ විදිය, වැල්ලවිත්ත සහ හැවිලොක් වළම යන තැපැල් කාර්යාලවලට විමධ්‍යගත කරන ලදී. මේ අතර, මුද්දර කාර්යාලයේ සේවාවන් මහනුවර, මාතර, දෙහිවල සහ කොළඹ ලෝක වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානය යන තැපැල් කාර්යාලවලට ද ව්‍යාප්ත කරන ලදී.

තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සපයනු ලබන අමතර සේවා කටයුතු 1999 දී තවදුරටත් පුළුල් විය. තැපැල් ෆැක්ස් සේවය සහ ෆැක්ස් මුදල් ඇණවුම් සේවය තවදුරටත් ව්‍යාප්ත කළ අතර, 1999 වර්ෂය අවසානයේ දී එම සේවා සහිත තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව 189 දක්වා වැඩි කළේය. තැපැල් කාර්යාල මගින් ඊ-මේල් සේවා සැපයීම සඳහාද තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව සැලසුම් කර ඇත. නවීකරණය කරන ලද තැපැල් කාර්යාල 3 ක් සඳහා දැනටමත් ඊ-මේල් සේවා සපයා ඇති අතර, නුදුරු කාලයේ දී මෙම සේවය තැපැල් කාර්යාල 56 ක් දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීමට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව අපේක්ෂා කරයි. ජාත්‍යන්තර අධිවේගී තැපැල් සේවය (රිඵම්ඵස්) සහ දේශීය අධිවේගී තැපැල් සේවය 1999 දී ද අඛණ්ඩව ප්‍රසාරණය විය. බෙදහරින ලද

භාණ්ඩ සංඛ්‍යාව අනුව සලකා බලන විට 1999 වසරේදී රිඵම්ඵස් සේවය සියයට 12 කින් ද, දේශීය අධිවේගී තැපැල් සියයට 25 කින් ද වර්ධනය විය. මෙයින් පිළිබිඹු වන්නේ අධික මිලක් යටතේ වුව ද, අධිවේගී කාර්යක්ෂම තැපැල් සේවයක් සඳහා පාරිභෝගිකයන්ගේ ඇති කැමැත්තයි. උපතැපැල් කාර්යාල සඳහා දුරකථන පහසුකම් සැපයීම සඳහා ද වැඩසටහනක් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක කළේය. මේ යටතේ, 1999 දී උපතැපැල් කාර්යාල 177 ක් සඳහා දුරකථන පහසුකම් සපයනු ලැබීය.

1999 වර්ෂයේ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 1,904 දක්වා සියයට 18 කින් වර්ධනය වූ අතර, ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් එම වර්ෂයේ දී තැපැල් ගාස්තු සංශෝධනය කිරීම හේතු විය. දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 2,116 ක් විය. 1999 දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව රුපියල් දශලක්ෂ 212 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය.

5.5 බලශක්තිය

1999 ප්‍රථම භාගයේ දී සතුටුදායක මට්ටමක පැවති බලශක්ති තත්ත්වය, වර්ෂයේ දෙවන භාගයේ දී අස්ථාවර තත්ත්වයකට පත් විය. වර්ෂය ආරම්භයේ දී ජලාශවල සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පැවැති ජල මට්ටම, අඩු පිරිවැයක් සහිත ජල විදුලි බලය උත්පාදනය වැඩි කිරීමට හේතු විය. වර්ෂය ආරම්භයේ දී සියයට 67 ක් තරම් ඉහළ මට්ටමක පැවති ජල ධාරිතාවය, 1999 ජූනි මාසය වනවිට, සියයට 89 ක් දක්වා තවදුරටත් වැඩි විය. මේ අනුව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට (ලං.වි.ම.), වර්ෂයේ ප්‍රථම භාගයේදී විදුලිබලය සඳහා වූ ඉල්ලුමෙන් සියයට 69 ක් ජල විදුලිබල මූලාශ්‍රවලින් සැපයීමට හැකි විය. කෙසේ වෙතත්, ජලාශ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවලට ලැබුණු වර්ෂාපතනය අඩුවීම නිසා, 1999 වර්ෂය අවසාන භාගයේ දී ජලාශවල පැවතුනු ජල ධාරිතාවය සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා සැලකිය යුතු පරිදි අඩු විය. මෙම තත්ත්වය නිසා විදුලිබල හිඟයක් ඇතිවීම වළක්වා ගැනීම පිණිස පිරිවැය අධික තාප විදුලිබල උත්පාදනය වැඩි කිරීමටත්, වෙනත් කෙටිකාලීන විදුලිබල උත්පාදන මාර්ග යොදා ගැනීමටත් ලං.වි.ම.ට සිදු විය. 1999 දී ලං.වි.ම.යේ තාප බල ධාරිතාවය තවදුරටත් සියයට 11 කින් වැඩි වූ අතර, ඒ අනුව ජල විදුලිබලය මත ඇති රැ.දියාව සියයට 67 දක්වා අඩු විය. විදුලිබල උත්පාදනය සියයට 9 කින් වැඩි වූ අතර, විදුලිබල ඉල්ලුම පසුගිය වර්ෂයට වඩා අඩු වේගයකින් එනම් සියයට 7 කින් වර්ධනය විය. ඛනිජතෙල් නිෂ්පාදිත සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට, 1999 ප්‍රථම භාගයේ දී බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ. ඩොලර් 14.40 සිට (1999 ජනවාරි මාසයේ දී බොරතෙල් බැරලයක මිල එ.ජ. ඩොලර් 10 ක් පමණ විය) වර්ෂය අවසන් වනවිට බොරතෙල් බැරලයක මිල එ.ජ. ඩොලර් 25 ක් පමණ දක්වා තියුණු ලෙස වැඩි විය. මෙම පසුබිම යටතේ, ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ (ලං.ඛ.නී.සං.) මූල්‍යමය තත්ත්වය වඩාත් අවදානම් සහගත තත්ත්වයකට පත් වූ අතර ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු

වූයේ, ප්‍රධාන බනිජනෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා දේශීය ඉල්ලුම සියයට 9 කින් පමණ වර්ධනය වන තත්ත්වයක් යටතේ, දේශීය අලෙවි මිල ගණන් වර්ෂය තුළ දී නොවෙනස්ව පැවතීමයි.

විදුලිබලය

ලං.වි.ම.ය සහ පෞද්ගලික අංශය සතු මුළු විදුලිබල ධාරිතාවය මෙහෙවැටී 1,691 ක් වූ අතර, එය මෙහෙවැටී 1,143 ක ජල විදුලිබල ධාරිතාවයකින් ද, මෙහෙවැටී 545 ක තාපබල ධාරිතාවයකින් ද, මෙහෙවැටී 3 ක සුළං විදුලිබල ධාරිතාවයකින් ද සමන්විත විය. 1999 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී මෙහෙවැටී 40 කින් යුත් සපුරාස්කන්ද දෙවන ඩීසල් විදුලි බලාගාරය සහ 1999 මාර්තු මාසයේ දී චූන්තාකම් හි මෙහෙවැටී 8 ක ඩීසල් විදුලි බලාගාරයක් ස්ථාපිත කිරීමත් නිසා, ලං.වි.ම.යේ ස්ථාපිත තාපබල ධාරිතාවය සියයට 11 කින් වැඩි විය. හම්බන්තොට පිහිටි සුළං විදුලිබල මධ්‍යස්ථානයේ (මෙහෙවැටී 3) විදුලිබල උත්පාදනය 1999 මාර්තු මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. 1999 දී පෞද්ගලික අංශයේ ස්ථාපිත තාපබල ධාරිතාවය මෙහෙවැටී 92 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවැතිය ද පෞද්ගලික අංශය සතු කුඩා ජල විදුලි බලාගාරවල ධාරිතාවය මෙහෙවැටී 4 දක්වා වැඩි විය. මෙම වර්ධනයන් හේතුවෙන්, 1999 අවසානය වන විට, ජල විදුලිය මත ඇති රැඳියාව සියයට 67 දක්වා තවදුරටත් සුළු වශයෙන් අඩු විය.

පසුගිය වර්ෂයේ වාර්තා වූ සියයට 10 ක වර්ධනය සමඟ සැසඳීමේ දී, ස්වයං විදුලිබල උත්පාදනය ද ඇතුළත්ව, 1999 වර්ෂයේ මුළු විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො. පැය 6,184 දක්වා සියයට 9 කින් වැඩි විය. මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය සියයට 8 ක් පමණ විය. 1998 දී වාර්තා වූ සියයට 14 ක සැසඳීමේ දී, 1999 දී ලං.වි.ම.යේ ජල විදුලිබල උත්පාදනය වැඩි වූයේ සියයට 6 කිනි. ජලාශවල ජල මට්ටම සතුටුදායක පරිදි ඉහළ මට්ටමක පැවති බැවින් වර්ෂයේ ප්‍රථම භාගයේ ජල විදුලිබල උත්පාදනය සැලකිය යුතු පරිදි ඉහළ මට්ටමක විය. වර්ෂය අවසානයේ දී ජලාශවල ජලය ක්‍රමයෙන් ඉතා අඩු මට්ටමක් දක්වා අඩු වූ බැවින්, තාපබල උත්පාදනය මත ඇති රැඳියාව වැඩි කිරීමට ලං.වි.ම.ට සිදු විය. මීට අමතරව, වර්ෂ 2000 මුල් කාලයේ දී විදුලිබල හිඟයක් ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් සියළුම ස්වයං විදුලිබල උත්පාදන ක්‍රම නැවත ආරම්භ කිරීම සහ පෞද්ගලික අංශයෙන් විදුලිබල ස්ථාන කුලියට ගැනීමට ගිවිසුම්වලට එළැඹීම වැනි යම් යම් පුර්වෝපාය ක්‍රම අනුගමනය කරන ලදී. සමස්තයක් වශයෙන්, 1999 දී ලං.වි.ම.යේ තාප විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො. පැය 1,396 ක් දක්වා සියයට 12 කින් වැඩි විය. මේ අතර, 1999 දී පෞද්ගලික අංශයෙන් (ඒෂියා පවර් සහ ලක්දනාව විදුලි බලාගාර) මිලට ගත් විදුලිබල ප්‍රමාණය ගි.වො. පැය 525 දක්වා සියයට 30 කින් වර්ධනය විය. 1999 දී, සුළං බල විදුලි බලාගාරය මගින් ගි.වො. පැය 3 ක විදුලිබල ප්‍රමාණයක් උත්පාදනය කරන ලදී.

1999 වර්ෂයේ විදුලිබල පරිභෝජනය ගි.වො. පැය 4,809 දක්වා සියයට 6 කින් ඉහළ ගිය අතර, 1998 වර්ෂයේ දී විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 12 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. විදුලිබල පරිභෝජනයේ මන්දගාමී වර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් කර්මාන්ත අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය තුළින් පිළිබිඹු කෙරිණි. 1999 දී ලං.වි.ම.ය සහ ලංකා විදුලිබල සමාගම (ලං.වි.ස.) යටතේ සිටි කර්මාන්ත අංශයේ පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව 29,387 දක්වා සියයට 6 කින් පමණ ඉහළ ගොස් තිබියදීත්, කර්මාන්ත අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය වර්ධනය වූයේ ගි.වො. පැය 1,875 දක්වා සියයට 2 කටත් වඩා අඩු ප්‍රමාණයකිනි. මේ අතර, ලං.වි.ම.ය සහ ලං.වි.ස. විසින් ගෘහස්ථ අංශය සඳහා අලෙවි කරන ලද විදුලිබල ප්‍රමාණය ගි.වො. පැය 1,851 දක්වා සියයට 11 කින් වර්ධනය වූ අතර, ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ ගෘහස්ථ පාරිභෝගික සංඛ්‍යාව 2,255,563 දක්වා සියයට 11 කින් වැඩි වීමය. මේ අනුව කුටුම්භයක සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව සාමාන්‍යයෙන් 4.5 ක් ලෙස උපකල්පනය කළ විට, විදුලිබලය සහිත නිවාස ප්‍රමාණය 1998 දී සියයට 49 සිට 1999 දී සියයට 53 දක්වා වැඩි වී ඇති බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇත. සාමාන්‍යයෙන් එක් කුටුම්භයක් විසින් පරිභෝජනය කරනු ලබන විදුලිබල ප්‍රමාණය මසකට කි.වො. පැය 68 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුනි. මේ අතර, 1998 දී මෙන් ම පොදු අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය 1999 දී ද සියයට 10 කින් වර්ධනය විය. එම අංශයේ පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව 1999 දී 272,402 දක්වා සියයට 8 කින් වැඩි විය. මේ අතර, විශේෂයෙන් ම විදුලිබල බෙදහැරීමේ දී සිදුවන විදුලිබලය අහිමිවීම හේතුකොටගෙන විදුලිබල පද්ධතියේ සමස්ත විදුලිබල අහිමිවීම් ප්‍රමාණය (System loss) 1998 දී සියයට 18.8 සිට 1999 දී සියයට 20.7 දක්වා ඉහළ ගියේය.

1999 දී විදුලිබල උත්පාදන පිරිවැය හේතු කිහිපයක් නිසා සැලකිය යුතු පරිදි ඉහළ ගියේය. පළමුවෙන් ම, වර්ෂය තුළ දී ලං.වි.ම.යේ තාප විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ ගිය බැවින්, ඉන්ධන පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 3,554 දක්වා සියයට 26 කින් ප්‍රසාරණය විය. කෙසේ වෙතත්, ලං.වි.ම.ට ලං.බ.නී.සං. මගින් කීරුබදු රහිත මිලට ඩීසල් ලැබුණ හෙයින්, සිය ඉන්ධන පිරිවැය අඩු මට්ටමක තබා ගැනීමට ලං.වි.ම.ට හැකි විය. දෙවනුව, පෞද්ගලික අංශයෙන් මිලට ගනු ලැබූ විදුලිබල ප්‍රමාණය ඉහළ ගිය හෙයින්, 1999 දී විදුලිබලය මිලට ගැනීමේ පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 3,297 දක්වා සියයට 33 කින් වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් විදුලිබල ඒකකයක් මිලට ගැනීමේ සාමාන්‍ය මිල 1998 දී රුපියල් 6.00 සිට 1999 දී රුපියල් 6.28 දක්වා වැඩි විය. තෙවනුව, පෞද්ගලික අංශය විසින් උත්පාදනය කරනු ලබන ජලවිදුලි බලය සඳහා ගෙවනු ලබන මිල ගණන් ද සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක, එනම් වියළි දේශගුණික කාලයේ දී (පෙබරවාරි - අප්‍රේල් දක්වා) ඒකකයකට රුපියල් 3.22 ක් ද, අනෙක් කාලවල දී ඒකකයකට රුපියල් 2.74 ක් ද විය. මෙම වර්ධනයන් සමඟම, ලං.වි.ම. යෙහි විදුලිබල උත්පාදන සාමාන්‍ය පිරිවැය 1998 දී පැවති ඒකකයකට රුපියල් 3.60

5.5 සංඛ්‍යා සටහන
විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	ඒකක	1997	1998	1999(අ)	ප්‍රතිශත වෙනස	
					1998	1999(අ)
ලබාගත හැකි ධාරිතාව	මෙගාවොට්	1,595	1,636	1,691	3	3
ස්ථාපිත ධාරිතාව	"	1,575	1,636	1,691	4	3
ලං.වි.ම. - ජලබලය	"	1,137	1,137	1,137	0	0
තාප බලය	"	405	405	453	0	12
සුළං	"	-	-	3	-	-
පෞද්ගලික- ජලබලය	"	2	2	6	0	200
තාපබලය	"	31	92	92	197	0
කුලියට ගත් පෞද්ගලික	"	20	-	-	-	-
ජනනය කළ ඒකක	ගිගාවොට් පැය	5,145	5,683	6,184	10	9
ලං.වි.ම. - ජල බලය	"	3,443	3,909	4,152	14	6
තාප බලය	"	1,052	1,246	1,396	18	12
සුළං	"	-	-	3	-	-
පෞද්ගලික - ජලබලය	"	4	6	18	56	184
තාපබලය	"	13	390	507	2,902	30
කුලියට ගත් පෞද්ගලික	"	398	18	0	-96	-
ස්වයං තාපබල උත්පාදනය	"	235	114	108	-51	-5
මුළු අලෙවිය	"	4,039	4,521	4,809	12	6
ගෘහස්ථ	"	1,213	1,378	1,555	14	13
කාර්මික(ආ)	"	1,430	1,614	1,613	13	0
වාණිජ	"	689	758	829	10	9
පළාත් පාලන ආයතන	"	657	722	762	10	6
විදි ආලෝක කිරීම	"	50	49	50	-1	1
විදුලිබල පද්ධතියේ පාඩුව (ස්වයං විදුලි උත්පාදනය හැර)	%	17.7	18.8	20.7	6	10

(අ) තාවකාලික

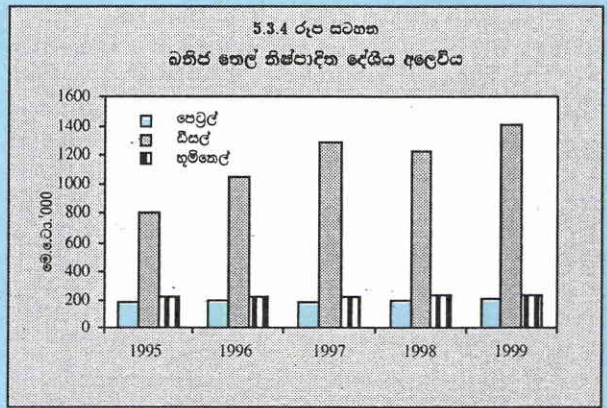
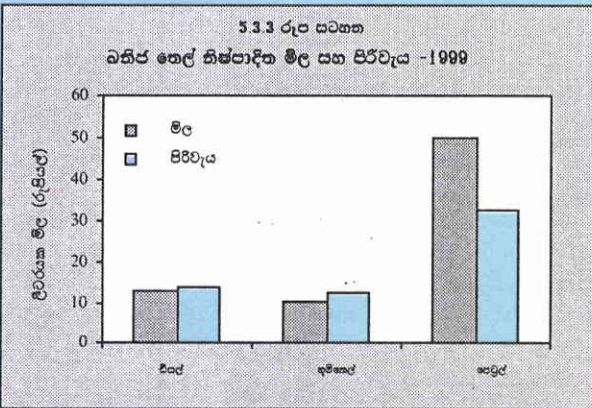
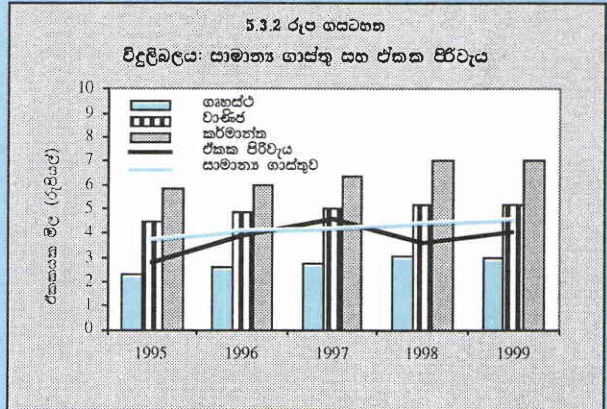
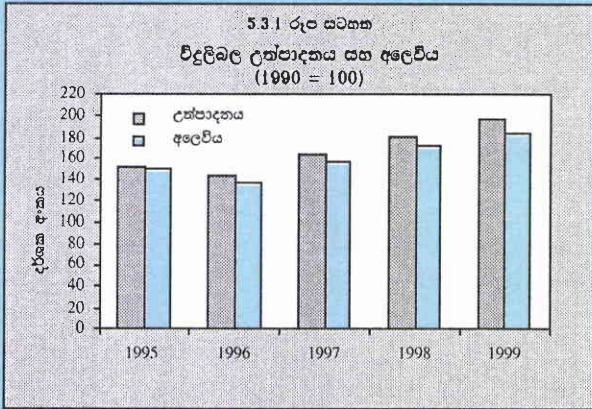
(ආ) ස්වයං විදුලිබල උත්පාදනය හැර

මූලය : ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

සිට 1999 දී ඒකකයකට රුපියල් 4.05 දක්වා වැඩි විය. විදුලිබල උත්පාදන පිරිවැය ඉහළ ගිය ද, විදුලිබල ගාස්තු වර්ෂය තුළ දී නොවෙනස්ව පැවතිණි. ගෘහස්ථ, කර්මාන්ත සහ පොදු යන අංශ සඳහා ඒකකයකට අය කරන සාමාන්‍ය විදුලිබල ගාස්තු පිළිවෙලින් රුපියල් 3.00, රුපියල් 5.18 සහ රුපියල් 7.00 ක් වශයෙන් බොහෝ දුරට නොවෙනස්ව පැවතිනි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ලං.වි.ම.යේ ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 24,928 දක්වා වර්ධනය වූයේ සියයට 3 කින් පමණි. මේ අතර, ලං.වි.ම.යේ මෙහෙයුම් පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 18,380 දක්වා සියයට 14 කින් වර්ධනය විය. මේ අනුව ලං.වි.ම. 1999 දී රුපියල් දශලක්ෂ 3,165 ක ඇස්තමේන්තු කරන ලද මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළේය. බොර තෙල් මිල ගණන් සියයට 150 කින් පමණ දැනටමත් වැඩි වී ඇති හෙයින්, වර්ෂ 2000 දී ලං.වි.ම.යේ ඉන්ධන පිරිවැය සැලකිය යුතු පරිදි ඉහළ යාමට ඉඩ ඇත. එහෙයින්, ලං.වි.ම.ට එහි වත්කම් මත සතුටුදායක ඵලද අනුපාතයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා, ඉහළ මට්ටමක ඉන්ධන සහනාධාරයක් හෝ විදුලිබල ගාස්තු සංශෝධනයක් හෝ අවශ්‍ය කෙරෙනු ඇත.

විදුලිබල උත්පාදන ධාරිතාවය ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා සහ විදුලිබලය සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ සහ බෙදහැරීමේ පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කර ඇත. 1999 දී ලං.වි.ම.යේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු ආයෝජනය රුපියල් දශලක්ෂ 15,282 දක්වා පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 27 කින් වැඩි විය. මුළු ආයෝජනයෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 6,585 ක් විදේශ මූලාශ්‍රවලින් ද, රුපියල් දශලක්ෂ 1,280 ක් රජයෙන් ද ලබා ගැනීමට නියමිත විය. ශේෂය අභ්‍යන්තර අරමුදල්වලින් පියවා ගැනීමට නියමිතව තිබිණි. ප්‍රවේශ මාර්ග සහ මෙහෙයුම් හා නඩත්තු සේවා ස්ථාන ඉදිකිරීම නිමවීමත් සමඟ මෙගාවොට් 80 ක ස්ථාපිත ධාරිතාවයකින් යුත් කුකුළේ ගඟ ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතියෙහි ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් කටයුතු 1999 දී ආරම්භ කෙරිණි. ජල හැරවුම් පහසුකම් ඉදිකිරීම, විදුලිබල මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම සහ යාන්ත්‍රික කටයුතු හා අදාළ කොන්ත්‍රාත්තු දැනටමත් ප්‍රදානය කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 17,732ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. එමෙන් ම, ලං.වි.ම.ය විසින් එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 154 ක පිරිවැයකින් යුත්, මෙගාවොට් 165 ක ඒකාබද්ධ චක්‍රීය විදුලි බලාගාරයක්

5.3 රුප සටහන
ප්‍රධාන බලශක්ති ප්‍රභවයන්

කැලණිකිස්ස පිහිටුවීම සඳහා ද අවශ්‍ය මූලික පියවර ගෙන ඇත. මෙහෙවැටි 300 ක ධාරිතාවයකින් යුත් යෝජිත ගල්අහුරු බලාගාරය හා සම්බන්ධ ශක්‍යතා අධ්‍යයන සහ පාරිසරික අධ්‍යයන නිමකර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය හා සම්බන්ධ විස්තරාත්මක ඉංජිනේරු නිර්මාණ සකස් කෙරෙමින් පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතිය, එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 658 ක පිරිවැයකින් වර්ෂ 2005 දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. තව ද, යෝජිත ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරයේ (මෙහෙවැටි 150) ඉදිකිරීම් කටයුතු වර්ෂ 2001 දී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. අනාගතයේ දී ඇතිවිය හැකි විදුලිබල හිඟයන් වළක්වාලීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘති නියමිත පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍යව පවතී.

ලං.වි.ම. විසින් 1999 දී ප්‍රධාන විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ ව්‍යාපෘති 3 ක් ආරම්භ කරන ලදී. ජපානයේ අන්තර්ජාතික සහයෝගිතා අරමුදල (OECF) මගින් මූල්‍ය පහසුකම් සපයන සම්ප්‍රේෂණ සහ විදුලි උපපොළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය II (රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,956), ජර්මන් මූල්‍යාධාර යටතේ කැලණිය - රත්මලාන විදුලි උපපොළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

(රුපියල් දශලක්ෂ 547) සහ තෝරාඩි ආධාර යටතේ වවුනියාව විදුලි උපපොළ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය (රුපියල් දශලක්ෂ 248) එම ව්‍යාපෘති වේ. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ආ.සං.බැ.) විසින් අරමුදල් සපයන ලද ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල නව පාරිභෝගිකයන් 110,000 කට විදුලි බලය සැපයීම සඳහා 1995 දී ආරම්භ කරන ලද ග්‍රාමීය විදුලිබල යෝජනා ක්‍රමය III (ග්‍රා.වි.යෝ. III) නිමවීමට ආසන්නව තිබිණි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 3,200 ක් වූ අතර ව්‍යාපෘතිය යටතේ 1999 අවසන් වන විට ග්‍රාමීය විදුලිබල යෝජනාක්‍රම 1,051 ක් නිමකොට තිබිණි. ග්‍රා.වි.යෝ. III ව්‍යාපෘතියෙහි සාර්ථකත්වය සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු එවැනි නව ව්‍යාපෘතියක්, එනම් ග්‍රා.වි.යෝ. IV සඳහා මූල්‍යාධාර සැපයීමට ආ.සං.බැ. එකඟ වී ඇති අතර එම ව්‍යාපෘතිය වර්ෂ 2000 දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය.

පෞද්ගලික අංශයේ විදුලි බලාගාර කිහිපයක් ඉදිකිරීමේ කටයුතු ද වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මක විය. මෙහෙවැටි 60 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් බත්තල් මහ ඉදිකෙරෙන තාප විදුලි බලාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එම බලාගාරයේ විදුලි උත්පාදනය 2000 වර්ෂයේ මැද

භාගයේ දී ආරම්භ කිරීමට හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 72 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මේ අතර, කුල් එයාර් (පෞද්ගලික) සමාගම, මෙගවොට් 8 ක ඩීසල් විදුලි බලාගාරයක් වසර 2000 දී කන්කසන්තුරේ ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. තව ද, එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 41 ක පිරිවැයකින් යුත්, එකක් මෙගවොට් 20 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් ඩීසල් විදුලි බලාගාර දෙකක් මාතර සහ අනුරාධපුර පිහිටුවීමටද අපේක්ෂිතය. එමෙන් ම, මෙගවොට් 165 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් ඒකාබද්ධ වක්‍රීය විදුලි බලාගාරයක් පිහිටුවීම හා සම්බන්ධව අන්‍යෝන්‍ය අවබෝධය ඇතිකර ගැනීමේ ලිපි (MOU) දැනටමත් අත්සන් කර ඇත. මීට අමතරව, මෙගවොට් 10 ක පමණ ධාරිතාවයෙන් යුත් කුඩා ජලවිදුලි බලාගාර 5 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු වර්ෂය තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. මෙම ව්‍යාපෘති හා සම්බන්ධව විදුලිබලය මිල දී ගැනීමේ ගිවිසුම් වර්ෂය තුළ දී අත්සන් කෙරිණි. මෙම කුඩා ජලවිදුලි ව්‍යාපෘතිවල විදුලිය උත්පාදනය වසර 2000 දී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය. තව ද, මෙගවොට් 67 ක පමණ මුළු ධාරිතාවයකින් යුත් කුඩා ජලවිදුලි බලාගාර 27 ක් සම්බන්ධව අභිප්‍රාය ලිපි (LOI) ලං.වි.ම. විසින් දැනටමත් නිකුත් කර ඇත.

විදුලිබල අංශය හා සම්බන්ධ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙහි සඳහන් කර ඇති ආකාරයට, විදුලිබල අංශයෙහි තරඟකාරිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහාත්, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය දිරිගැන්වීම සඳහාත්, විදුලිබල අංශය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට රජය අපේක්ෂා කරයි. දැනට සිරස් ලෙස ඒකාබද්ධ වී ඇති විදුලිබල අංශය, විමධ්‍යගත කිරීමටත්, ඒ අනුව විදුලිබල උත්පාදනය, සම්ප්‍රේෂණය සහ බෙදාහැරීම යන කටයුතු වෙන් වෙන් ආයතන මගින් මෙහෙයවීමටත් යෝජනා වී ඇත. විදුලිබල අංශයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ක්‍රමිකව ඉහළ යාම සැලකිල්ලට ගෙන ඵලදායී නියාමන අධිකාරියක ඇති අවශ්‍යතාව ද රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙහි හඳුනාගෙන ඇත. ප්‍රතිව්‍යුහගතකරන වැඩසටහනට, විදුලිබල අංශය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ පනත් කෙටුම්පතක් සකස් කිරීම, නියාමන කොමිෂමක් පිහිටුවීම සහ ආයතනික අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණද ඇතුළත් වේ.

බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත

1999 වර්ෂයේ දී ප්‍රධාන බනිත තෙල් නිෂ්පාදිතවල ඉල්ලුම සියයට 9 කින් වැඩි විය. ජනවාරි සිට මාර්තු මාසය දක්වා සති 7 ක් පමණ තඩත්තු කටයුතු සඳහා තෙල් පිරිපහදුව වසා තැබීම හේතුවෙන් බොරතෙල් ආනයනය සියයට 14 කින් පහත වැටිණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ලංකා බනිතතෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් කරන ලද පිරිපහදු නිෂ්පාදිත ආනයනය සියයට 59 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. විශේෂයෙන්ම 1999 වර්ෂයේ දෙවන භාගයේ දී ලෝක වෙළඳපොළේ බොර තෙල් මිල සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාම බනිත තෙල් අංශයෙහි දක්නට ලැබුණ සුවිශේෂ ලක්ෂණය විය. නැගෙනහිර ආසියානු මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පසු ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත් වෙමින් පැවති ආර්ථික වලින් බනිත

තෙල් සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළ යමින් පැවති තත්ත්වයක් යටතේ, ඔපෙක් සංවිධානය විසින් නිෂ්පාදන සීමාවන් පැනවීම ලෝක වෙළඳපොළෙහි බොරතෙල් මිල අධික ලෙස ඉහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුව විය. 1999 වසරේ පළමු භාගයේ එ.ජ. ඩොලර් 14.40 ක් ව තිබූ බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල, එම වසරේ දෙවන භාගයේදී තියුණු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් එ.ජ. ඩොලර් 22.03 ක් විය. මෙම සීඝ්‍ර වර්ධනයේ ප්‍රතිඵලයක් වූයේ බනිත තෙල් නිෂ්පාදිතවල ආනයනික වියදම එ.ජ.ඩොලර් 426 දක්වා සියයට 23 කින් ඉහළ යාමයි. මුළු ආනයන වියදමේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ගත් කල 1998 දී සියයට 6 ක් වූ බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා වූ වියදම 1999 දී සියයට 7 ක් දක්වා වැඩිවිය.

1999 වර්ෂයේ පසු භාගයේ දී විශාල ලෙස ඉහළ ගිය තෙල් මිල, බනිත තෙල් නිෂ්පාදිතවල දේශීය මිල කෙරෙහි ද දැඩි පීඩනයක් ඇති කළේය. 1998 වර්ෂයේ හා 1999 වර්ෂයේ පළමු භාගයේදී පහළ මට්ටමක පැවති බොර තෙල් මිල ගණන් හේතුවෙන් ලං.බ.නී.සං. ප්‍රතිලාභ ලැබූ හෙයින් 1999 වර්ෂයේ පසු භාගයේ සිදු වූ අලාභයෙන් කොටසක් පියවා ගැනීමට සමත් විය. කෙසේ වෙතත්, බොරතෙල් මිල නොකඩවා වැඩි වූ හෙයින්, ඩීසල් හා භූමිතෙල්වල දේශීය අලෙවි මිල ගණන් පිළිවෙලින් ලීටරයක් සඳහා රුපියල් 13.20 හා රුපියල් 10.40 සිට රුපියල් 16.20 හා රුපියල් 15.40 දක්වා, 2000 වසරේ පෙබරවාරි මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, සංශෝධනය කිරීමට ලං.බ.නී.සං.වට සිදුවිය. මෙම මිල ගණන් යටතේ වුවද ලං.බ.නී.සං.වට ලාභ අලාභ නොමැති මට්ටමක ක්‍රියාත්මක වීමට හැකි වන්නේ බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ.ඩොලර් 20 ක් පමණ වුවහොත් පමණි.

තෙල් පිරිපහදුව තඩත්තු කටයුතු සඳහා සති කිහිපයක් වසා තැබීම හේතුවෙන් ලං.බ.නී.සං. සෘජු අපනයනයක් වූ නැෂ්තා නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 103,679 දක්වා සියයට 31 කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවද, වක්‍ර අපනයන ලෙස සැලකෙන විදේශ ඉවත් සේවා සඳහා ඉන්ධන සැපයීම මෙට්‍රික් ටොන් 98,078 දක්වා සියයට 13 කින් වැඩි විය. එමෙන්ම වක්‍ර අපනයන ලෙස සැලකෙන ලංකා මැරයින් සර්විසස් පෞද්ගලික සමාගම (ලං.මැ.ස.) විසින් විදේශීය නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීම ද අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. 1999 වර්ෂයේ ලං.මැ.ස. සමාගමේ සුදු ඩීසල් අලෙවිය සියයට 4 කින් පහත වැටුණු අතර දූවිතෙල් අලෙවිය සියයට 1 ක පමණ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. ලං.බ.නී.ස. විසින් දූවිතෙල් සැපයීමේ හිඟයක් පැවති බැවින්, 1998 වර්ෂයේ සිට ලං.මැ.ස. දූවි තෙල් ආනයනය ආරම්භ කළේය. 1999 වර්ෂයේ ලං.මැ.ස. දූවිතෙල් ආනයනය මෙට්‍රික් ටොන් 77,786 ක් දක්වා සියයට 139 ක සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. සැපයුමේ හිඟය සහ තරඟකාරී මිල ගණන් අය නොකිරීම, නැව්වලට හා ඉවත් යානාවලට ඉන්ධන සැපයීම කෙරෙහි දැඩි ලෙස බලපා ඇත. 2000 වසරේ අය-වැය මගින් ඉන්ධන සැපයීම සඳහා ලං.මැ.ස. සතුව තිබූ ඒකාධිකාරය අහෝසි කරමින් පෞද්ගලික අංශයද ඒ සඳහා සහභාගී කරවා ගැනීමටත්, එය කොළඹ නාවික

5.6 සංඛ්‍යා සටහන
බහිෂ් කෙල් අංශයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	ඒකක	1997	1998	1999(අ)	ප්‍රතිශත වෙනස	
					1998	1999(අ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය						
බොරකෙල්	මෙ.ටො.'000	1,814	2,141	1,832	18	-14
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත	"	1,087	773	1,228	-29	59
එල්.පී.ගැස්	"	87	99	127	14	28
ආනයන විවිකාකම (මි.ගැ.)						
බොරකෙල්	රු.දශලක්ෂ	15,584	13,990	18,222	-10	30
	එ.ජ.ඩො.දශලක්ෂ	263	217	259	-17	19
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත	රු.දශලක්ෂ	12,467	6,223	12,659	-50	103
	එ.ජ.ඩො.දශලක්ෂ	212	96	180	-55	88
එල්.පී.ගැස්	රු.දශලක්ෂ	1,635	1,487	2,505	-9	68
	එ.ජ.ඩො.දශලක්ෂ	28	23	36	-18	57
බොරකෙල් බැරලයක	රු./බැරල්	1,155	871	1,342	-25	54
සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.)	එ.ජ.ඩො./බැරල්	19.42	13.47	19.06	-31	41
අපනයන ප්‍රමාණය	මෙ.ටො.'000	547	237	202	-57	-15
අපනයන විවිකාකම	රු.දශලක්ෂ	6,131	2,615	3,048	-57	17
	එ.ජ.ඩො.දශලක්ෂ	95	40	43	-58	8
දේශීය අලෙවිය	මෙ.ටො.'000	2,321	2,639	2,870	14	9
පෙට්‍රල්	"	193	204	213	6	4
රියම් රහිත පෙට්‍රල්	"	-	රු.නො	3	-	-
සුදු ඩීසල්	"	1,295	1,224	1,414	-6	16
සුපිරි ඩීසල්	"	33	38	40	17	4
හුම්කෙල්	"	225	236	243	5	3
දැව් කෙල්	"	372	706	674	90	-5
ගුවන්යානා ඉන්ධන	"	104	113	143	9	26
එල්.පී.ගැස්	"	99	117	140	18	20
දේශීය මිල						
පෙට්‍රල්	රු./ලීටර	50.00	50.00	50.00	0	0
රියම් රහිත පෙට්‍රල්	"	-	55.00	53.00	-	-4
සුදු ඩීසල්	"	13.20	13.20	13.20	0	0
සුපිරි ඩීසල්	"	18.50	18.50	18.50	0	0
හුම්කෙල්	"	10.40	10.40	10.40	0	0
දැව් කෙල්	"					
500	"	7.80	7.80	7.80	0	0
800	"	7.50	7.50	7.50	0	0
1,000	"	7.20	7.20	7.20	0	0
එල්.පී.ගැස්	රු./කි.ග්‍රෑ.	23.07	23.84	25.76	3	8

මූලාශ්‍රය : ලංකා බහිෂ් කෙල් නීතිගත සංස්ථාව
කෙල් ගැස් ලංකා සමාගම

(අ) කාවකාලික

මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස වැඩිදියුණු කිරීමේ පුර්ව අවශ්‍යතාවයක් බවත් යෝජනා කර තිබේ.

එල්.පී. ගැස් ඇතුළු ප්‍රධාන බහිෂ් කෙල් නිෂ්පාදිතවල ඉල්ලුම 1999 වර්ෂයේ දී සියයට 9 කින් ප්‍රසාරණය විය. සුපිරි ඩීසල් අලෙවිය ද සියයට 4 ක පමණ වර්ධනයක් පෙන්වූ කළේය. මුළු පෙට්‍රල් පරිභෝජනයෙන් සියයට 2 ක් පමණ වූ රියම් රහිත පෙට්‍රල් පරිභෝජනය ද මෙයට ඇතුළත්ය. 1998 දී සියයට 6 කින් පහත වැටුණු සුදු ඩීසල් අලෙවිය 1999 දී සියයට 16 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම වැඩිවීමට බොහෝදුරට හේතු වූයේ 1999 වර්ෂයේ දී තාප බලාගාර සඳහා වූ ඩීසල් අලෙවිය මෙට්‍රික් ටොන් 185,434 දක්වා සියයට 69 කින් වර්ධනය වීමයි. ප්‍රවාහන අංශය සඳහා වූ ඩීසල් අලෙවියද මෙට්‍රික් ටොන් 1,095,921 ක්

දක්වා සියයට 12 කින් වර්ධනය වූ අතර, හුම්කෙල් අලෙවිය මෙට්‍රික් ටොන් 243,000 දක්වා සියයට 3 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, කර්මාන්ත හා තාප බලාගාර සඳහා වූ ඉල්ලුම පහත් මට්ටමක පැවැති නිසා ලං.බ.නී.සං. දැව්කෙල් අලෙවිය සියයට 5 කින් පහත වැටුණි.

1999 වර්ෂයේ එල්.පී. ගැස් පරිභෝජනය අඛණ්ඩව ඉහළ ගිය අතර ඉල්ලුම මෙට්‍රික් ටොන් 139,909 දක්වා සියයට 19 කින් වර්ධනය විය. මුළු ගැස් පරිභෝජනයෙන් සියයට 74 ක් ගෘහස්ථ අංශයෙන් වූ අතර ඉතිරිය කර්මාන්ත අංශය සඳහා විය. එල්.පී. ගැස් ආනයනය සියයට 28 කින් වැඩි වූ අතර, ඊට ලං.බ.නී.සං. වේ එල්.පී. ගැස් නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 13,140 දක්වා සියයට 27 කින් අඩුවීමද හේතු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් ගෘහස්ථ අංශයේ ගැස් පාරිභෝගික සංඛ්‍යාව පුළුල්වීම නිසා ගෘහස්ථ කටයුතු

සඳහා වූ ගැස් පරිභෝජනය මෙට්‍රික් ටොන් 103,593 දක්වා සියයට 20 කින් වර්ධනය විය. එල්.පී. ගැස්වල සාමාන්‍ය ආනයන මිල සියයට 32 කින් වැඩි වූ බැවින් ණේල් ගැස් ලංකා සමාගම (ෂෙ.ගැ.ස.) එල්.පී. ගැස්වල දේශීය මිල ගණන් සියයට 8 කින් පියවර දෙකකදී, එනම් 1999 ජුනි හා දෙසැම්බර් යන මාසවලදී වැඩි කරන ලදී. ලෝක වෙළෙඳපොළෙහි එල්.පී. ගැස් මිල තවදුරටත් වැඩි වූ බැවින්, ෂෙ.ගැ.ස. 2000 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී නැවත වරක් දේශීය ගැස් මිල සියයට 9 කින් ඉහළ නැංවීය. කෙසේ වෙතත්, ෂෙ.ගැ.ස. සතුව තිබූ ඒකාධිකාරය බලපවත්වන්නේ වසර 2000 අවසානය දක්වා පමණක් බැවින්, බෙදහැරීම පිළිබඳ තරඟකාරීත්වයක් ඉදිරි කාලයේදී අපේක්ෂා කළහැකි ය.

ලං.බ.නී.ස. විසින් ඛනිජ තෙල් ගබඩා පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ හදිසි ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඛනිජ තෙල් ගබඩා පුනරුත්ථාපනය කිරීමට සහ පුළුල් කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මරුගොඩවත්තේ පිහිටි බොරතෙල් ටැංකි 3 ක් ද (එකක ධාරිතාවය මෙට්‍රික් ටොන් 40,000), පිරිපහදු නිෂ්පාදන සඳහා කොළොන්නාවේ තෙල් ටැංකි 6 ක් ද (මෙට්‍රික් ටොන්. 10,000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් ටැංකි 5 ක් හා මෙට්‍රික් ටොන් 15,000 කින් යුත් ටැංකි 1 ක්), සපුගස්කන්දේ ටැංකි 6 ක් ද (එකක ධාරිතාව මෙට්‍රික් ටොන් 5,000) ඉදිකිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය වූ එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 46 ත් එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 28 ක් ආ.සං.බැ. ණය මුදල් වලින් පියවන ලදී. 1999 වසර තුළ දී මරුගොඩවත්තේ මෙ.ටො. 40,000 බැගින් වූ බොර තෙල් ටැංකි 3 ක් ද, කොළොන්නාවේ මෙට්‍රික් ටොන් 10,000 බැගින් වූ ඩීසල් ටැංකි 2 ක් ද සම්පූර්ණ කරන ලදී. සපුගස්කන්දේ පිහිටි ටැංකි 6 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් අදියරේ පැවති අතර ඒවා 2000 වසරේ මුල් භාගයේදී අවසන් කිරීමට නියමිතය. ප්‍රාදේශීය ගබඩා පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩ සටහන යටතේ, ලං.බ.නී.ස. විසින් ඛනිජ තෙල් ගබඩා කිරීමේ ටැංකි 10 ක් වර්ෂය තුළදී ඉදි කරන ලදී. දැනට දිනකට බැරල් 50,000 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව, දිනකට බැරල් 100,000 ක් දක්වා පුළුල් කිරීමටද ලං.බ.නී.ස. අපේක්ෂා කරයි. මේ අතර, ෂෙ.ගැ.ස. විසින් ඉදිකරනු ලබන එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 95 ක පිරිවැයක් සහිත එල්.පී.ගැස්. ගබඩා සංකීර්ණයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද අවසන් අදියරේ පැවතිණි.

5.6 ප්‍රවාහනය

1999 වර්ෂය, දැනට පවත්නා ප්‍රවාහන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සහ අනාගතයේ දී වඩාත් කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන පද්ධතියක් ඇති කිරීම සඳහා දරන ලද වැදගත් ප්‍රයත්නයන් පිළිබිඹු කළ වර්ෂයක් විය. මගී ප්‍රවාහනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බස් රථ ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු පරිදි වැඩි කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ (ශ්‍රී ලං.ගු.සේ.) ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව වැඩිකිරීම සඳහා නව ගුවන් යානා කිහිපයක් එක් කරන ලදී. ප්‍රාදේශීය ප්‍රදේශ කාරා පහසුවෙන් ළඟාවිය හැකි වන පරිදි කොළඹ - මාතර, කොළඹ -

කටුනායක හා කොළඹ - මහනුවර යන යෝජිත අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ස්ථිර තීරණ ගනු ලැබීය. කොළඹ නගරයේ වාහන තදබදය අවම කරලීමේ අරමුණින් කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගයක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇති අතර, රාගම සහ දෙමටගොඩ යන ප්‍රදේශවල ගුවන් පාලම් දෙකක්ද ඉදිකරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රීලං.දු.සේ.) සඳහා බලවේග කට්ටල සහ දුම්රිය එන්ජින් ආනයනය කිරීමට ද අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබීය. වරාය අංශය පිළිබඳව සලකා බලන විට, කැපී පෙනෙන ලක්ෂණය වනුයේ එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 240 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයකින් කොළඹ වරායෙහි එළිසබෙත් රැජන ජැටිය ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පැවැරීම (BOT) යන පදනම මත සංවර්ධනය කිරීම ආරම්භ කිරීමයි. එමෙන්ම, ගුවන් සේවා අංශය තුළ ද ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. විසින් එම්චේට්ස් ගුවන් සේවය (එ.ගු.සේ.) සමග උපක්‍රමික සහයෝගීතාවයක් ඇතිකර ගැනීමෙන් පසුව, ගුවන් යානා ප්‍රතිසම්පාදන වැඩසටහනක් ආරම්භ කරන ලදී. ගුවන් තොටුපල යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ද 1999 දී ආරම්භ කළේය. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල ප්‍රවාහන අංශය වර්ෂය තුළ දී මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පිළිබිඹු කළ අතර, රටෙහි ප්‍රවාහන පද්ධතියේ කායනීක්ෂමතාවය දිගුකාලීන වශයෙන් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගනු ලැබීය.

ප්‍රවාහන පද්ධතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග පද්ධතිය ආසන්න වශයෙන් කිලෝමීටර 100,000 කින් පමණ සමන්විත වන අතර, එය ප්‍රවාහනය සඳහා වූ ඉල්ලුමින් සියයට 90 ක් පමණ සපුරාලීමට ප්‍රමාණවත්ය. යතුරුපැදි සහ ත්‍රිරෝද රථ ද ඇතුළුව 1980 සිට 1999 අවසානය දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කර ඇති මුළු වාහන සංඛ්‍යාව 1,380,112 කි. රථ තුළ පවත්නා දුම්රිය මාර්ග පද්ධතිය කිලෝමීටර 1,640 ක් වේ. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය මගින් රටවල් 25 ක ගමනාන්ත 33 ක් වෙත ගුවන් සේවා පවත්වාගෙන යනු ලැබූ අතර එමගින් ඉන්දියානු අර්ධද්වීපය, ඇත පෙරදිග, යුරෝපය හා මැද පෙරදිග යන ප්‍රදේශ ආවරණය විය. ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (ශ්‍රී ලං.ව.අ.), ශ්‍රී ලංකාවෙහි වරාය සේවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම උසුලයි. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් වරාය සේවා සඳහා පහසුකම් සලසන්නෙකු වශයෙන් කොළඹ, ගාල්ල, ත්‍රිකුණාමලය හා කන්කසන්තුරේ යන ස්ථානවල වරායන් 4 ක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. මීට අමතරව, ලංකා නැවි සංස්ථාව හා තවත් පෞද්ගලික අංශයේ නැවි සමාගම් කිහිපයක් සීමිත නැවි පහසුකම් සලසනු ලැබීය.

මාර්ග සංවර්ධනය

මුළු මහාමාර්ග පද්ධතියෙන්, ඒ සහ බී පන්තියේ ජාතික මහාමාර්ග සහ පාලම් 4,480 ක් නඩත්තු කිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ වගකීම මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය (මා.සං.අ.) යටතේ පවතී. ආසන්න වශයෙන් තවත් සී සහ

ඩී පන්තියේ මහාමාර්ග කිලෝමීටර 15,000 ක් පමණ පළාත් සභාවල පාලනය යටතේ පවතී. ඉතිරි මාර්ග නඩත්තු කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම ප්‍රාදේශීය සභා සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන විසින් සිදු කරන ලදී. 1999 දී මා.සං.අ. විසින් මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා වැය කරන ලද මුදල රුපියල් දශලක්ෂ 5,527 ක් වූ අතර එය 1998 සමඟ සසඳන විට සියයට 4 ක පහත වැටීමක් පිළිබිඹු කළේය. මුළු අරමුදල්වලින් සියයට 95 ක් පමණ මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීම, පුළුල් කිරීම සහ නව මාර්ග තැනීම සඳහා වැය කෙරිණි. සාමාන්‍ය නඩත්තු කටයුතු සඳහා සහ පාලම් නඩත්තු කිරීම සඳහා ඉතිරි මුදල් වැය කරනු ලැබීය. මේ අතර, පළාත්බද සහ ප්‍රාදේශීය මාර්ග නඩත්තු කිරීම සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,000 ක් ද වෙන්කර තිබිණි.

ජාතික මහාමාර්ගවල තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා මා.සං.අ. විසින් 1999 දී විදේශාධාර යටතේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දකුණු, බස්නාහිර සහ වයඹ පළාත්වල මාර්ග කිලෝමීටර 397 ක් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ පාලම් 19 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා සැලසුම් කර ඇති මාර්ග පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය, මා.සං.අ. විසින් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය 1999 අවසාන වන විට ආසන්න වශයෙන් සම්පූර්ණ කළ තත්ත්වයේ පැවතුනි. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ (ආ.සං.බැ.) ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන තෙවන මාර්ග පුනරුත්ථාපන හා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 1999 වර්ෂයේ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, තාරම්මල-ගිරිඋල්ල මාර්ගය (කිලෝ මීටර 16), කුරුණෑගල- පාදේණිය මාර්ගය (කිලෝ මීටර 25), කටුගස්කොට - මාතලේ මාර්ගය (කිලෝ මීටර 11), වත්තේගම - මාතලේ මාර්ගය (කිලෝ මීටර 11), පේරාදෙණිය-ගම්පොල මාර්ගය (කිලෝ මීටර 14), මහනුවර-තැන්නේකුඹුර මාර්ගය (කිලෝ මීටර 4) යන මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. කටුනායක-පුත්තලම් මාර්ගය (කිලෝ මීටර 105) පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ කටයුතු ද මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුනි. මේ යටතේ කටුනායක සිට කිරියන්කල්ලිය දක්වා කිලෝ මීටර 75 වූ කොටසෙහි කටයුතු රුපියල් දශලක්ෂ 1,084 ක ඇස්තමේන්තුගත වියදමකින් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුනි. රුපියල් දශලක්ෂ 557 ක් වැයවන පුත්තලම දක්වා වූ ඉතිරි කොටසෙහි වැඩ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ගිවිසුම් අත්සන් කරන ලදී. ආ.සං.බැ. ආධාර ලබන තෙවන මාර්ග පුනරුත්ථාපන හා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ 1999 දී සම්පූර්ණ කරන ලද කාර්යයන් වෙනුවෙන් වැය කරන ලද මුළු මුදල රුපියල් දශලක්ෂ 1,072 ක් විය.

ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා අරමුදලේ ආධාර ඇතිව බේස්ලයින් පාර වැඩිදියුණු කිරීමේ හා පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි කටයුතු 1999 දී ද අඛණ්ඩව සිදු කෙරෙමින් තිබිණි. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි පළමු අදියර යටතේ, බේස්ලයින් පාර, කැලණිනිස්ස වටරවුමෙහි සිට කනත්ත වටරවුම දක්වා එක් දිසාවකට ධාවන තීරු තුනක් සහිත මාර්ගයක් බවට

පරිවර්තනය කිරීමට නියමිතය. ඒ අතරම, දෙමටගොඩ ප්‍රධාන දුම්රිය මාර්ගය හරහා ගුවන් පාලමක් ඉදිකිරීම හා බොරැල්ලෙහි මඟී උමං මාර්ගයක් තැනීමත් සිදු කෙරේ. ව්‍යාපෘතියෙහි භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 65 ක් පමණ වූ අතර කනත්ත වටරවුමෙහි සිට හයිලෙවල් පාර දක්වා වූ ඉතිරි කොටසෙහි වැඩ කටයුතු වසර 2000 මැද භාගයේ දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 1,530 කි. ජපානයෙහි විදේශ ආර්ථික සහයෝගිතා අරමුදලෙහි ආධාර ඇතිව ශ්‍රී ලංකා- ජපාන මිත්‍රත්ව පාලමෙහි දෙවන අදියරෙහි කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පැවති අතර වසර 2000 සැප්තැම්බර් වනවිට එය අවසන් කිරීමට නියමිත ය. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 1,000 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර ඉන් රුපියල් දශලක්ෂ 549 ක් 1999 දී වැය කර තිබුණි. අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳ කුවේට් අරමුදලෙහි ආධාර ඇතිව පාලම් 28 ක් පුනරුත්ථාපනය කිරීමෙහි හා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කටයුතු 1999 දී අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි. 1999 දී නිම කරන ලද වැඩකටයුතුවල වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 147 කි. ජපාන ජාත්‍යන්තර ණය ආයතනයෙන් පිරිනැමුණු ප්‍රදානයක් මත පාලම් 5 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කටයුතුද 1999 දී ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, කාලින නඩත්තු වැඩසටහන යටතේ වැලි මුද්‍රිත තාර ආලේප කිරීම සහ මාර්ග මතුපිට සකස් කිරීම අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ යටතේ වැලිමුද්‍රිත තාර ආලේප කරන ලද සහ මතුපිට සකස් කළ මාර්ග කිලෝමීටර ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් 1,517 ක් සහ 78 ක් විය. 1999 දී නිම කරන ලද වැඩ කටයුතුවල වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 72 ක් විය.

විදේශාධාර ලබන ව්‍යාපෘතිවලට අමතරව, දේශීය අරමුදල් යොදාගෙන මා.සං.අ. විසින් මාර්ග ඉදිකිරීම් හා පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරනලදී. පළාත් මට්ටමින් මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු ඉදිරියට ගෙන යෑම සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 2,204 ක මුදලක් වෙන් කර තිබුණි. රුපියල් දශලක්ෂ 72 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයකින් සමුද්‍රාසන්න මාර්ගය තැනීම, රුපියල් දශලක්ෂ 52 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයකින් යුත් ඩුල්ලිකේෂන් පාර දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ රුපියල් දශලක්ෂ 110 ක වියදමින් කැලණි ගඟ හරහා කැලණියිරි පාලම ඉදිකිරීම යනාදිය මේ යටතේ සිදු කෙරෙමින් පැවති ව්‍යාපෘතිවලින් සමහරකි.

අධිවේගී මාර්ග පහසුකම් ඇති කිරීමේ වැඩසටහන කෙටි කාලයක් ඇතුළත ක්‍රියාත්මක කරන බව රජය තීරණය කළේය. ඒ අනුව එක් දිශාවකට තීරු හතරක් සහිත මාර්ගයක් ලෙස කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය, නව කැලණි පාලමේ සිට කටුනායක ගුවන් තොටුපොළ දක්වා (කිලෝ මීටර 25) ඉදිකිරීමට නියමිතය. මෙම මාර්ගය සැලසුම් කිරීම හා ඉදිකිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර කොන්ත්‍රාත් කරුවන්ගෙන් ටෙන්ඩර්පත් කැඳවා ඇති අතර, එහි වැඩකටයුතු වසර 2000 දී ඇරඹීමට නියමිතය. මීට අමතරව, ආ.සං.බැ. සහ ජපාන රජය ඒකාබද්ධව අරමුදල් සපයනු

ලබන මාතර-කොළඹ අධිවේගී මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයන අවසන් කර ඇති අතර සවිස්තර ඉංජිනේරු සැලසුම් ද පිළියෙල කරමින් පැවතිනි. ස්ථානවල සීඩා ආයතනයේ අනුග්‍රහය ඇතිව කොළඹ-මහනුවර අධිවේගී මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයන කටයුතු වසර 2000 දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. කොළඹට ප්‍රවේශවන මහාමාර්ග සම්බන්ධ කරමින් තැනීමට අපේක්ෂිත කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයන කටයුතු සිදු කරමින් පැවැති අතර, අවසාන වාර්තාව වසර 2000 මාර්තු වනවිට ලබාදීමට නියමිතව තිබිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග සංරක්ෂණය සහ ආවරණය අනෙකුත් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සමඟ සසඳන විට සාපේක්ෂ වශයෙන් යහපත් මට්ටමක පැවැතියද මාර්ගවල තත්ත්වය, විශේෂයෙන් ම පළාත්බද සහ ප්‍රාදේශීය මාර්ග, ප්‍රවාහනය සඳහා ඉහළමින් පවතින ඉල්ලුම සමඟ මට්ටමක පවත්වාගෙන නොමැත. මූල්‍ය හිඟකම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත. කාලීන මාර්ග නඩත්තු වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම මාර්ගවල තත්ත්වය තවදුරටත් අසතුටුදායක වීම වළක්වා ගැනීමට අත්‍යවශ්‍යව පවතී. කෙසේ වුවද, වැඩිදියුණු වූ මාර්ග පද්ධතියක් සඳහා වන ඉල්ලුම, සාමාන්‍ය නඩත්තු කටයුතු සහ ප්‍රසාරණය කිරීම් කටයුතුවලින් ඔබ්බට විහිදී ඇත. ප්‍රවාහන අංශයේ ඇතිවෙමින් පවත්නා ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් සෙවීම සඳහා වඩාත් පුළුල් මාර්ග සංවර්ධන හා කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍යය. විශේෂයෙන් තදබද කාලසීමාවලදී කොළඹ නගරය තුළ ඇති බොහෝ මාර්ග උපරිම හෝ ආසන්න ධාරිතාවයකින් යුක්තව පවතී. රථවාහන ගමනාගමනය පහසු කරලීමටත් උපරිම ධාරිතා උපයෝජනය සහතික කිරීමටත් අඩු පිරිවැයකින් යුත් ක්‍රමයක් ලෙස පවත්නා මාර්ගවල රථවාහන ගමනාගමනය මනා ලෙස කළමනාකරණය කිරීම, අදාල බලධාරීන් විසින් සලකා බැලිය යුතුය. මාර්ගවල පවත්නා තදබදය අවම කරලීමේ මූලික පියවරක් වශයෙන් තාර්කික රථවාහන ආනයන ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා දිය යුතුය. අතුරු මාර්ග ඉදිකිරීම හා ශුවන් පාලම් ඉදිකිරීම, වාහන නවතා තැබීමේ ගාස්තු ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම තුළින් අත්‍යවශ්‍ය නොවන රථවාහන නගරය තුළට ඇදී ඒම අධෝරක්ත කිරීම, නගරයෙහි කලින් හඳුනාගත් ප්‍රදේශ තුළ රථවාහන නැවතුම් ස්ථාන පිහිටුවීම හා එතැන් සිට වෙළෙඳ ප්‍රදේශ කරා බස් සේවාවන් පැවැත්වීම සහ වාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් තැනීමට විශාල ගොඩනැගිලි ඉදිකරන්නන් දිරිගැන්වීම යනාදිය ප්‍රධාන නගරවල රථවාහන තදබදය අඩුකර ගැනීමට අනුගමනය කළහැකි විසඳුම්වලින් සමහරකි. කාර්යක්ෂම දුම්රිය සේවාවක් සංවර්ධනය කිරීම, දැනට පවත්නා මාර්ග තදබදය පිළිබඳ ගැටලුවට දිගුකාලීන විසඳුමක් වනු ඇත. මාර්ග තදබදය අඩු කිරීම, කාර්යක්ෂම, ආරක්ෂාකාරී මාර්ග සහ පරිසර හිතකාමී ප්‍රවාහන පද්ධතියක් ඇතිකිරීම අනාගත අභියෝගයන්ය.

මගී ප්‍රවාහනය

1999 දී මගී ප්‍රවාහන අංශය මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පිළිබිඹු කළේය. වඩා හොඳ ප්‍රවාහන සේවයක් සැලසීම

සඳහා රජය විසින් දරන ලද අඛණ්ඩ උත්සාහයන් මෙම තත්ත්වය ළඟා කර ගැනීමට ප්‍රධාන වශයෙන් උපකාරී විය. රාජ්‍ය අංශයේ මගී ප්‍රවාහන සේවයේ වර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන්ම බස් සංඛ්‍යාවෙහි සිදු වූ වර්ධනය හේතුවෙන් ඇති විය. පෞද්ගලික අංශයේ මගී ප්‍රවාහන සේවා වඩාත් ව්‍යාප්ත වූ අතර විශේෂයෙන් සුබෝපහෝගී බස් සේවා සැපයීමේ වර්ධනයක් සිදු විය. දිගුකලක් තිස්සේ පවත්නා ප්‍රශ්නයන් මධ්‍යයේ වුව ද, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රීලං.දු.සේ.) සිය සාමාන්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වා ගැනීමට සමත් විය. කාලසටහන් වලට අනුකූලව දුම්රිය ධාවනය කිරීමෙහි සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් අත්කරගෙන තිබුණි.

බස් ප්‍රවාහනය

ප්‍රාදේශීය ප්‍රවාහන සමාගම්වල (ප්‍රා.ප්‍ර.ස.) බස් රථ ඇතිය බස් රථ 8,286 කින් සමන්විතවූ අතර 1998 ට සාපේක්ෂව එය සියයට 3 ක වැඩිවීමකි. 1998 පැවැති 4,528 සමඟ සසඳන විට සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ධාවනය කරන ලද බස් රථ සංඛ්‍යාව 1999 දී 4,715 ක් විය. රජය විසින් ප්‍රා.ප්‍ර.ස. සඳහා නව බස් රථ 528 ක් සහ නව එන්ජින් කට්ටල 500 ක් ආනයනය කිරීම මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ප්‍රා.ප්‍ර.ස. වල ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය දශලක්ෂ 345 දක්වා සියයට 7 කින් වැඩි වූ අතර මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය ද දශ ලක්ෂ 17,956 දක්වා ආන්තිකව වැඩි විය. කෙසේ වුවද, 1999 දී ප්‍රා.ප්‍ර.ස. වල මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් අසතුටුදායක බවට පත් විය. ප්‍රා.ප්‍ර.ස. වල ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 5,312 දක්වා සියයට 10 කින් වර්ධනය විය. සියයට 22 කින් ඉහළගිය වැටුප් ගෙවීම් සහ සියයට 21 කින් ඉහළගිය නඩත්තු වියදම් හේතුවෙන් ප්‍රා.ප්‍ර.ස. වල වියදම සියයට 20 කින් වැඩි විය. ඒ හේතුවෙන්, 1998 පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 1,574 සමඟ සසඳන විට 1999 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2,336 ක අලාභයක් වාර්තා කළේය.

මගී ප්‍රවාහන පද්ධතියේ ඇති ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීම සඳහා රජය විසින් 1999 දී ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ කිහිපයක් ගන්නා ලදී. ප්‍රා.ප්‍ර.ස.වල බස් ඇණි සඳහා වැඩි බස් රථ ප්‍රමාණයක් එක් කිරීම මගින් මගී ප්‍රවාහනයේ රජයේ දායකත්වය වත්මන් සියයට 40 සිට සියයට 60 දක්වා වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ප්‍රා.ප්‍ර.ස. සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ඉන්දියාවෙන් බස් රථ ආනයනය කරන ලද අතර කල්පවත්නා බව, නඩත්තු කිරීමේ පහසුව සහ අමතර කොටස් සඳහා වන පිරිවැය ආදිය මෙහි දී සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. ඒ සමඟම, ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කරගෙන පෞද්ගලික අංශයේ බස් රථ ඵලදායී කිරීමේ සමාගම් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය (ලං.ග.ම.) යළි පිහිටුවීම සඳහා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ප්‍රවාහන හා මහාමාර්ග ඇමැතිවරයා විසින් 1999 දී කමිටුවක් පත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලයෙහි ශ්‍රම බලකාය කාර්යක්ෂම අත්දැමින් යෙදවීම තුළින් වැඩි ගුණාත්මක

5.7 සංඛ්‍යා සටහන
ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	ඒකක	ප්‍රතිශත වෙනස				
		1997	1998	1999(අ)	1998	1999(අ)
1. මෝටර් රථ තව ලියාපදිංචි කිරීම		83,381	103,760	102,853	24.4	-0.9
බස් රථ	සංඛ්‍යාව	1,999	3,184	2,118	59.3	-33.5
පෞද්ගලික බස් රථ	"	60	164	493	173.3	200.6
පෞද්ගලික මෝටර් රථ	"	4,906	6,142	10,532	25.2	71.5
ක්‍රී රෝද රථ	"	10,139	16,547	14,706	63.2	-11.1
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	"	16,293	18,455	9,818	13.3	-46.8
යතුරුපැදි	"	36,755	42,089	42,497	14.5	1.0
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	"	5,561	8,702	13,361	56.5	53.5
ඉඩම් වාහන	"	7,652	8,415	9,290	10.0	10.4
වෙනත්	"	16	62	38	287.5	-38.7
2. ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ල.දු.සේ.)						
ධාවන කිලෝමීටර	'000	7,787	8,534	8,900	9.6	4.3
මගී කිලෝමීටර	දශලක්ෂ	3,146	3,073	3,104	-2.3	1.0
බඩු ටොන් කිලෝමීටර	දශලක්ෂ	98	105	103	7.1	-1.9
මුළු ආදායම	රු.දශලක්ෂ	1,030	1,190	1,038	15.5	-12.8
වර්තන වියදම	රු.දශලක්ෂ	1,742	2,038	2,886	17.0	41.6
මෙහෙයුම් අලාභය	රු.දශලක්ෂ	712	847	1,848	19.0	118.2
ප්‍රාග්ධන වියදම්	රු.දශලක්ෂ	4,484	3,997	2,621	-10.9	-34.4
3. ප්‍රාදේශීය ප්‍රවාහන සමාගම්						
ධාවන කිලෝමීටර	දශලක්ෂ	332	322	345	-3.0	7.1
මගී කිලෝමීටර	දශලක්ෂ	19,154	17,749	17,956	-7.3	1.2
මුළු ආදායම	රු.දශලක්ෂ	4,892	4,808	5,312	-1.7	10.5
මෙහෙයුම් වියදම	රු.දශලක්ෂ	6,467	6,381	7,648	-1.3	19.9
මෙහෙයුම් අලාභය	රු.දශලක්ෂ	1,575	1,574	2,336	-0.1	48.4
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය						
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	පැය	31,364	32,895	40,004	4.9	21.6
මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය	දශලක්ෂ	4,265	4,155	5,145	-2.6	23.8
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය	%	75.9	69.8	71.3	-8.0	2.1
බර පැටවීමේ අනුපාතය	%	68.4	60.9	58.5	-11.0	-3.9
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය	මෙ.ටො.	37,002	33,550	39,626	-9.3	18.1
සේවා නියුක්තිය	සංඛ්‍යාව	4,655	4,822	4,900	3.6	1.6

(අ) කාවකාලික

මූලාශ්‍රය : මෝටර් රථප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය
ජාතික ප්‍රවාහන කොමිෂියම
සිවිල් ගුවන් සේවා දෙපාර්තමේන්තුව

භාවයකින් යුත් මනා සේ ඒකාබද්ධ වූ ප්‍රවාහන සේවාවක් මහජනයාට ලබා දීම මෙම යෝජනාවෙහි ප්‍රධාන අරමුණයි.

1999 දී මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කරන ලද පෞද්ගලික මගී ප්‍රවාහන බස් රථ සංඛ්‍යාව 1,259 ක් විය. පළාත්බද මගී ප්‍රවාහන අධිකාරීන් වාර්තා කර ඇති පරිදි 1999 දී උතුරු-නැගෙනහිර පළාත හැර සෙසු පළාත්වල ධාවනයෙහි යොදවා තිබූ පෞද්ගලික බස් රථ සංඛ්‍යාව 12,759 ක් වූ අතර, 1998 සමග සසඳන විට එය සියයට 14 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. මෙම බස් රථවල ආසන ධාරිතාවය ද 462,543 දක්වා සියයට 15 කින් වැඩි විය. බස් රථ හිමිකමෙහි තවදුරටත් විසිරීමක් පෙන්නුම් කරමින් බස් හිමියන් සංඛ්‍යාව 12,634 දක්වා සියයට 15 කින් වැඩි විය. 1999 දී මෙම අංශය තුළ පැවති සෘජු රැකියා අවස්ථා ප්‍රමාණය 31,000 ක් පමණ වෙනස් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මේ අතර, පෞද්ගලික බස් රථ ධාවකයන්ට මුහුණදීමට සිදු වී ඇති දුෂ්කරතා සැලකිල්ලට ගෙන, බස් සේවයෙහි ගුණාත්මකභාවය තවදුරටත් වර්ධනය

කළ යුතුය යන කොන්දේසියට යටත්ව රජය විසින් 1999 සැප්තැම්බර් මස සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 15 කින් බස් ගාස්තු ඉහළ නැංවීමට අවසර ලබා දුනි. කෙසේ වුව ද, ප්‍රා.ප්‍ර.ස. විසින් මෙම බස් ගාස්තු ඉහළ නැංවීම ක්‍රියාත්මක නොකරන ලදී.

පෞද්ගලික අංශයේ මගී ප්‍රවාහන සේවාවල ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය විවිධ මට්ටමින් සාකච්ඡාවට බඳුන් වී ඇත. පෞද්ගලික බස් ධාවකයන් වැඩි ලාභ අපේක්ෂාවෙන් පමණක් කටයුතු කරන බවටත් මගීන්ගේ පහසුව පිළිබඳව නොසලකන බවටත් මගීහු දිගින් දිගටම පැමිණිලි කරති. කෙසේ වුව ද, පෞද්ගලික ධාවකයන් විසින් ද මවුනට මුහුණ පෑමට සිදු වී ඇති බස් ධාවනයට අදාළ දුෂ්කරතාවයන් පිළිබඳව කරුණු දක්වනු ලබයි. සාපේක්ෂ වශයෙන් ප්‍රවාහන වියදම් ඉහළයාම කෙරෙහි අමතර කොටස්වල ඉහළ මිල ගණන්, භාණ්ඩ හා සේවා බද්ද සහ විනිමය අනුපාතික විචලනයන් යනාදිය ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇති බව ප්‍රකාශ වේ. සුබෝපහෝගී හා

අර්ධ සුබෝපහෝගී බැංකු සේවාවන් සමග ම මිනිසුන් පිළිබඳ ගැටළුව යම් තරමකට විසඳී ඇති බව පෙනේ. සුබෝපහෝගී හා අර්ධ සුබෝපහෝගී බැංකු සංඛ්‍යාවේ සීඝ්‍ර ඉහළ යෑම තුළින්, සාපේක්ෂ වශයෙන් වඩා සුවපහසු බැංකු සේවාවන්ට වැඩි මුදලක් ගෙවීමට බැංකු මගින් සූදනමින් සිටින බව පැහැදිලිවේ. කෙසේ වුව ද, වැඩිවෙමින් පවත්නා අනතුරු සංඛ්‍යාව හේතුවෙන් සුබෝපහෝගී බැංකු සේවාවල ආරක්ෂාකාරීභාවය පිළිබඳව අවධානය යොමු වී ඇත. මේ අතර, සාමාන්‍ය බැංකු සේවාවන්ද ඊට ආවේණික අපහසුතාවයන්ගෙන් මිදීමට මෙතෙක් සමත් වී නොමැත. මීට විසඳුමක් ලෙස, රජය විසින් මගින් පැවැත්වීම් සීමා, වෙග සීමා, මාර්ග ආචාර ධර්ම සහ මධ්‍යම රාත්‍රී සේවාවන් සැපයීම යනාදී විවිධ කොන්දේසි පනවා තිබේ. එසේ වුව ද, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අපහසුතාවයන් සහ පාලන පද්ධතියෙහි ඇති දුර්වලතාවයන් හේතුවෙන් මෙම අඩුපාඩු මිදීමට පැවතියි.

ජාතික ප්‍රවාහන කොමිසම (ජා.ප්‍ර.කො.) ප්‍රවාහනය හා සම්බන්ධ කටයුතුවලදී රජයේ උපදේශකයා වශයෙන් අඛණ්ඩව කටයුතු කළ අතර මිනිසුන්ගේ ප්‍රවාහනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වැඩසටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළේය. 1995 දී ගන්නා ලද තීරණයකට අනුව, මිටි වහල සහිත බැංකු සේවාවන්ට බැංකු සේවාවන්ට ඉවත් කිරීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව කරගෙන යන ලදී. 1995 දී මිටි වහල සහිත බැංකු සේවාවන් 1,997 ක් පැවැතිය ද 1999 ජුනි වනවිට එම ප්‍රමාණය 288 දක්වා අඩු වී තිබිණි. ඒ සමගම, ජාතික මහාමාර්ග සඳහා වැඩි ධාරිතාවයකින් යුත් විශාල බැංකු සේවාවන්ට හඳුන්වාදීමේ වැඩසටහනක් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන යටතේ, මිනිසුන්ගේ පහසුව වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් සහ තදබදය අඩුකිරීමේ අරමුණින් ඒ සහ බී පන්තියේ මාර්ගවල ගමන් කිරීම සඳහා ආසන 40 ට අඩු බැංකු සේවාවලට බලපත්‍ර නිකුත් නොකිරීමට තීරණය කර තිබේ.

ජා.ප්‍ර.කො. විසින් ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ පිටකොටුව බැංකුවෙන් මාවතෙහි පිහිටි ප්‍රධාන බැංකු නැවතුම්පොළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 31 ක වියදමින් සංවර්ධනය කරන ලද අතර 1999 දෙසැම්බර් මාසයේ දී එය විවෘත කරන ලදී. රුපියල් දශ ලක්ෂ 25 ක පමණ වියදමින් ලෝක බැංකු ආධාර ඇතිව ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලයේ රියදුරු අභ්‍යාස පාසල සමග සම්බන්ධව පෞද්ගලික බැංකු සේවක මණ්ඩල පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 1999 ජුනි අවසානය වනවිට රියදුරන් හා කොන්දේසිකරුවරුන් 20,102 දෙනෙකු පුහුණු කර තිබිණි. මේ අතර අඩු ආදායම් සහිත ග්‍රාමීය මාර්ගවලට බැංකු සේවා 2,174ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම වෙනුවෙන් ජා.ප්‍ර.කො. විසින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 210 ක් 1999 දී ප්‍රා.ප්‍ර.ස. වලට ලබාදෙන ලදී. මේ අතර, ජා.ප්‍ර.කො. විසින් පෞද්ගලික ධාවකයින් සඳහා දිරිගැන්වීමේ දීමනා ලබාදීම තුළින් ග්‍රාමීය බැංකු සේවාවන්ට පැවැත්වීම සඳහා වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දැනට මෙවැනි සේවා ගාල්ල, අනුරාධපුරය සහ මහනුවර යන දිස්ත්‍රික්කවල ක්‍රියාත්මක වේ.

ජාතික ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රවාහන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය විසින් කමිටුවක් පත් කර තිබුණි. ගුණාත්මක බැංකු සේවයක් සාධාරණ පිරිවැයකට ලබා දීම සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ දායකත්වය සියයට 60 දක්වා වැඩි කළ යුතු බව මෙම කමිටුව නිර්දේශ කර ඇත. පෞද්ගලික බැංකු සේවාවන්ට පිහිටුවීම පිළිබඳව ද මෙම කමිටුව විසින් අවධාරණය කරනු ලැබ ඇත. 1996 අංක 30 දරන ජාතික ප්‍රවාහන කොමිෂන් සභා (සංශෝධන) පනතට අනුව අවම වශයෙන් පෞද්ගලික බැංකු සේවාවන් 50 කින් යුක්ත වන පෞද්ගලික බැංකු සේවාවන්ට පිහිටුවීම පිළිබඳව කටයුතු කිරීම සඳහා ප්‍රවාහන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය විසින් කමිටුවක් පත්කර ඇත. මෙම පනතට අනුව, 2003 පෙබරවාරි මාසයට පෙර පෞද්ගලික බැංකු සේවාවන්ට පිහිටුවිය යුතුය. මේ සඳහා මූලික පියවරක් වශයෙන් බැංකු සේවාවන්ට පිහිටුවීම පිළිබඳව පෞද්ගලික බැංකු සේවාවන් ධාවකයන් දැනුවත් කිරීමේ දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීමට අදහස් කර ඇත.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

බොහෝ කලක සිට පවත්නා සමහර ප්‍රශ්නයන් පැවතිය ද 1999 දී ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවයෙහි (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) ක්‍රියාකාරීත්වය තරමක වැඩිදියුණු වීමක් පිළිබිඹු කළේය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සතුව පැවති ධාවනයෙහි යෙදවිය හැකි දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි සංඛ්‍යාව එන්ජින් 129 ක්, බලවේග කට්ටල 38 ක්, දුම්රිය මැදිරි 1,152 ක් හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ගැල් 2,553 කින් සමන්විත විය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ධාවන ක්ලෝමීටර ප්‍රමාණය දශ ලක්ෂ 9 දක්වා සියයට 5 කින් වැඩි වූ අතර මිනිසුන්ගේ ප්‍රමාණය දශ ලක්ෂ 3,104 දක්වා ආන්තිකව වැඩි විය. දුම්රිය මගින් සංඛ්‍යාව දශ ලක්ෂ 83 දක්වා ආන්තිකව වැඩි විය. කෙසේ වුව ද, 1999 දී ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් කරන ලද භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය භාණ්ඩ ටොන් ක්ලෝමීටර දශ ලක්ෂ 103 ක් වූ අතර 1998 සමග සසඳන විට එය සියයට 2 ක පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කළේය. 1998 වර්ෂය තුරුණට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය, 1992 සිට පහත වැටෙමින් පවතී.

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. යට මුහුණදීමට සිදු වී ඇති ප්‍රශ්න රාශියක් පවතින අතර ප්‍රමාණවත් නොවන එන්ජින් හා මැදිරි සංඛ්‍යාව සහ ඒවායෙහි දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වය, දුර්වල දුම්රිය මාර්ග පද්ධතිය, යල්පැනගිය මධ්‍යගත දුම්රිය පාලන හා සන්නිවේදන පද්ධතිය සහ දුර්වල සේවක ඵලදායීතාවය ආදිය ඉන් සමහරකි. ප්‍රමාණවත් දුම්රිය සංඛ්‍යාවක් පවත්වාගෙන යෑමේ සහ ගුණාත්මක සේවයක් ලබාදීමේ අරමුණින් වර්ෂය තුළ දී ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් පියවර කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කොළඹ අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ නව මිනිසුන් 4 ක් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ අතර, වවුනියාව-කොළඹ සහ ගාල්ල-කොළඹ අතර නව නගරාන්තර සීඝ්‍රගාමී දුම්රිය දෙකක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. කොළඹ සහ මහනුවර අතර ධාවනය වන දුම්රිය දෙකක ගමනාන්තයන් පිළිවෙලින් මාතලේ සහ යාපනය දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී. රත්මලාන දුම්රිය වැඩපොළෙහි

නිෂ්පාදනය කරන ලද නව අඩු වියදම් රේල් බස් රථ 4 ක් පොල්ගහවෙල-මානෝ සහ ගාල්ල-මාතර අතර ගමන් ගන්නා මගීන් සඳහා සේවයේ යොදවනු ලැබීය. මගී සංවිධාන සමග සාකච්ඡා පැවැත්වීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලද අතර ඒ අනුව දුම්රිය කාලසටහන් සඳහා සංශෝධන සිදු කරන ලදී. මීට අමතරව, 1999 දී නව උපදුම්රිය ස්ථාන 10 ක් විවෘත කිරීම සඳහා පියවර ගනු ලැබීය.

සාමාන්‍ය ධාවන කටයුතු සඳහා යෙදවිය හැකි දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම සඳහා ක්‍රියා මාර්ග කිහිපයක් ගනු ලබමින් පැවතිනි. 1999 දී ධාවනය කළ හැකි තත්ත්වයේ පැවති එන්ජින් සංඛ්‍යාව 129 ක් වූ අතර එන්ජින් 115-120 අතර සංඛ්‍යාවක් දෛනික ධාවන කටයුතු සඳහා යොදවාගනු ලැබීය. දුම්රිය එන්ජින් 10 ක්, ඩීසල් බලවේග කට්ටල 15 ක් සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ගැල් 40 ක් මිල දී ගැනීම සඳහා ඇණවුම් භාර දී තිබිණි. විදුලි දුම්රිය අලුත්වැඩියා අංගනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය නව යන්ත්‍රෝපකරණ සැපයීම සඳහා සහ දුම්රිය එන්ජින් දෙකක් සැපයීම සඳහා ගිවිසුම්වලට එළඹෙන ලදී. එම 5 වර්ගයේ දුම්රිය එන්ජින් නැවත බලගැන්වීම සඳහා අවශ්‍ය ඩීසල් එන්ජින් 4 ක් මිල දී ගැනීම සඳහා අදාළ ගිවිසුමකට ද එළඹිණි. මේ අතර, ඩීසල් විදුලි දුම්රිය එන්ජින් අලුත්වැඩියා කළ හැකිවන පරිදි දෛමටගොඩ දුම්රිය වැඩපොළ වැඩිදියුණු කරන ලදී.

දුම්රිය මාර්ග පද්ධතියෙහි පවතින දුර්වලතාවයන් ගමනරවීම සඳහා පුනරුත්ථාපනය කිරීම, වැඩිදියුණු කිරීම සහ නිසි නඩත්තුව අවශ්‍ය වී තිබේ. ජපානයේ විදේශ ආර්ථික සහයෝගිතා අරමුදලේ ආධාර ඇතිව බම්බලපිටිය සිට වේයන්ගොඩ දක්වා දුම්රිය මාර්ගය පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ වැඩ කටයුතු 1999 දී නිම කෙරිණි. පානදුර සිට වාදදුව දක්වා ද්විත්ව මාර්ගයක් ඉදිකරන ලද අතර, මෙම ද්විත්ව මාර්ගය කළුතර දකුණ දක්වා දීර්ඝ කිරීමේ කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. මීට අමතරව, රාගම සිට මීගමුව දක්වා දෙවන දුම්රිය මාර්ගයක් ඉදිකිරීමේ කටයුතු ද ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබිණි. දුම්රිය මගීන්ට සැලසෙන පහසුකම් ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් දුම්රිය ස්ථාන ඉදිකිරීමේ හා පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ වැඩසටහන් ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 14 ක වියදමින් වේයන්ගොඩ නව දුම්රිය ස්ථාන ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම 1999 දී ආරම්භ කරන ලදී. නගර සංවර්ධන අධිකාරියේ ආධාර ඇතිව ගම්පහ දුම්රිය ස්ථානය සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු 1999 ජූලි මාසයේ දී ඇරඹිණි. කළුතර දකුණ, ගාල්ල, කුරුණෑගල, අම්බපුස්ස, රාගම සහ පානදුර දුම්රිය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ සැලසුම්ද සකස් කරමින් තිබිණි.

සංඥ සහ සන්නිවේදන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන 1999 දී අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි. මුහුදුබඩ මාර්ගය ඔස්සේ වර්ණාලෝක විදුලි සංඥ පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීමේ කටයුතු හික්කඩුව දක්වා සම්පූර්ණ කරන ලදී. මෙම පද්ධතිය මාතර දක්වා දීර්ඝ කිරීමේ කටයුතු 2000 මුල් භාගයේ දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. රාගම සහ කැලණිය අතර තෙවන දුම්රිය මාර්ගයෙහි වර්ණාලෝක

විදුලි සංඥ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමේ කටයුතු ද සම්පූර්ණ කරන ලදී. අලුතින් විවෘත කරන ලද පොල්ගහවෙල-රඹුක්කන අතර දෙවන දුම්රිය මාර්ගයෙහි වර්ණාලෝක විදුලි සංඥ පද්ධතිය 1999 දී සේවයට එක් කරන ලදී. පානදුර සහ වාදදුව අතර අලුතින් ඉදිකරන ලද දෙවන දුම්රිය මාර්ගයෙහි විදුලි සංඥ පද්ධතියෙහි වැඩකටයුතු නිම කිරීමට ආසන්නව පැවතිනි.

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සමස්ත මූල්‍ය තත්ත්වය 1999 දී තවදුරටත් අසතුටුදායක බවට පත් විය. මුළු ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 1,038 දක්වා සියයට 13 කින් පහත වැටුණු අතර, වර්තන වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 2,886 දක්වා සියයට 42 කින් වැඩි විය. ඒ හේතුවෙන්, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් දශලක්ෂ 1,848 දක්වා සියයට 118 කින් වැඩි විය. අධික සහනදායී මගී ගාස්තු සහ අඩු ඵලදායීතාවය මෙම අසතුටුදායක මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අර්ධ වශයෙන් බලපෑ හේතු විය.

පවත්නා සම්පත් කාර්යක්ෂම පරිදි යොදා ගැනීමේ සහ දුම්රිය පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රාග්ධනය යෙදවීමේ හදිසි අවශ්‍යතාවයක් පවතී. කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා තදසන්න ප්‍රදේශවල විදුලි දුම්රිය ධාවනය කිරීමේ කටයුතු වේගවත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. තවද, මෙහෙයුම් පිරිවැය ආවරණය වන පරිදි මගී ගාස්තු ඉහළ නැංවීම අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම කළ යුතුව ඇත.

සිවිල් ගුවන් සේවාව

ජාතික ගුවන් සේවයේ ක්‍රියාකාරීත්වය සහ සිවිල් ගුවන් සේවා සම්බන්ධ යටිතල පහසුකම් පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය විසින් වැදගත් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කර ඇත. 1998 දී ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ (ශ්‍රී ලං.ගු.සේ.) රජය සතු කොටස්වලින් සියයට 26 ක ප්‍රමාණයක් එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 43 කට එම්චේට්ස් ගුවන් සේවය (එ.ගු.සේ.) වෙත පැවරීම තුළින් ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. හි අයිතිය වෙනස් කරන ලදී. රජයේ කොටස් අයිතියෙන් තවත් සියයට 14 ක ප්‍රමාණයක් වසර 2000 අවසන් වන විට එ.ගු.සේ. වෙත පැවරීමට නියමිතය. ගුවන් යානා ප්‍රතිසම්පාදන වැඩසටහන යටතේ 1999 දී එයාර් බස් ගුවන් යානා 3 ක් ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. සේ ගුවන් යානා සමූහයට එක් කරන ලදී. පියාසර කරන ලද මගීන් සංඛ්‍යාව, පියාසර කරන ලද කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය හා මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය අනුව සලකා බලන විට ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. ක්‍රියාකාරීත්වය 1999 දී වඩාත් පුළුල් විය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් කොටුවෙහි සංවර්ධනය කිරීමේ දෙවන කොටසෙහි පළමු අදියරෙහි මූලික වැඩකටයුතු ආරම්භ කිරීම, රට තුළ ගුවන් සේවා සම්බන්ධ යටිතල පහසුකම් පද්ධතිය පුළුල් කිරීමේ කැපී පෙනෙන පියවරක් විය.

1999 දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් කොටුවෙහි හරහා ගමන් ගත් මුළු ගුවන් මගීන් සංඛ්‍යාව දශලක්ෂ 2.6 දක්වා සියයට 12 කින් වැඩි විය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් කොටුවෙහි විසින් හසුරුවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 102,709 ක් වූ අතර 1998 සමග සසඳන

විට එය සියයට 10 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. මුළු ගුවන් මගීන් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 54 ක් පමණ (මගීන් 1,419,922) ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. මගීන් ගමන් කළහ. ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. හි පියාසර කරන ලද කිලෝමීටර ප්‍රමාණය දශලක්ෂ 31.7 දක්වා සියයට 22 කින් වැඩි විය. මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණයද දශලක්ෂ 5,145 දක්වා සියයට 24 කින් වැඩි විය. මගී පැවැත්වූ අනුපාතය (එනම්, ආදායම් උපදවන බර පැවැත්වීම, මුළු ධාරිතාවෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස) 71 දක්වා ආන්තිකව වැඩි වූ අතර බර පැවැත්වූ අනුපාතය 1998 දී 61 සිට 1999 දී 58 දක්වා පහත වැටුණි. 1998/1999 මුදල් වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. මුළු ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 17,371 දක්වා සියයට 8 කින් වැඩි විය. මෙහෙයුම් වියදම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 15,590 ක් වූ බැවින් මෙම කාලපරිච්ඡේදයේදී මෙහෙයුම් ලාභය රුපියල් දශලක්ෂ 1,780 ක් විය.

එ.ගු.ස. සමග ඇති කරගත් උපක්‍රමික සහයෝගීතාවයට පසුව, ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. සිය තරඟකාරීත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර ප්‍රතිසංස්කරණ සැලසුමක් ක්‍රියාත්මක කරමින් සිටී. ගුවන් යානා ප්‍රතිසම්පාදන වැඩසටහන යටතේ එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 298 ක වියදමින් එයාර් බස් ගුවන් යානා 3 ක් තම ඇණියට එක් කරන ලදී. තවත් එයාර් බස් ගුවන් යානා 6 ක් වසර 2000 අවසානය වනවිට එක් කිරීමට නියමිතය. මීට අමතරව, ගුවන් සේවයේ නව අනන්‍යතාවය සහ ව්‍යාපාරික අභිමතාර්ථයන් පිළිබිඹු වන අන්දමින් එහි අලෙවි අංශය ප්‍රතිසංවිධානය කරන ලදී. ලෝකයෙහි සියලුම ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි කලාප 4 ක් තුළ කළමනාකරුවන් පත් කිරීම තුළින් ජාත්‍යන්තර ක්‍රියාකාරීත්වය විමධ්‍යගත කරන ලදී. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ තුළ පැය 24 පුරා ම ක්‍රියාත්මක වන ගුවන් ප්‍රවේශපත් කාර්යාලයක් පිහිටුවීම සහ පළාත් අගනුවරවල ගුවන් ප්‍රවේශපත් කාර්යාල පිහිටුවීම ද ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. නිෂ්පාදන සංවර්ධන සැලසුමට ඇතුළත්ය. ගුවන් මගී ආසන වෙන් කිරීම ඒකාබද්ධ කිරීම, පිටත්වීම් පාලනය, ආදායම් ගණනය කිරීම සහ එලද කළමනාකාරීත්ව ක්‍රම තුළින් ගුවන් සමාගමෙහි තත්ත්වය සහ ආදායම වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහනක් ආරම්භ කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන යටතේ, මරකේටර් එයාර් රිසවේෂන් සිස්ටම් (MARS) සහ රෙවනිව් එකවුන්ට්ස් ප්‍රෝරේෂන් ඉන්ටර්ලයින් ඇන්ඩ් ඩිසිෂන් සපෝට් (RAPID) යන ක්‍රමයන් 1999 ජූලි මාසයේ දී හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. පරිගණක පදනම් කරගත් සම්පූර්ණ එලද කළමනාකාරීත්ව ක්‍රමයක් වසර 2000 අවසන් වන විට ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂිතය. ශ්‍රී ලංකාව හරහා මහද්වීපය තුළ ගුවන් ගමන් ධෛර්යමත් කිරීම තුළින් කොළඹ ගුවන් තොටුපොළ කලාපයේ ප්‍රධාන ගුවන් තොටුපොළක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ උත්සාහයේ කොටසක් වශයෙන් ශ්‍රී ලං.ගු.සේ. විසින් වෙනත් ගුවන් සේවා ආයතන කිහිපයක් සමග ගුවන් සේවා හවුල් ගිවිසුම්වලට එළැඹෙන ලදී. ඉහළ නැගුණු ගුවන් යානා භාවිතය, බොහෝ රටවල්වලට නොනවත්වා ගුවන් යානා ධාවනයට ද සේවා වාර ගණන වැඩි කිරීමට ද උපකාරී විය.

මීට සමගාමීව බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්

තොටුපොළ නවීකරණය කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතී. 1994 දී ආරම්භ කරන ලද මෙහි පළමු කොටසෙහි වැඩ කටයුතු 1998 දී සම්පූර්ණ කරන ලදී. දෙවන කොටසෙහි පළමු අදියරට කාර්යයන් කිහිපයක් ඇතුළත්ය. දැනට පවත්නා ගුවන් යානා නැවතුම් පථය දීර්ඝ කිරීම, ගේට්ටු 8 ක් සහ මගී පිවිසුම් පාලම් 8 ක් සහිතව පියරයක් ඉදිකිරීම, ගුවන් සන්නිවේදන ක්‍රමය වැඩිදියුණු කිරීම සහ භාණ්ඩ මෙහෙයවීමේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම ආදිය මේ යටතේ සිදු කෙරේ. පළමු අදියරෙහි සම්පූර්ණ ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 100 කි. මෙම ව්‍යාපෘතියට මූල්‍යාධාර ලබා ගැනීම සඳහා වන ගිවිසුමකට 1999 දී ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා බැංකුව සමග අත්සන් කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන සම්පූර්ණ කළ පසුව මගීන් සඳහා ඇති ධාරිතාවය වසරකට දශලක්ෂ 3 සිට දශලක්ෂ 4 දක්වා වැඩිවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර භාණ්ඩ මෙහෙයවීමේ ධාරිතාවය වසරකට මෙට්‍රික් ටොන් 150,000 සිට මෙට්‍රික් ටොන් 300,000 දක්වා වැඩි වනු ඇත. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළෙහි කටයුතු මෙහෙයවන හා ගුවන් තොටුපොළ ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම 1999 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,690 ක ආදායමක් වාර්තා කළේය. ආයතනමය ව්‍යුහය වෙනස් කිරීමේ අරමුණින් සිවිල් ගුවන් සේවා දෙපාර්තමේන්තුව, සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරියක් බවට පත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගනිමින් තිබේ. මේ සඳහා අවශ්‍ය නීතිමය ප්‍රතිපාදනයන්ද සම්පාදනය වෙමින් පැවතී.

කලාපය තුළ ගුවන් යානා සඳහා ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ඉදිරියට ඒම සඳහා ස්වභාවික පිහිටීම පිළිබඳ වාසිදායක තත්ත්වයක් ශ්‍රී ලංකාව සතුව පවතී. කෙසේ වුව ද, මෙම අරමුණ කරා ළඟාවීම සඳහා පුර්ව අවශ්‍යතාවයන් රාශියක් සම්පූර්ණ කළ යුතුව ඇත. ගුවන් තොටුපොළ ධාරිතාවය පුළුල් කිරීම, මගී පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ ගුවන් සේවා ගාස්තු තාක්ෂික මට්ටමකට ගෙන ඒම යනාදිය ඉතා වැදගත් අවශ්‍යතාවයන් අතර වේ. දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවත්නා ව්‍යාපෘති තුළින් මින් සමහර අංශ පිළිබඳව දැනටමත් අවධානය යොමු වී තිබේ. ගුවන් තොටුපොළ සම්බන්ධව හෝටල් සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම වැනි අනිකුත් පහසුකම් ද සැලසුම් කරමින් පවතී. ඒ සමගම ජාතික ගුවන් සේවය ද විදේශ ගුවන් සමාගම් සමග ගුවන් සේවා පිළිබඳ හවුල් ගිවිසුම්වලට එළැඹීම වැනි ක්‍රියා මාර්ග තුළින් මෙම අරමුණු ළඟා කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වෙමින් සිටී. මේ අතර, ජාත්‍යන්තර ගුවන් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයෙහි පෞද්ගලික අංශයේ සමාගම්වල දයකත්වය ඉහළ යමින් පවතී. වර්තමානයේ දී මෙම සමාගම් අවම පහසුකම් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන අතර බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළෙහි පවත්නා ධාරිතා සීමාවන් මොවුන්ගේ කාර්යයන් පුළුල් කිරීම සඳහා ඇති ප්‍රධානතම අවහිරතාවයන්ගෙන් එකකි. පෞද්ගලික අංශය මගින් අභ්‍යන්තර ගුවන් ගමන් පැවැත්වීම ආරක්ෂක හේතූන් මත තවදුරටත් අත්හිටුවා තිබුණි. සංචාරකයින්, ව්‍යාපාරිකයින්

හා ආයෝජකයින් වැනි මෙම ගුවන් සේවා භාවිතා කළ හැකිව තිබූ අයට මෙම තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස බලපානු ඇත.

වරාය සේවා

ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) සමග සම්බන්ධව රජය විසින් කොළඹ වරායෙහි ධාරිතා සීමාවන් පිළිබඳ ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. 1997 සිට කොළඹ වරාය එහි සැලසුම්ගත උපරිම ධාරිතාවයට ආසන්න මට්ටමක ක්‍රියාත්මක වේ. ඒ අනුව, දිගු කලක් අපේක්ෂාවෙන් සිටි එළිසබෙත් රැජින ජැටිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය, ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පැවැරීම (BOT) යන පදනම මත 1999 දී ආරම්භ විය. මේ යටතේ, එළිසබෙත් රැජින ජැටියෙහි ධාරිතාවය අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක දශලක්ෂය දක්වා සිටි ගුණයකින් පමණ වැඩි කිරීමට අපේක්ෂිතය. උතුරු පියරය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි දෙවන අදියරෙහි වැඩකටයුතුද 1999 දී ආරම්භ කරන ලදී. තවද, ප්‍රාදේශීය අසමානතාවයන් අවම කිරීම සඳහා සහ කොළඹ වරායෙහි තදබදය මගහැරවීම සඳහාත් ගාල්ල සහ ත්‍රිකුණාමලය ප්‍රාදේශීය වරායයන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබීය. කෙසේ වුව ද, වරාය සේවා සඳහා වූ ඉල්ලුම, විශේෂයෙන් ප්‍රතිනැව්ගත කිරීමේ කටයුතු සඳහා වූ ඉල්ලුම, පසුගිය වසර දෙකක කාලයක සිට ස්ථාවර මට්ටමක පැවතුනි. 1998 ඕමානයේ සලාලා හි සහ 1999 දී සේමනායේ ඒඩින් හි ද විවෘත කරන ලද නව බහලු පර්යන්ත වලින් කොළඹ වරායෙහි ප්‍රතිනැව්ගත බහලු හැසිරවීම කෙරෙහි දැඩි තරගකාරිත්වයක් ඇති කර තිබේ. කොළඹ වරාය හරහා ක්‍රියාත්මක වූ නැව් සේවා කිහිපයක් සිය බහලු ප්‍රවාහනය මෙම නව වරායන් වෙත යොමුකර ඇත. කෙසේ වුව ද, කොළඹ වරායට නව නැව් සේවාවන් පැමිණීම හේතුවෙන් මෙමගින් ඇති වූ අලාභයන් බොහෝ දුරට මගහරවා ගත හැකි විය. අනාගතයේදී ඇතිවන විශාල අභියෝගයන්ට සාර්ථකව මුහුණ දීම සඳහා කොළඹ වරායෙහි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා අඛණ්ඩ ප්‍රයත්නයන් දැරිය යුතුව තිබේ.

1999 දී කොළඹ, ගාල්ල හා ත්‍රිකුණාමලය යන වරායන් වෙත පැමිණි මුළු නැව් සංඛ්‍යාව 4,339 දක්වා සියයට 3 කින් වැඩි විය. මෙම වරායන් තුන මගින් මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ 27 ක් විය. කොළඹ වරායට පැමිණි මුළු නැව් සංඛ්‍යාව 3,968 ක් දක්වා සියයට 2 කින් වැඩි වූ අතර, කොළඹ වරායට පැමිණි බහලු නැව් සංඛ්‍යාව 2,986 දක්වා ආන්තිකව වැඩි විය. සාම්ප්‍රදායික නැව්වල පැමිණීම සියයට 6 කින් වැඩි වූ අතර අලුත්වැඩියා කටයුතු සහ අනෙකුත් ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම සඳහා (ඉන්ධන ලබා ගැනීමට පැමිණෙන නැව් හැරෙන්නට) පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව සියයට 30 කින් කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගියේය. කොළඹ වරායෙහි බහලු මෙහෙයුම් කටයුතුවලදී අවධානය යොමු කරන ප්‍රධානතම අංශය වන ප්‍රතිනැව්ගත බහලු ප්‍රමාණය අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක

1,192,771 ක් දක්වා සියයට 3 කින් අඩු විය. කෙසේ වුව ද, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳමෙහි සිදු වූ වර්ධනය හේතුවෙන් දේශීය බහලු හැසිරවීම සියයට 7 කින් වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, කොළඹ වරාය මගින් හසුරුවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ 25 දක්වා ආන්තිකව වැඩි විය. 1999 දී පැවැති වඩා හිතකර ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබිඹු කරමින් ගාල්ල සහ ත්‍රිකුණාමලය වරායන් මගින් මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 9 කින් හා සියයට 5 කින් ඉහළ නැගුණි.

කොළඹ වරායෙහි භාණ්ඩ හැසිරවීමේ කටයුතු පුළුල් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් 1999 දී ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජපාන ආර්ථික සහයෝගිතා අරමුදලෙහි සහ ශ්‍රී ලං.ව.අ. හි අරමුදල් යොදා ගනිමින් කොළඹ වරායෙහි උතුරු පියරය සංවර්ධනය කිරීමේ දෙවන අදියරෙහි මූලික කටයුතු 1999 දී ආරම්භ කරන ලදී. බහලු සහ සාමාන්‍ය භාණ්ඩ හැසිරවීමට ඉඩ ලැබෙන පරිදි රුපියල් දශලක්ෂ 3,660 ක වියදමින් උතුරු පියරයෙහි ඉතිරි වැඩ කටයුතු මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කෙරෙනු ඇත. එම පියරයට බහලු හැසිරවීම සඳහා බහලු දොඹකර 3 ක් සහ තැන් මාරු කිරීමේ දොඹකර 6 ක් ලබා දීමට නියමිතය. මෙම උතුරු පියරය ඉදිකිරීම නිමවීමෙන් පසුව වසරකට අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක 230,000 ක් සහ සාමාන්‍ය භාණ්ඩ හැසිරවීමට හැකිවනු ඇත. කොළඹ වරායෙහි පෝෂක බහලු මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,200ක වියදමින් ජය බහලු පර්යන්තයට යාබදව අතිරේක පෝෂක නැංගුම් පොළක් පිහිටුවීමට සැලසුම් සකස් කර ඇත. මීට අමතරව, ලෝක බැංකු ආධාර ඇතිව එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 44 ක වියදමින් කොළඹ වරායෙහි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතියට අංශ 4 ක් ඇතුළත්වේ. ඒවානම්, ප්‍රතිපත්ති අංශය, ආරක්ෂණ හා පාරිසරික අංශය, වෙළඳ පහසුකම් සැලසීමේ අංශය සහ කාර්මික සහයෝගිතා හා පුහුණු අංශය යනුවෙනි. නවීකරණය කිරීමෙන් හා අලුත්වැඩියා කිරීමෙන් පසුව නව ගබඩා සංකීර්ණයක් වසර 2000 මාර්තු මාසයේදී පැවැත්වෙනු ඇත. එමගින් කොළඹ වරායෙහි තදබදය ලිහිල් කරනු ඇත. කොළඹ වරායෙහි එළිසබෙත් රැජින ජැටිය සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩකටයුතු පෞද්ගලික අංශයේ සහයෝගිතාවයෙන් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 240 ක ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැයකින් සිදු කෙරෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලං.ව.අ. /ශ්‍රී ලංකා රජය සහ පෞද්ගලික අංශයේ සංවර්ධන ආයතනය වන සවුන් ඒෂියා ගේට්වේ ටර්මිනල්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම (SAGT) සමග 1999 දී අදාළ ගිවිසුමට අත්සන් කරන ලදී. ඒ යටතේ එළිසබෙත් රැජින ජැටිය SAGT සමාගමට වර්ෂ 30 ක් සඳහා BOT යන පදනම යටතේ බදු දෙනු ලැබීය. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි පළමු අදියර යටතේ, වර්තමාන ජැටිය මීටර් 100 කින් පුළුල් කරනු ලබන අතර ජැටිය ආශ්‍රිත ගැන්වී දෙඹකර 9 ක් සහ රබර් ටයර් සහිත තැන් මාරුකිරීමේ දෙඹකර 28 කින් සමන්විත බහලු පර්යන්ත 3 ක් ඉදි කරනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි වැඩ නිම කිරීමෙන්

5.8 සංඛ්‍යා සටහන
වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	1997	1998	1999(අ)	ප්‍රතිශත වෙනස	
				1998	1999(අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,087	4,233	4,339	4	3
කොළඹ	3,627	3,879	3,968	7	2
ගාල්ල	56	104	97	86	-7
ත්‍රිකුණාමලය	404	250	274	-38	10
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො.'000)	26,832	26,847	26,995	0	1
කොළඹ	25,117	24,793	24,825	-1	0
ගාල්ල	182	402	439	121	9
ත්‍රිකුණාමලය	1,533	1,652	1,731	8	5
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000)(ආ)	1,687	1,714	1,704	2	-1
4. අත්කර නැව් බහලු ප්‍රමාණය(TEUs '000)(ආ)	1,233	1,235	1,193	0	-3
5. ආදායම (රු.දශලක්ෂ)	10,974	13,638	15,089	24	11
කොළඹ	10,731	13,221	14,552	23	10
ගාල්ල	81	218	225	169	3
ත්‍රිකුණාමලය	162	199	311	23	56
6. වියදම(රු.දශලක්ෂ)	8,194	8,590	9,765	5	14
කොළඹ	7,807	8,163	9,316	5	14
ගාල්ල	152	186	190	22	2
ත්‍රිකුණාමලය	235	241	254	3	5
7. මෙහෙයුම් ලාභය - බදු ගෙවීමට පෙර (රු.දශලක්ෂ)	2,780	5,048	5,324	82	5
කොළඹ	2,924	5,059	5,236	73	3
ගාල්ල	-71	32	35	145	9
ත්‍රිකුණාමලය	-73	-42	52	42	224
8. සේවක සංඛ්‍යාව	19,033	18,777	18,930	-1	1
කොළඹ	17,101	16,964	17,075	-1	1
ගාල්ල	831	769	777	-7	1
ත්‍රිකුණාමලය	1,101	1,044	1,078	-5	3
9. ඵලදායීතා දර්ශක (ප්‍රධාන බහලු නොකො)					
පැයකට ග්‍රැන්ට් දෙමකර මෙහෙයුම් වාර ගණන(දළ)	16	12	15	-25	25
පැයකට ග්‍රැන්ට් දෙමකර මෙහෙයුම් වාර ගණන(ශුද්ධ)	17	17	17	0	0

(අ) තාවකාලික

(ආ) බහලු හසුරුවනු ලබන්නේ කොළඹ වරායේ දී පමණි.

TEUs - අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය

පසු එළිසබෙත් රැජින ජැටියෙහි වර්තමාන බහලු මෙහෙයුම් ධාරිතාවය වන වර්ෂයකට අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක 250,000 සිට අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක 1,000,000 දක්වා වැඩිවනු ඇත.

ගාල්ල සහ ත්‍රිකුණාමලය වරායන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ද රජයේ ප්‍රතිපත්ති ත්‍යාග පත්‍රයෙහි ප්‍රමුඛස්ථානයක් ලබා දී තිබේ. රුපියල් දශලක්ෂ 600 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයකින් ගාල්ල වරායෙහි නව ජැටියක් ඉදිකිරීමෙහි කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ටොන් 8,000 භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරන නැව්වලට පැමිණිය හැකි වන පරිදි ජැටියක් ඉදිකරනු ලබයි. මීට අදාළ ටෙන්ඩරය ඒකයේ වරාය ඉංජිනේරු සමාගමට භාර දී ඇති අතර අදාළ ගිවිසුම 1999 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී අත්සන් කරන ලදී. රුපියල් දශලක්ෂ 1,250 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයකින් ත්‍රිකුණාමල වරායෙහි නව පියරයක් ඉදිකිරීමේ කටයුතු 1999 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ටොන් 40,000 භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරන නැව් වලට වරාය පහසුකම් සැපයීමට අපේක්ෂිතය. මෙමගින් ත්‍රිකුණාමල වරායෙහි භාණ්ඩ හැසිරවීමේ හැකියාව කැපී පෙනෙන ලෙස

වැඩිවනු ඇති අතර දිවයිනේ නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ වරාය ආශ්‍රිත ප්‍රත්‍යන්ත ප්‍රදේශවල කර්මාන්ත සහ වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයෙනු ඇත. මෙම පියරය ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2001 අගෝස්තු මාසයේ නිම කිරීමට නියමිතය. මේ අතර, කොළඹ වරායට දකුණු පසින් නව වරායක් සංවර්ධනය කිරීමේ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් ආ.සං.බැ. ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුනි.

වැඩි නැව් ප්‍රමාණයක් ආකර්ශනය කරවා ගනුහැකි වන පරිදි කොළඹ වරායෙහි ධාරිතාවය පුළුල් කිරීමත් සමගම ඉන්ධන ඇතුළු සේවා සැපයීම, වරාය පහසුකම් සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මේ සම්බන්ධව සලකා බලන විට, වරායෙහි දිනකට වැඩ කරන පැය ගණන දීර්ඝකිරීම සහ නවීනම උපකරණ ස්ථාපිත කිරීම යනාදිය මගින් කොළඹ වරායෙහි ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා උත්සාහ ගන්නා ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පෝෂක නැව් සඳහා වූ පැයකට දළ ගැන්වීම් මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය 1998 දී 11 සිට 13 දක්වා වැඩි විය. ප්‍රධාන නැව් සඳහා වූ පැයකට දළ ගැන්වීම් මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය ද 1998 දී 12 සිට 15 දක්වා වැඩි විය. පෝෂක

නෞකා සඳහා වූ නැවක් ඇතුළට ගැනීමේ ප්‍රමාදය 1998 දී පැය 14.3 සිට 1999 දී පැය 5.2 දක්වා කැපී පෙනෙන ලෙස අඩු වූ අතර ප්‍රධාන නැව් සඳහා එය පැය 3.7 දක්වා අඩු විය. නැවක් වරායෙහි රැඳී සිටිය යුතු සාමාන්‍ය කාලය ප්‍රධාන නැව් සඳහා පැය 19.9 දක්වා අඩු වූ අතර පෝෂක නැව් සඳහා එය පැය 31 දක්වා පහත වැටුණි. අඩි 20 ට සමාන ප්‍රතිනැව්ගත බහලු ඒකකයක් සඳහා 1999 දී පැවැති සාමාන්‍ය වරාය ගාස්තු ප්‍රමාණය රුපියල් 2,091 ක් වූ අතර දේශීය බහලු සඳහා එය රුපියල් 10,998 ක් විය. මෙම තත්ත්වය පිළිවෙලින් සියයට 3 ක සහ සියයට 8 ක වැඩිවීම් පිළිබිඹු කළේය.

1999 දී ශ්‍රී ලං.ව.අ. හි දළ ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 15,089 දක්වා සියයට 11 කින් වැඩිවිය. මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 9,765 දක්වා සියයට 14 කින් වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 1998 සමග සසඳන විට ශ්‍රී ලං.ව.අ. යේ බදු අයකිරීමට පෙර මෙහෙයුම් ලාභය රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,324 දක්වා සියයට 5 ක වර්ධනයක් පෙන්වීය. 1999 දී වරායන් තුනම ලාභ ඉපයීමට සමත් විය.

ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර නාවික ගමනාගමන මාර්ගවලට ආසන්නව පිහිටා ඇති බැවින්, කොළඹ වරායෙහි නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීමේ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම පිණිස මනා හැකියාවක් ඇති බව නිරීක්ෂණය කරනු ලැබ ඇත. කෙසේ වුවද, නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීමේ අඩුලුහුඬුකම් සහ තාර්කික නොවන මිල ප්‍රතිපත්තිය හේතුවෙන් වර්තමානයේ දී මෙම අංශය එහි උපරිම ධාරිතා මට්ටමෙන් ක්‍රියාත්මක නොවේ. එහෙයින් රජය විසින් වසර 2000 සඳහා වූ සිය අයවැය ලේඛනය මගින් මෙම කටයුතු පෞද්ගලික අංශයට ද විවෘත කිරීම තුළින් නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීම නිදහස් කිරීමට යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව, පෞද්ගලික අංශයේ සැපයුම්කරුවන්ට වරායෙන් පිටතදී නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීමට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. ඊට තුළ වරාය සහ නැව් කර්මාන්තය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා දැනට පවත්නා ආයතන ඒකාබද්ධ කිරීම සහ නීති රීති සමාලෝචනය කිරීම තුළින් සමුද්‍රය හා නැව් පිළිබඳ අධිකාරියක් පිහිටුවීමට ද රජය විසින් සැලසුම් කර ඇත.

5.7 වාරිමාර්ග සහ ජනාවාස

1990 වසරේ ආරම්භ වූ මහවැලි සංවර්ධන වැඩසටහන අනුව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම් සහ පුනරුත්ථාපන වැඩකටයුතු 1999 වසර තුළ දී තවදුරටත් කරගෙන යන ලදී. 1998 දී ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම් වැඩසටහනේ අංශයක් ලෙස හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ස්වේච්ඡාවෙන් කලින් විශ්‍රාම ගැනීමේ විශ්‍රාම යෝජනා ක්‍රමය යටතේ 1999 අවසානය වනවිට සේවකයන් 5,900 කට වඩා විශ්‍රාම ගත්වන ලදී. ඒ අනුව වර්ෂය තුළ දී වියදම් වූ මුදල රුපියල් දශලක්ෂ 922 දක්වා සියයට 27 කින් අඩුවිය. යල සහ මහ කන්තවලදී මහවැලි බල ප්‍රදේශය තුළ වගා කරන ලද මුළු බිම් ප්‍රමාණය වැඩි වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එය 1999 වගා වර්ෂය තුළදී හෙක්ටයාර 134,000 දක්වා සියයට 13 කින් වැඩිවිය. මහවැලි වැඩසටහන යටතේ ඇති වූ බලාගාර 6 හි උත්පාදනය

කරන ලද මුළු ජල විදුලිය ප්‍රමාණය වසර තුළ දී ගි.වො. පැය 2,117 දක්වා සියයට 7 කින් වැඩි විය.

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය (IDA) සහ යුරෝපීය ආර්ථික ප්‍රජාව (EEC) ඒකාබද්ධව අරමුදල් සපයනු ලැබූ විදේශීය අරමුදල් වලින් ක්‍රියාත්මක ප්‍රධාන වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රමයක් වූ ජාතික වාරිමාර්ග පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය 1999 වර්ෂය තුළ දී තවදුරටත් ඉදිරියට ගියේය. වසර තුළ දී මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 130 ක් වියදම් කළ අතර වසර අවසානය වනවිට සම්පූර්ණ වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,329 ක් විය. දේශීය අරමුදල් සපයනු ලැබූ ව්‍යාපෘති 23 ක් සඳහා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වසර තුළදී වැය කළ මුදල රුපියල් දශ ලක්ෂ 212 ක් විය. මෙයින් විශාල කොටසක් (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 91 ක්) මොණරාගල සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කවලට ප්‍රතිලාභ ගෙන දෙන "මවුආර" ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැය කර ඇත. 1999 වර්ෂය තුළ දී සිදු කරන ලද වියදමෙන් භාගයක් පමණ වියදම් කර ඇත්තේ "මවුආර" සහ "කටුපත් ඔය" යන ව්‍යාපෘති දෙක සඳහාය.

5.8 විශේෂ වැඩසටහන්

නිවාස

නිවාස ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ රාජ්‍ය අංශයේ සහභාගිත්වය වර්ධනයවීම, පෞද්ගලික අංශයේ ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වය සහ නිවාස මූල්‍ය වෙළඳපොළෙහි වර්ධනය වැනි හේතූන් නිසා මෑත කාලයේ දී නිවාස සැපයුමෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. තාවකාලික ඇස්තමේන්තුවලට අනුව රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ විවිධ නිවාස වැඩසටහන් යටතේ 1999 වසර තුළදී ඉදිකරන ලද නව නිවාස සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානය කරන ලද නිවාස ණය සංඛ්‍යාව 80,000 ක් පමණ විය. මෙම නිවාස ඒකකයන්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් පිහිටා ඇත්තේ වතු හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හිය. මේ අතර, ජනගහනයේ වර්ධනය, නාගරීකරණය සහ ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යාමත් සමග ම විශේෂයෙන් නාගරික අංශයේ නිවාස සඳහා වන ඉල්ලුම සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතී. පුද්ගලික අංශයේ නිවාස වැඩසටහන් ප්‍රධාන වශයෙන් මධ්‍යම සහ ඉහළ ආදායම් ලබන කාණ්ඩයන් සඳහා යොමු වී ඇති අතර රාජ්‍ය අංශයේ නිවාස වැඩසටහන් ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වී ඇත්තේ අඩු සහ මධ්‍යම ආදායම් ලබන කාණ්ඩවල නිවාස අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ය. අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට නිවාස ඉදිකර ගැනීම හෝ වැඩිදියුණු කර ගැනීම සඳහා සෘජු ආධාර ලබාදීම, නිවාස මූල්‍ය වෙළඳපොළ පුනර්ජීවනය කිරීම සහ සුදුසු දිරිගැන්වීම් ලබාදීම තුළින් නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පුද්ගලික අංශය දිරිමත් කිරීම නිවාස සංවර්ධනය සඳහා වූ රජයේ ප්‍රධාන ක්‍රමෝපායයන් විය.

විමසුමට ලක්වන වසර තුළ දී රාජ්‍ය අංශයේ නිවාස වැඩපිළිවෙල සඳහා මූලික වගකීම දරන ආයතනය වන ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (ජා.නි.සං.අ.) මගින් ප්‍රධාන නිවාස වැඩසටහන් 7 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

5.9 සංඛ්‍යා සටහන
රාජ්‍ය අංශයේ නිවාස වැඩසටහන

වැඩසටහන්	ආරම්භ කළ නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව		සම්පූර්ණ කළ නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව		මුද්‍ර හරින ලද ණය ප්‍රමාණය (රු. ද. ශ.)	
	1998	1999(අ)	1998	1999(අ)	1998	1999(අ)
ජන උදන වැඩසටහන	16,083	26,308	9,010	12,464	177	285
ග්‍රාමීය නිවාස වැඩසටහන	23,102	53,606	19,933	19,440	211	410
නාගරික නිවාස වැඩසටහන	7,300	8,397	5,070	4,619	65	91
වතු නිවාස වැඩසටහන	2,224	4,047	1,397	1,230	20	29
සෘජු ඉදිකිරීම් වැඩසටහන	810	2,781	400	1,396	339	609
ආපද නිවාස වැඩසටහන	82	3,393	2,351	2,426	25	56
ධීවර නිවාස වැඩසටහන	2,029	675	1,646	650	49	6
එකතුව	51,630	99,207	39,807	42,225	886	1,486

මූලය : ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය

(අ) තාවකාලික

ජන උදන වැඩසටහන, ග්‍රාමීය නිවාස වැඩසටහන, නාගරික නිවාස වැඩසටහන, වතු අංශයේ නිවාස වැඩසටහන, සෘජු ඉදිකිරීම් වැඩසටහන, ආපද නිවාස වැඩසටහන සහ ධීවර නිවාස වැඩසටහන වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක වූ ප්‍රධාන නිවාස වැඩසටහන් විය. 1999 වසර තුළදී රාජ්‍ය අංශයේ නිවාස වැඩසටහන් යටතේ නිම කරන ලද නිවාස සංඛ්‍යාව 42,225 ක් දක්වා සියයට 6 කින් වැඩි වූ අතර, සපයනු ලැබූ මුළු ණය හා ආධාර ප්‍රමාණය ඉකුත් වසර හා සසඳන කල සියයට 68 කින් වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 1,486 ක් විය.

1999 වසර තුළ දී ජන උදන නිවාස වැඩසටහනෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබිණි. මෙම වැඩසටහන යටතේ, 1999 දී ජන උදන ගම්මාන 304 ක නිවාස ඒකක 12,464 ක් ඉදිකර ඇත. මෙය, ජන උදන වැඩසටහන යටතේ මේ දක්වා නිම කර ඇති මුළු නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 50 ක් පමණ වේ. 1999 වසර අවසානය වනවිට නිවාස ඒකක 23,688 ක් සහිත ජන උදන ගම්මාන 504 ක් විවෘත කර තිබිණි. මෙම වැඩසටහන යටතේ 1999 වසර තුළ දී සපයන ලද මුළු ණය හා ආධාර ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 285 ක් විය. වසර තුළ දී නිම කරන ලද නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව අනුව බලන විට ග්‍රාමීය නිවාස වැඩසටහනෙහි සහ නාගරික නිවාස වැඩසටහනෙහි වර්ධනයේ අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණි. කෙසේ නමුත්, මෙම වැඩසටහන් යටතේ මුද්‍ර හරින ලද මුළු ණය ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 94 ක සහ සියයට 41 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. වෙනත් ආයතන මගින්ද, විශේෂයෙන්ම වතු සහ ධීවර අංශ සඳහා විශේෂ නිවාස වැඩසටහන් දියත් කළද, ජා.නි.සං.අ. ද නොකඩවා වතු නිවාස වැඩසටහන් සහ ධීවර නිවාස වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළේය. 1999 වසර තුළදී, වතු නිවාස වැඩසටහන යටතේ නිවාස ඒකක 1,230 ක් තනා නිම කර ඇති අතර, ධීවර නිවාස වැඩසටහන යටතේ නිවාස ඒකක 650 ක් තනා නිම කර ඇත. සෘජු ඉදිකිරීම් වැඩසටහන යටතේ ජා.නි.සං.අ. විශේෂයෙන්ම නාගරික අංශයේ ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙහි අලෙවිය සඳහා නිවාස ඉදිකරනු ලබයි. 1999 වසර තුළදී, මෙම වැඩසටහන

සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 609 ක් වැය කර ඇති අතර, 1998 වසරේ දී මෙය රුපියල් දශ ලක්ෂ 339 ක් විය. ඒ අනුව, මෙම වැඩසටහන යටතේ 1999 වසර තුළදී නිවාස ඒකක 2,781 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර ඇති අතර, නිවාස ඒකක 1,396 ක ඉදිකිරීම් නිම කර ඇත. ආපද නිවාස වැඩසටහන යටතේ, රුපියල් දශ ලක්ෂ 56 ක වියදමින් නිවාස ඒකක 2,426 ක වැඩ නිම කර ඇති අතර, නව නිවාස ඒකක 3,393 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර ඇත. විශේෂයෙන්ම උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල අවතැන් වූ පවුල්වලට නිවාස සැපයීම සඳහා මෙම වැඩසටහන සැලසුම් කර ඇත.

ණය මුදලෙහි වටිනාකම අනුව පොලී අනුපාතිකය වසරකට සියයට 10-16 දක්වා සහ ණය ආපසු ගෙවීමේ කාල සීමාව වසර 5-15 දක්වා විය. 1999 දී ජා.නි.සං.අ. විසින් එක් නිවසක් වෙනුවෙන් ප්‍රදානය කරන ලද ණය මුදලෙහි සාමාන්‍ය අගය රු. 25,000 ක් විය. රුපියල් 20,000 ට අඩු ණය මුදල් සඳහා පොලී අනුපාතිකය සියයට 10 ක් වූ අතර රුපියල් 30,000 ට වැඩි ණය මුදල් සඳහා පොලී අනුපාතිකය සියයට 15 ක් විය. නිවසක් සඳහා ප්‍රදානය කරන ලද උපරිම ණය මුදල රුපියල් 50,000 කි. ණය ලබා ලබාදීමේ යම් සහනදායී ස්වභාවයක් පැවතියද ණය ආපසු ගෙවීමේ ප්‍රතිශතය ඉතාමත් අසතුටුදායක තත්ත්වයක පවතින අතර, එය 1999 දී සියයට 59 ක් පමණ විය. එමනිසා ජා.නි.සං.අ. ට බලවත් මූල්‍ය අපහසුතාවයන්ට මුහුණ දීමට සිදු විය. ජා.නි.සං.අ. විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන නිවාස වැඩසටහන් සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරය රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,045 ක් ප්‍රදානය කළ ද, ණය ආපසු ගෙවීමේ ප්‍රතිශතය අඩු නිසා, ජා.නි.සං.අ.ට අභ්‍යන්තර වශයෙන් ලබාගත හැකි වූයේ ඇස්තමේන්තු කරන ලද ප්‍රමාණයෙන් තුනෙන් එකක් පමණි.

මේ අතර වැවිලි නිවාස හා සමාජ සුභසාධන භාරය (වැ.ැ. හා ස.සු.භා.), ධීවර සහ ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය වැනි ආයතන කිහිපයක් ම ඒ ඒ ක්ෂේත්‍රයේ තියුණු ජනතාව වෙනුවෙන් ස්වාධීනව විවිධ නිවාස

වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වැ.නි. හා ස.සු.භා., විසින් වැවිලි සංවර්ධන ආධාර වැඩසටහන යටතේ නිවාස මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලැබීය. මෙම වැඩසටහන යටතේ වකු සේවකයන් සඳහා නව නිවාස ඉදිකිරීම් සහ වැඩිදියුණු කිරීම් වෙනුවෙන් ණය මුදල් සපයන ලදී. මෙයට අමතරව සෑම ප්‍රතිලාභී පවුලකට ම ඉතා සුළු පොලී අනුපාතිකයක් යටතේ වසර 15 කින් ගෙවා නිම කළ හැකි පරිදි, උපරිමය පර්චස් 7 ක් දක්වා වූ ඉඩම් කැබැල්ලක් ලබා දී ඇත. වැ.නි. හා ස.සු.භා. සියළුම නව නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා ඉඩම් මැනීම සහ වෙන්කර දීම, ජලසම්පාදන හා සතිපාරක්ෂක පහසුකම් වැනි යටිතල පහසුකම් සැපයීම ද කරනු ලබයි. මෙම වැඩසටහන යටතේ 1998 දී නිම කළ නව නිවාස ඒකක 794 ක් හා වැඩිදියුණු කරන ලද නිවාස ඒකක 1,075 ක් හා සසඳන කල 1999 වසර තුළ නව නිවාස ඒකක 7,134 ක් නිම කර ඇති අතර, නිවාස ඒකක 2,326 ක් වැඩිදියුණු කර ඇත. තව ද, 1999 වසර අවසානය වනවිට නව නිවාස ඒකක 5,602 ක් ඉදිවෙමින් පැවැති අතර නිවාස ඒකක 1,472 ක වැඩිදියුණු කිරීම් සිදුවෙමින් පැවතුනි. මෙම වැඩසටහන යටතේ වසර තුළ දී රුපියල් දශලක්ෂ 168 ක් වැය කර ඇත. තෙදර්ලන්ත සහ නෝර්වේ රජයයන් විසින් ප්‍රදානය කරන ලද අරමුදල්වලින් මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ධීවර සහ ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය ධීවර ජනතාවගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා 'දියවර ගම්මාන' නිවාස වැඩසටහන මෙම වසර තුළදී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. 1999 වසර තුළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 180 ක වියදමින්, නිවාස ඒකක 1,131 ක් සහිත නිවාස යෝජනා ක්‍රම 10 ක් නිම කර ඇති අතර, යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 51 ක් වැය කර ඇත. කොළඹ නගරයේ මුඩුක්කු සහ පැල්පත්වල ජීවත්වන 66,000 ක් පමණ වූ පවුල් නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා සැලසුම් කරන ලද 'කිරිසර පුරවර' වැඩසටහනෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතුද 1999 වසර තුළදී ආරම්භ කෙරිණි (විශේෂ සටහන 4 බලන්න)

රජයේ ඉහත සඳහන් නිවාස වැඩසටහන්වලට අමතරව, මහජන බැංකුව, ලංකා බැංකුව, රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව, (රා.උ. හා ආ.බැ.) ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව, (ජා.ඉ.බැ.) ජාතික සංවර්ධන බැංකුව, ශ්‍රී ලංකා නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථාව (නි.සං.මු.ස.) සහ සමහර පුද්ගලික වාණිජ බැංකු වැනි මූල්‍ය ආයතනයන් ද 1999 වසර තුළ දී පුද්ගලික නිවාස ඉදිකිරීම් සඳහා ණය පහසුකම් ලබා දී ඇත. බැංකු අත්තිකාරම් පිළිබඳ මහබැංකුවේ කාර්තුමය සමීක්ෂණයට අනුව, 1999 සැප්තැම්බර් අවසානය වනවිට පුද්ගලික නිවාස වෙනුවෙන් සියලුම වාණිජ බැංකු ප්‍රදානය කර තිබූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 2,097 ක ශුද්ධ වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කර ඇත.

1999 නොවැම්බර් මාසය අවසානය වනවිට මහජන බැංකුව අයදුම්කරුවන් 18,170 දෙනෙකුට රුපියල් දශලක්ෂ 1,246 ක නිවාස ණය අනුමත කර තිබිණි. මහජන බැංකුව 1999 දී නව නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රම දෙකක්ද හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. මහජන බැංකු මූලාශ්‍රවලට අනුව සේවක

අර්ථසාධක අරමුදල් ශේෂයන්ට එරෙහිව ලබා දුන් නිවාස ණය ආපසු ගෙවීම අසතුටුදායක තත්ත්වයක පැවතිනි. රා.උ. හා ආ.බැ. විසින් ප්‍රදානය කරන ලද නිවාස ණය ප්‍රමාණයේ මුළු වටිනාකම සියයට 36 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 1,700 ක් වූ අතර, ප්‍රදානය කරන ලද ණය සංඛ්‍යාව සියයට 14 කින් වැඩි වී 10,173 ක් විය. රා.උ. හා ආ.බැ. වැඩි වශයෙන් කෙටි කාලීන ණය ලබා ගැනීම සහ දිගුකාලීන ණය ප්‍රදානය කිරීම නිසා ණය ලබා ගැනීම සහ ණය ප්‍රදානය කිරීම අතර ඇති නොගැලපීම බැංකුව මුහුණ දුන් ප්‍රධානතම ගැටළුව වේ. සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු පොලී අනුපාතිකයක් (සියයට 14.5) පැවතීම නිසා ජා.ඉ.බැ. මගින් සපයනු ලබන නිවාස ණය සඳහා වූ ඉල්ලුමෙහි වර්ධනයක් 1999 වසර තුළ දී ද දක්නට ලැබුණි. 1999 වසර තුළ දී ජා.ඉ.බැ. ප්‍රදානය කරන ලද මුළු නිවාස ණය සංඛ්‍යාව සියයට 48 කින් වැඩි වී 2,736 ක් විය. ප්‍රදානය කරන ලද මුළු නිවාස ණය ප්‍රමාණයේ වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 1,492 ක් වූ අතර, එය පසුගිය වසරට වඩා දෙගුණයක වර්ධනයකි. නි.සං.මු.සං. 1999 වසර තුළ දී නිවාස ණය 4,182 ක් ප්‍රදානය කර ඇති අතර, එය පසුගිය වසරේ දී 4,744 ක් විය. ප්‍රදානය කරන ලද නිවාස ණය සංඛ්‍යාවෙහි වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 525 ක් වූ අතර එය පසුගිය වසරට වඩා සියයට 1 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරයි. විමසුමට ලක්වන වසර තුළ දී නි.සං.මු.සං. විසින් සීමාසහිත සෙලින්කෝ රක්ෂණ සමාගමෙහි ද සහාය ඇතිව විශේෂ නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. ණය ලබා ගැනීමේ දී දර්මට සිදුවන අධික වියදම නි.සං.මු.සං. ට එහි නිවාස මූල්‍ය වැඩසටහන ප්‍රසාරණය කිරීමේ දී මුහුණ දීමට සිදු වූ ප්‍රධානතම ගැටළුව විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ද නාගරික හා අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශවල අඩු ආදායම් පවුල් සඳහා නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍යමය ආධාර ඇතිව ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ණය ලබාදීම හැටන් නැෂනල් බැංකුව හා කොමර්ෂල් බැංකුව මගින් සිදු කෙරෙන අතර, මාසික ආදායම රුපියල් 8,500 ට වඩා අඩු පවුල්වලට මෙම වැඩසටහන යටතේ ණය ඉල්ලුම් කළ හැකිය. නව නිවසක් ඉදිකිරීම, පවත්නා නිවසෙහි අලුත්වැඩියා කටයුතු, විදුලිබලය සහ ජල පහසුකම් ලබා ගැනීම සහ වැසිකිළි ඉදිකිරීම වැනි අරමුණු වෙනුවෙන් මේ යටතේ උපරිමය රුපියල් ලක්ෂයක් දක්වා වූ ණය පහසුකම් ලබාගත හැකිය.

නිවාස හා නාගරික සංවර්ධනය පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය විසින් නිකුත් කරන ලද වාර්තාවට අනුව, වාර්ෂික නිවාස අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 23 ක් පුද්ගලික නිවාස සංවර්ධන ආයතන මගින් ඉදිකරනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ, විශේෂයෙන් නාගරික නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා පුද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වයේ කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් දක්නට ලැබිණි. විමසුමට ලක්වන වසර තුළ දී ආයෝජන මණ්ඩලය නිවාස ව්‍යාපෘති 25 ක් අනුමත කර ඇත. මින් නිවාස ඒකක 4,000 ක් සහිත විශාල නිවාස ව්‍යාපෘති 3 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු 1999 වසර තුළ දී ආරම්භ කරන ලදී. එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 24 ක

විශේෂ සටහන 4

නිරසර පුරවර වැඩසටහන : අඩු ආදායම් නාගරික නිවාස සඳහා නව ප්‍රවේශයක්

පසුගිය දශක දෙකක පමණ කාලය තුළ, විශේෂයෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශයන්හි නිවාස සඳහා වූ ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි සැපයුමේ වර්ධනයක් සිදු නොවීය. ජනගහනයේ වර්ධනය මෙන් ම වේගවත් නාගරීකරණය නිසා නිවාස සඳහා වන ඉල්ලුම සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙමින් පවතී. නාගරික ජනගහනයෙන් වැඩි පිරිසකගේ ආදායම අඩු මට්ටමක පැවැතීම, ඉඩම් මිල අධික වීම සහ අඩු පිරිවැයක් සහිත නිවාස මූල්‍ය පහසුකම් වල හිඟකම නිවාස ඉදිකිරීම සීමා වීමට බලපාන ලද ප්‍රධාන සාධක වේ. නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධනය පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය විසින් නිකුත් කරන ලද වාර්තාවට (1996) අනුව, 1996 අවසානය වනවිට නිවාස ඒකක 171,599 ක හිඟයක් පැවැති අතර ඉන් නිවාස ඒකක 169,111 ක්ම නාගරික අංශයේ විය. දැනට නාගරික අංශයේ නිවාස හිඟය ඒකක 200,000 ඉක්මවා තිබිය හැකිය. විටින් විට බලයට පත් රජයන් විසින් ග්‍රාමීය සහ මධ්‍යම පන්තික නාගරික පවුල් සඳහා විශාල ලෙස නිවාස වැඩසටහන් දියත් කළ ද, පැල්පත් සහ මුදුක්කුවල වෙසෙන අඩු ආදායම් ලබන නාගරික ජනතාවගේ නිවාස ප්‍රශ්නය කෙරෙහි නිසි අවධානයක් යොමු නොවුන බැවින් වර්තමානයෙහි එය බරපතල ආර්ථික, සමාජ සහ පාරිසරික ප්‍රශ්නයක් වී ඇත. අඩු ආදායම් ලබන කාණ්ඩයන් නොසලකා හරිමින් පෞද්ගලික අංශයෙහි දේපල සංවර්ධන ආයතනයන්හි ද ප්‍රධාන ඉලක්කය වී ඇත්තේ මධ්‍යම සහ ඉහළ ආදායම් කාණ්ඩයන් ය. මෙම නිවාස ගැටලුවට පිළියමක් ලෙස නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් 'නිරසර පුරවර වැඩසටහන' (නි.පු.වැ.) නමින් නව වැඩසටහනක් දියත් කර ඇත.

තරයේ ශ්‍රම බලකායේ සමාජ - ආර්ථික සමෘද්ධිමත් භාවයටත්, පාරිසරික තත්ත්වයටත් විශාල බලපෑමක් ඇතිවන හෙයින්, කොළඹ නගරයේ නිවාස හිඟය පිළිබඳව දැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුව ඇත. කොළඹ නගරයේ ජනගහන ඝනත්වය වේගයෙන් ඉහළ යමින් පවතින අතර, 1996 අවසානයේ දී එය ආසන්න වශයෙන් වර්ග කිලෝ මීටරයට පුද්ගලයින් 19,000 ක් පමණ විය. 1996 දී ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය ජනගහන ඝනත්වය වර්ග කිලෝ මීටරයට පුද්ගලයින් 292 කි. මෙම තත්ත්වය නගරයේ ප්‍රයෝජනයට නොගත් රජයේ හිස් ඉඩම්වල මුදුක්කු සහ පැල්පත් පැතිර යාමට බොහෝ දුරට හේතු වී ඇත.

නිවාස ඒකක 66,000 කින් පමණ යුත් අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාස 1,500 ක් පමණ කොළඹ නගරයේ ඇති අතර, නගරයේ ජනගහනයෙන් සියයට 51 ක් පමණ ඒවායෙහි ජීවත් වේ. වාණිජ කටයුතු, කර්මාන්ත සහ දේපල සංවර්ධනය සඳහා භාවිතා කළ හැකි කොළඹ නගරයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් සියයට 11 ක් පමණ ආවරණය වන, අක්කර 963 ක් පමණ වූ විටිනා භූමි ප්‍රමාණයක මෙම ජනාවාස විසිරී පවතී. මෙම ජනාවාසයන්හි පදිංචි ජනතාවට කිසි විටෙකත් තම වාසස්ථානයන්හි නීතිමය අයිතියක් හිමි නොවන අතර, වඩා හොඳ නිවහනක් ලබා ගැනීමටද නොහැකිවී ඇත. ඉඩම්වල අධික මිල සහ ඇප වශයෙන් තැබිය හැකි වත්කම් කිසිවක් නොමැතිවීම හා අඩු ආදායම් මට්ටම නිසා දිගු කාලීන නිවාස ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමට නොහැකිවීම මේ සඳහා බලපා ඇති ප්‍රධාන සාධකයන් විය. විටින් විට බලයට පත් රජයන් විසින් මෙවැනි පදිංචිකරුවන් සඳහා විවිධ වැඩසටහන් දියත් කළ ද නාගරික අඩු ආදායම් ලබන්නන් ගේ නිවාස ප්‍රශ්නය තවමත් නොවිසඳී පවතී. නාගරික දිළිඳු ජනතාවගේ සමාජ ආර්ථික ප්‍රගමනය උදෙසා තැබිය යුතු පළමු පියවර වනුයේ ඔවුන්ට සාධනීයවත් ජීවත්වීමට සුදුසු නිවහනක් නොපමාව ලබා දීමයි. එමෙන් ම, කොළඹ නගරයේ වාණිජ, වෙළෙඳ හා අතිකුත් කටයුතු සඳහා ඉඩකඩ අවශ්‍යතාවය ද සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙමින් පවතී. මෙම උග්‍ර ගැටලු යුගයට ආර්ථික වශයෙන් දරිය හැකි වූ ද, සමාජයමය වශයෙන් පිළිගත හැකි වූ ද, පාරිසරික වශයෙන් හිතකාමී වූ ද, විසඳුමක් ලෙස නි.පු.වැ. සැලකිය හැකිය.

'ජනතාවට නිවහන් - සංවර්ධනයට ඉඩකඩ' යන තේමාව යටතේ රජයට හෝ ප්‍රතිලාභීන්ට හෝ බරක් නොවන පරිදි කොළඹ නගරයේ පැල්පත් හා මුදුක්කුවල දිව් ගෙවන 66,000 ක් පමණ වූ ජනතාව අංග සම්පූර්ණ නව නගරවල පදිංචි කරවීම නි.පු.වැ. හි අරමුණ වේ. මෙම වැඩසටහන යටතේ, මෙවැනි පදිංචිකරුවන් විසින් අත්පත් කරගෙන ඇති ඉඩම් ස්වේච්ඡාවෙන් ඉවත්වීමේ පදනම මත නිදහස් කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ. ඒ අනුව කොළඹ නගරයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් සියයට 11 ක් පමණ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා නිදහස් කර ගැනීමට අපේක්ෂිත අතර ඉන් සියයට 8 ක් ම වාණිජමය වශයෙන් විටිනා ඉඩම් ලෙස සැලකේ. මෙසේ නිදහස් කර ගන්නා

මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් අක්කර 300 ක් පමණ (තුනෙන් එකක් පමණ), නැවත නිවාස ඉදිකිරීමේ වැඩසටහන සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන අතර, ඉතිරිය කොළඹ නගරය දකුණු ආසියාවට පිවිසීමේ ප්‍රධාන ප්‍රවේශ මාර්ගය බවට පත් කර ලීමේ අරමුණ ඇතිව හා නාගරික සංවර්ධන සැලසුමකට අනුව වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට නියමිතය.

මෙම කි.පු.වැ. ස්වයං මූල්‍යයන පදනමක් මත ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩපිළිවෙල යටතේ නිදහස් කර ගන්නා ඉඩම් නාගරික සහ වාණිජමය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යොදා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අතර, මෑවැනි ව්‍යාපෘති මගින් උපයාගනු ලබන මුදල් නැවත නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා භාවිතා කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. මීට අමතරව, මෙම දේපල පාදක කොටගත් කොටස් සහ සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම තුළින් ද මෙම වැඩසටහනට මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අතර මේ සඳහා භාරකාර සමාගමක් පිහිටුවීමට ද කටයුතු කෙරෙමින් පවතී. කි.පු.වැ. ආරම්භ කිරීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් 1999 වසරේ දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 100 ක මුදලක් ප්‍රදානය කරන ලදී.

මෙම වැඩසටහන යටතේ අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන් හි පදිංචි ජනතාවට සියලු ම මූලික පහසුකම් සහිත රුපියල් දශ ලක්ෂයකට වැඩි වටිනාකමකින් යුත් නිවසක අයිතිය නොමිලයේ ලබා දෙනු ඇත. මෙම නිවසක විශාලත්වය වර්ග අඩි 300-400 පමණ වේ. කි.පු.වැ. සහ අනිකුත් නාගරික සංවර්ධන වැඩසටහන් අතර නොගැලපීම් ඇති නොවන පරිදි නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සැලසුම් කර ඇති මහ කොළඹ ප්‍රාදේශීය ව්‍යුහ සැලැස්මට සමගාමීව මෙම කි.පු.වැ. ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. මෙම සංයුක්ත නගර සඳහා අවශ්‍ය වන විදුලි බලය, ජල සැපයුම, දුරකථන පහසුකම් සහ මාර්ග වැනි යටිතල පහසුකම් අදාළ ආයතන විසින් සපයනු ලබයි. මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ක්‍රමවත්ව පාලනය කිරීම සඳහා තමන් සතු ඉඩම් අනවසර පදිංචිකරුවන් අතට වැඩියෙන් ම පත්ව ඇති ප්‍රමුඛ පෙළේ රාජ්‍ය ආයතන කිහිපයක් එක් වී සීමාසහිත දේපල හුවමාරු (පෞද්ගලික) සමාගම (රිල්) යනුවෙන් නව සමාගමක් පිහිටුවා ඇත. ඒ අනුව නිවාස හා නාගරික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ කි.පු.වැ., නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව සහ කොළඹ මහ නගර සභාව රිල් හි කොටස්කරුවන් වේ. කි.පු.වැ. හි කළමනාකරණ ආයතනය වශයෙන් රිල් සමාගම මෙහි සියලු ම වාණිජ සහ ඉදිකිරීම් කටයුතු කළමනාකරණය

කරයි. ප්‍රතිලාභීන් සඳහා මහල් නිවාස ඉදිකිරීමේ දී පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන මෙන් ම විශේෂිත සේවා සපයන ආයතන ද කෙළින් ම සම්බන්ධ කරගනු ලබන අතර අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසයන්හි දැනට ජීවත්වන සියලු ම පවුල් මෙම වැඩසටහනට ඇතුළත් වීම සඳහා තම කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර ඇත. මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික ප්‍රාග්ධනය සපයමින් රජය දැනටමත් අනුග්‍රහය දක්වා ඇත.

බොදල්ලේ ඉදිකරනු ලබන 'සහස්පුර' නම් වූ ප්‍රථම සංයුක්ත පුරවරයෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 1999 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ආරම්භ කෙරුණි. රිල් සමාගම සමග ගිවිසුම් වලට එළැඹ ඇති අඩු පහසුකම් ජනාවාස 13 ක ගෘහ ඒකක 700 ක පමණ වූ පුද්ගලයින් සඳහා සහස්පුර පළමු අදියර යටතේ නිවාස අයිතිය ලැබෙනු ඇත. 'සහස්පුර' ව්‍යාපෘතියෙහි විශාලත්වය අක්කර 140 ක් වන අතර, මෙහි පළමු අදියර යටතේ නිවාස ඒකක 687 ක්, පුජා ශාලාවක්, දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානයක්, වාණිජ සහ රථ වාහන තනර කිරීමේ ඉඩ පහසුකම් වලින් ද සමන්විත මහල් නිවාස සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීමට නියමිතය. 2001 වසර මැද භාගය වන විට මෙය පදිංචිය සඳහා භාර දීමට නියමිත ය. 'සහස්පුර' ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2000 වසරෙහි පළමු භාගය තුළ දී ආරම්භ කිරීමට නියමිත අතර නොටලන 'මිනිකැලණිපුර' ව්‍යාපෘතිය සඳහා සමීක්ෂණ කටයුතු කෙරෙමින් පවතී.

මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී විවිධ දුෂ්කරතා පැන නැගීමට ඉඩ ඇත. 66,000 ක් වූ පැල්පත් සහ මුඩුක්කු අතරින් 11,000 ක් ම පිහිටා ඇත්තේ ප්‍රධාන මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, ඇල මාර්ග ආසන්නයේ ය. මෙම ඉඩම්වල පාරිසරික වටිනාකමක් ඇතත්, වාණිජමය වටිනාකමක් නැත. රිල් සමාගම ක්‍රියාත්මක වනුයේ සම්පූර්ණයෙන් ම වාණිජමය ප්‍රතිපත්තියක් මත පමණක් බැවින් කි.පු.වැ. යටතේ මෙම පවුල් නැවත පදිංචි කිරීමේ දී දුෂ්කරතා මතු විය හැකිය. මෙවැනි පවුල් සඳහා වෙන ම ව්‍යාපෘති දියත් කළ යුතුව ඇත.

කි.පු.වැ. මගින් දේපල හුවමාරුව, සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළ සහ ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයේ ප්‍රවර්ධනයක් බලාපොරොත්තු විය හැකිය. අනික් අතට නගරයේ ශ්‍රම බලකායෙන් වැඩි කොටසක් මෙම අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසවල ජීවත්වන හෙයින් කි.පු.වැ. මගින් ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය වඩාත් යහපත්වීම තුළින් ඵලදායීතාවයේ වර්ධනයක් ද බලාපොරොත්තු විය හැකිය. අනිකුත් නාගරික සංවර්ධන වැඩසටහන් සමග කි.පු.වැ. නව සහග්‍රකයේ වඩාත් සංවර්ධිත නවීන නගරයන්ගෙන් එකක් බවට කොළඹ නගරය පත් කර ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත.

වියදමින් නිවාස ඒකක 1,575 කින් යුත් අතුරුගිරියෙහි පිහිටි විශාලතම පුද්ගලික අංශයේ නිවාස යෝජනා ක්‍රමයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 1999 අප්‍රේල් මාසයේ දී ආරම්භ විය.

නාගරික සංවර්ධනය

1999 වසර තුළ දී මහ කොළඹ ප්‍රදේශය සඳහා වඩාත් සංකීර්ණ නාගරික සංවර්ධන සැලසුමක් ඉදිරිපත් කිරීම සහ එවැනි සැලසුම් අනෙකුත් ප්‍රදේශ සඳහා ද සකස් කිරීම තුළින් දිගුකාලීන ඒකාබද්ධ දර්ශනයක් සහිතව නාගරික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම අවධාරණය කරනු ලැබ ඇත. නාගරික සංවර්ධන සැලසුම් පිළියෙල කිරීමේ වගකීම දරන ප්‍රධාන ආයතනය වන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.සං.අ.) පළාත් පාලන ආයතන ඇතුළුව අනෙකුත් අදාළ ආයතනයන්ගේ ද සහාය ඇතිව එම සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම තවදුරටත් කරගෙන යන ලදී.

නා.සං.අ. විසින් පිළියෙල කරන ලද මහ කොළඹ ප්‍රාදේශීය ව්‍යුහ සැලැස්ම 1999 වසරේ දී අනුමත කරනු ලැබීණි. ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය කිරීම, රැකියා නියුක්තිය වැඩි කිරීම, නාගරික ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම සහ නිවාස සැපයුම වැඩි කිරීම තුළින් ව්‍යාපාරික සහ කාර්යාලයීය ඉඩ පහසුකම් සපයමින් කොළඹ නගරය සංවර්ධනය කිරීම මෙම සැලසුමෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වේ. ප්‍රවාහන පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම සහ ස්වභාවික පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම හා ආරක්‍ෂා කිරීම ද මෙම සැලසුමෙහි තවත් අරමුණු වේ. මෙම සැලසුමට අනුව හඳුනාගත් ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් විස්තරාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම සහ ශක්‍යතා අධ්‍යයන කටයුතු කරගෙන යනු ලැබේ. අධිවේගී මාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග පද්ධති සැපයීම සහ පරිසර හානියක් සිදු නොවන පරිදි යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් මිහඹුව, ගම්පහ, බීයගම, හෝමාගම සහ තොරණ යන ප්‍රදේශ නාගරික මධ්‍යස්ථාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීම මගින් ඉහත අරමුණු කරා ළඟාවීමට බලාපොරොත්තු වේ. මහ කොළඹ ප්‍රාදේශීය ව්‍යුහ සැලැස්ම යටතේ කොළඹ නගරය සඳහා සැහැල්ලු දුම්රිය සේවා ව්‍යාපෘතියක් ද යෝජනා කරනු ලැබ ඇත. මෙම සැලැස්ම යටතේ පිටකොටුව ප්‍රදේශයේ අක්කර 20 ක් පමණ ආවරණය වන පරිදි පිහිටුවීමට යෝජිත බහුවිධ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානය සඳහා වූ මූලික සැලසුම් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරමින් පවතී. මෙය මැනිං වෙලෙඳපොළ පිටකොටුවෙන් ඉවත් කොට මරුගොඩවත්ත ප්‍රදේශයෙහි ස්ථාපිත කිරීම, පිටකොටුව ජාතික බහුවිධ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම, රථවාහන නැවතුම් පොළවල්, කාර්යාල, ව්‍යාපාරික ස්ථාන, විනෝද කටයුතු සහ නිවාස සඳහා මහල් ගොඩනැගිලි සංකීර්ණ ආදිය ඇතුළත් ඒකාබද්ධ ව්‍යාපෘතියකි. කෙසේ වෙතත්, ඒ ඒ අංශ වලට මූල්‍ය සම්පත් ලබාගැනීමේ හැකියාව මත මහ කොළඹ ප්‍රාදේශීය ව්‍යුහ සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සාර්ථකත්වය රඳා පවතී.

නා.සං.අ. විසින් පරිපාලන, වෙළෙඳ සහ කර්මාන්ත සංකීර්ණ ඉදිකිරීම, නගර වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති, නිවාස

ව්‍යාපෘති, සමාජ සහ සංස්කෘතික ව්‍යාපෘති, කාර්මික ජනපද සහ පාරිසරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වැනි ව්‍යාපෘතීන් 1999 වසර තුළ දී ද තවදුරටත් සැලසුම් කරන ලදී. මෙයට අමතරව, පළාත් පාලන ආයතනද ඇතුළුව අනෙකුත් ආයතන මගින් මූල්‍යාධාර සපයන ව්‍යාපෘති සඳහා තාක්ෂණික සහාය ලබාදීම සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධීක්ෂණ කටයුතු ද නා.සං.අ. විසින් සිදු කරන ලදී. ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ඒකාබද්ධ නාගරික සැලසුම්කරණය සඳහා වන ඉල්ලුම වැඩිවීම නිසා නා.සං.අ. දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් උපකාර්යාල 8 ක් පිහිටුවීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත.

1999 වසර තුළ දී නා.සං.අ. මගින් දියත් කළ ව්‍යාපෘතීන්ගේ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 947 ක් වූ අතර, ඉන් රුපියල් දශලක්ෂ 384 ක් ම වැය කර ඇත්තේ නාගරික සංවර්ධන අංශ ව්‍යාපෘතිය සඳහාය. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ නා.සං.අ., 1999 වසර තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් දශලක්ෂ 36 ක වියදමින් කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ නගර 17 ක යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරන ලදී. මේ සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලැබීය. නා.සං.අ., එහි මුළු අයෝජනයෙන් සියයට 25 ක් හෙවත් රුපියල් දශලක්ෂ 234 ක් සේවා දායකයින් වෙනුවෙන් වූ ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජනය කර ඇත. එවැනි යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති 100 කට වැඩි ගණනක් විමසුමට ලක් කරනු ලබන වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කර ඇත. බත්තරමුල්ල කථානායක නිල නිවාසය (රුපියල් දශලක්ෂ 57), කෝට්ටේ ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය (රුපියල් දශලක්ෂ 87) සහ ගැටඹේ උසාවි සංකීර්ණය (රුපියල් දශලක්ෂ 26) ආදියෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 1999 වසර තුළ දී සිදු කෙරෙමින් පැවැති ප්‍රධාන සේවා දායක ව්‍යාපෘති වේ.

පරිපාලන සංකීර්ණයන්හි සංවර්ධන කටයුතු වෙනුවෙන් නා.සං.අ. 1999 වසර තුළ දී රුපියල් දශලක්ෂ 113 ක් (මුළු ආයෝජනයෙන් සියයට 12 ක්) වැය කර ඇත. මෙයට බත්තරමුල්ල පරිපාලන සංකීර්ණයෙහි ඉතිරි මහල් 7 හි ඉදිකිරීම් නිම කිරීම (රුපියල් දශලක්ෂ 101 ක්), අනුරාධපුර මහලේකම් සංකීර්ණයෙහි (රුපියල් දශලක්ෂ 9) ඉදිකිරීම් කටයුතු ද ඇතුළත් ය. 1999 වසර තුළ දී වෙළෙඳ සංකීර්ණ ඉදිකිරීම සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 63 ක් වැය කර ඇත. නා.සං.අ. විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධානතම වෙළෙඳ සංකීර්ණය වූයේ කුරුණෑගල පිහිටි හෝටලයක් සහිත සාප්පු සංකීර්ණයයි (රුපියල් දශලක්ෂ 48). 1999 වසර තුළ දී නා.සං.අ. විසින් හෝමාගම කර්මාන්ත සංකීර්ණයෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කිරීම සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 63 ක් වැය කරන ලදී. නගර වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ අඩු ආදායම් නිවාස යෝජනා ක්‍රම, රජයේ සේවක නිවාස යෝජනා ක්‍රම සහ මධ්‍යම පන්තික නිවාස යෝජනා ක්‍රම වැඩිදියුණු කිරීම සහ දඹුල්ල සහ බලංගොඩ නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 38 ක් වැය කර ඇත.

කොළඹ පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ, බේරේ වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි පළමු අදියර 1෪9? වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම

පළමු අදියර යටතේ වැට්ට සම්බන්ධ කර ඇති සියළුම අනවසර අපද්‍රව්‍ය බැසයාමේ කාණු සහ කර්මාන්ත ශාලා සහ නිවාසවල ජලාපවාහන මාර්ග විසන්ධි කරනු ලබන අතර නීත්‍යානුකූල ජලාපවාහන පද්ධතියකට නැවත සම්බන්ධ කිරීම ද කරනු ලබයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය විසිනි.

1999 වසර තුළ දී තා.සං.අ. යේ මුළු පිරිවැය සියයට 22 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 947 ක් විය. තා.සං.අ. ට එහි මුළු වියදමින් සියයට 38 ක් අභ්‍යන්තරික වශයෙන් උපයා ගැනීමට හැකි වූ අතර, ඉතිරිය ඒකාබද්ධ අරමුදලින් (සියයට 31 ක්), සේවා දායකයන්ගෙන් (සියයට 25) සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ණය මුදල්වලින් පියවා ගන්නා ලදී.

ජලසම්පාදනය හා සනීපාරක්ෂාව

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම.) විසින් කරනු ලැබූ ආයෝජන සහ සපයනු ලැබූ නව ජල සම්බන්ධතා අනුව බලන විට, 1999 වසර තුළ දී ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක සේවාවන්හි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දකිය හැක. ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ප්‍රසාරණය, වැඩිදියුණු කිරීම සහ බෙදහැරීම සඳහා වගකීම දරන ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනය වන ජා.ජ.ස.ජ.ම. 1999 වසර තුළ දී ජලසම්බන්ධතා 500,000 කින් පමණ යුතු ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 283 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 1999 දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. විසින් සපයන ලද ජල ප්‍රමාණය සහ මීටර් දශලක්ෂ 316 ක් වූ අතර, එය පසුගිය වසර හා සසඳන විට සියයට 6 ක වැඩිවීමකි. 1999 වසර තුළ දී ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම කිහිපයකම වැඩ නිම කළ බැවින් ජා.ජ.ස.ජ.ම. විසින් සපයනු ලැබූ නව ජලසම්බන්ධතා ප්‍රමාණය 55,188 දක්වා සියයට 10 කින් වැඩි විය. 1998 වසර හා සසඳන විට, මෙම අංශය සඳහා වූ මුළු ආයෝජනය සියයට 47 කින් වැඩි වී ඇත

පිරිසිදු පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයීම සඳහා රජයේ සංවර්ධන වැඩසටහනෙහි වැඩිම ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දී ඇති අතර මිළහ අවුරුදු දහය ඇතුළත දී සැමට පිරිසිදු පානීය ජලය සැපයීම රජයේ අරමුණ වී ඇත. කෙසේ නමුත්, ජනගහන වර්ධනය, නාගරීකරණය සහ විශේෂයෙන් වාණිජ සහ කර්මාන්ත කටයුතුවල වර්ධනය නිසා ජලය සඳහා ඇති ඉල්ලුම සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවීම මෙම අරමුණ මුදුන් පමුණුවා ගැනීමේ දී මුහුණ දීමට සිදුව ඇති ප්‍රධාන අභියෝගය වේ. සැපයුම පැත්තෙන් බලන විට, පසුගිය වසර 5 ක කාලය තුළ මෙම අංශය සඳහා රජය රුපියල් බිලියන 15 ක් පමණ ආයෝජනය කර ඇති අතර, නව ජල සම්බන්ධතා 206,500 ක් සපයා ඇත. ජා.ජ.ස.ජ.ම.ට අනුව, ජනගහනයෙන් සියයට 66 කට පමණ පිරිසිදු පානීය ජල පහසුකම් (නල ජලය, නල ළිං, ආවරණය කළ ළිං) ලබාගත හැක. නාගරික අංශයේ ජනගහනයෙන් සියයට 90 කට පමණ පිරිසිදු පානීය ජල පහසුකම ඇති අතර, ග්‍රාමීය

අංශයේ එය සියයට 51 කි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 1996/97 පාරිභෝගික මූල්‍ය හා සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණයට අනුව නල ජල පහසුකම් ඇත්තේ ජනගහනයෙන් සියයට 31 කට පමණි. මෙම අනුපාතය නාගරික අංශයේ සියයට 86 ක් වන නමුත්, ග්‍රාමීය අංශයේ සියයට 20 ක් පමණි. වතු අංශයේ සියයට 75 කට පමණ නල ජල පහසුකම් ඇති අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම අංශයේ නල ජල පහසුකම් සපයනු ලබන්නේ විවිධ කුඩා පරිමාණ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති මගිනි. මෙම තත්ත්වය විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කවුදුරටත් ජලසම්පාදන පහසුකම් නංවාලීමේ අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරනු ලබයි.

ජා.ජ.ස.ජ.ම. දැනට රුපියල් බිලියන 29 ක වියදමින් ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 46 ක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අතර, ඒ සඳහා දේශීය මෙන් ම විදේශීය මූලාශ්‍ර වලින් අරමුදල් සැපයේ. 1999 වසර තුළ දී ජලසම්පාදන කටයුතු සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 4,356 ක් ආයෝජනය කරන ලද අතර, එය පසුගිය වසර හා සසඳන විට සියයට 57 ක වැඩිවීමකි. 1999 වසර තුළ කරන ලද මුළු ආයෝජනයන්ගෙන් සියයට 63 ක් නව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කර ඇති අතර ඉතිරිය දැනට පවතින ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතීන්හි ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වෙනුවෙන් වැය කර ඇත. මුළු ආයෝජනයන්ගෙන් සියයට 43 ක් සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ආ.සං.බැ.), ජපානයේ විදේශීය ආර්ථික සහයෝගිතා අරමුදල සහ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය වැනි විදේශීය අරමුදල් නියෝජිතයින් විසින් සපයනු ලැබ ඇත. 1999 වසර තුළ දී ආ.සං.බැ. මූල්‍ය ආධාර ඇතිව ජා.ජ.ස.ජ.ම. 'කුඩා තගර ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය' ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් කළුතර, කැගල්ල, හම්බන්තොට, අනුරාධපුරය, පුත්තලම සහ මොණරාගල යන දිස්ත්‍රික්ක ආවරණය කෙරේ. මෙය 'කුඩා තගර ජලසම්පාදන' සහ 'ග්‍රාමීය ජලසම්පාදන' වශයෙන් කොටස් දෙකකින් යුක්තය. කුඩා තගර ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය යටතේ, පහසුකම් සැලසීම සඳහා ව්‍යාපෘති බලප්‍රදේශය තුළ පිහිටි කුඩා තගර 25 ක ශක්‍යතා අධ්‍යයන කටයුතු කෙරෙමින් පැවැතුනි. මේ අතර ග්‍රාමීය ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 1,000 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් පමණ හඳුනාගෙන ඇත. 1999 වසර තුළ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. රුපියල් දශලක්ෂ 2,625 ක වියදමින් ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 39 ක වැඩිදියුණු කිරීම / පුනරුත්ථාපන කටයුතු සිදු කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘති නිමවන විට කවත් දශලක්ෂ 1.5 ක් පමණ වූ ජනතාවකට ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකි වනු ඇත. 1999 වසර තුළ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. නල ළිං 270 ක් ඉදිකර ඇති අතර, මෙමගින් දුෂ්කර ප්‍රදේශයන්හි ජීවත්වන පවුල් 35,000 ක් පමණ ජනතාවක් ප්‍රතිලාභ ලබයි. වැඩි වශයෙන් නල ළිං ඉදිකරන ලද ප්‍රදේශයන්හි ජලයේ ඇති ෆ්ලෝරයිඩ් සහ යකඩ අධික වශයෙන් පැවතීමේ ගැටළුවට විසඳුමක් ලෙස ෆ්ලෝරයිඩ් සහ යකඩ ඉවත් කිරීමේ ඒකක ගෘහ මට්ටමින් හඳුන්වා දීම සඳහා දැනට කටයුතු කරමින් පවතී.

1999 වසර තුළ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. විසින් ආ.සං.බැ. මගින් මූල්‍ය ආධාර සපයන ලද තෙවන ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක ව්‍යාපෘතිය ද නොකඩවා ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, අනුරාධපුරය, කළුතර, කැගලේ, හම්බන්තොට, මොණරාගල සහ පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි ග්‍රාමීය ජලසම්පාදන සහ සනීපාරක්‍ෂක පහසුකම් සපයනු ලබයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සියළුම ග්‍රාමීය ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම එය භාවිතා කරන්නන් විසින්ම කළමනාකරණය කිරීමට නියමිතය. තවදුරටත්, මෙහි උප ව්‍යාපෘති වශයෙන් ජලසම්පත් කළමනාකරණය, ජලසම්පාදන පද්ධතියෙහි ඇති ජල කාන්දුවීම් සොයා ගැනීම, පුහුණු කටයුතු සහ ධාරිතාව නැංවීම වැනි කාර්යයන් ද සිදු කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 7,019 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, ඉන් රුපියල් දශලක්ෂ 5,685 ක් ආ.සං.බැ., ප්‍රංශය හා නෝර්වි ආයතනයන්ගෙන් ලබාගෙන ඇත. 'කොළඹට දකුණින් පිහිටි නගර සඳහා වන ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය' කොළඹට දකුණු ප්‍රදේශයන්හි ඇති නගරවලට ජලසම්පාදන පහසුකම් සැපයීම සඳහා සැලසුම් කර ඇත. 1999 අවසානය වනවිට මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් සියයට 82 ක් පමණ නිමකර තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 6,200 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ අදාළ ප්‍රදේශය තුළ ජීවත්වන 260,000 ක් පමණ වන ජනතාවකට ප්‍රතිලාභ අත් වේ. 'කොළඹට උතුරින් පිහිටි නගර සඳහා වන ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය' 1999 වසරේ දී ආරම්භ කළ අතර, ඒ සඳහා ජපානයේ විදේශීය ආර්ථික සහයෝගිතා අරමුදල මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලබයි. මෙමගින් රාගම, මහර, වැලිසර, ජා-ඇල, කඳන සහ ඒකල යන ප්‍රදේශ ආවරණය වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 2,423 ක් වන අතර, ඉන් රුපියල් දශලක්ෂ 59 ක් 1999 වසර තුළ දී වැය කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය නිමවන විට 50,000 ක් පමණ ජනතාවක් ප්‍රතිලාභ ලබනු ඇත.

1994 දී ආරම්භ කරන ලද, ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය විසින් අරමුදල් සපයන ලද ප්‍රජා ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක ව්‍යාපෘතිය (ප්‍ර.ජ.ස.ස.ව්‍යා.) 1999 වසරේ දී සාර්ථකව නිම කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ සහ කුඩා නගරයන්හි ජලසම්පාදනය සහ සනීපාරක්‍ෂක පහසුකම් ඉහළ නැංවීම සහ එම සේවාවන්හි ගුණාත්මක අගය වැඩිදියුණු කිරීම වූ අතර ඒ සඳහා තිරසාර, ප්‍රජා සහභාගිත්ව සහ ඉල්ලුම මත පදනම් වූ ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කරන ලදී. ප්‍ර.ජ.ස.ස.ව්‍යා. ග්‍රාමීය ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක සේවා, පාසල් ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක සහ කුඩා නගර ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක සේවා යන ව්‍යාපෘති 3 ක් යටතේ ක්‍රියාත්මක විය. මෙමගින් බදුල්ල, මාතර සහ රත්නපුරය යන දිස්ත්‍රික්ක සහ කොළඹ, ගාල්ල, ගම්පහ, කුරුණෑගල, මාතලේ සහ නුවරඑළිය යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ ආවරණය වේ. මෙම වැඩසටහන යටතේ 1999 අවසානය වනවිට ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 847 ක් නිමකර ඇති අතර,

ගෘහ ඒකක 324,180 කට ජලසම්පාදන පහසුකම් ලබා දී ඇත. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි පාසල් 750 කට ද ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක පහසුකම් ලබා දී ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි සාර්ථක භාවය ඇගයීමෙන් පසු ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය රුපියල් දශලක්ෂ 6,832 ක ඇස්තමේන්තු ගත පිරිවැයක් සහිත දෙවන ප්‍ර.ජ.ස.ස.ව්‍යා. වෙනුවෙන් මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීමට එකඟ වී ඇත. දෙවන ප්‍ර.ජ.ස.ස.ව්‍යා. යටතේ ග්‍රාමීය ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 1,300 ක් ඉදිකිරීම, කුඩා නගර ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්‍ෂක ව්‍යාපෘති 30 ක්, පාසල් ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘති 1,000 ක් සහ වැසිකිළි 70,000 ක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මහ කොළඹ ප්‍රදේශය තුළ වැඩිවෙමින් පවතින ජල ඉල්ලුම සපුරාලීමේ අරමුණින් ජා.ජ.ස.ජ.ම. කළු ගඟ ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 6,200 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

ලෝක බැංකුව විසින් මූල්‍යාධාර සපයනු ලබන කොළඹ පාරිසරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය විමසුමට ලක්වන වසර තුළ දී ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය කොටස් තුනකින් සමන්විත වන අතර, ඒවා නම්, බේරේ වැව ප්‍රතිසංස්කරණය අදියර 1, ජා-ඇල/ඒකල සහ රත්මලාන/මොරටුව, කාර්මික/ජනාවාස ප්‍රදේශයන්හි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ කාණු පද්ධති ඉදිකිරීම සහ ඉහත කාර්මික/ජනාවාස ප්‍රදේශයන්හි අපවිත්‍ර ජලය ඉවත ලීමේ පහසුකම් සැපයීමයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතු ජා.ජ.ස.ජ.ම. විසින් කරගෙන යනු ලබන අතර, නාගරික සංවර්ධන, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය එහි අරමුදල් හා පරිපාලන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කරනු ලබයි. බේරේ වැව ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 820 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. 1999 අවසානය වනවිට මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතුවලින් සියයට 60 ක් පමණ නිම කර තිබුණි. මේ අතර 1999 වසර තුළ දී ජා-ඇල/ඒකල සහ රත්මලාන/මොරටුව කාර්මික/ජනාවාස ප්‍රදේශයන්හි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ කාණු පද්ධති ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතුවලින් සියයට 20 ක් පමණ නිම කර තිබුණි.

1999 දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. යේ මුළු ආදායම සියයට 6 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 2,630 ක් විය. පාරිභෝගික ජාලය ප්‍රසාරණය වීම සහ 1999 අගෝස්තු මාසයේ සිට ජල ගාස්තු ප්‍රතිශෝධනය කිරීම මෙසේ ආදායම වැඩිවීමට ප්‍රධාන හේතුව විය. ගෘහස්ථ පාරිභෝගිකයන් සඳහා වූ ජල ගාස්තු සියයට 9-27 දක්වා වූ ප්‍රමාණයකින් වැඩි වූ අතර, කාර්මික හා වාණිජ අංශ සඳහා වූ ජල ගාස්තු සියයට 9 ක් වැනි අඩු ප්‍රතිශතයකින් වැඩි විය. ඉහළ ගිය නිෂ්පාදන පිරිවැයෙහි කොටසක් පියවා ගැනීම, ගාස්තු ක්‍රමයෙහි පවතින හරස් සහනාධාර අඩු කිරීම සහ ජලයට ආර්ථික වටිනාකමක් ලබා දීමෙන් ජනතාව ජලය පිරිමැසීම සඳහා පෙළඹවීම ජල ගාස්තු වැඩි කිරීමෙහි ප්‍රධාන අරමුණු විය. මේ අතර, 1999 දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. යේ මෙහෙයුම් හා නඩත්තු පිරිවැය

සියයට 7 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 2,182 ක් විය. ක්ෂයවීම සහ පොළී ගෙවීම් වලට ගැලපීමෙන් පසුව ජා.ජ.ස.ජ.ම. රුපියල් දශලක්ෂ 115 ක අලාභයක් වාර්තා කළේය. ජලසම්පාදන අංශයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ජල ගාස්තු අයකිරීමේ ක්‍රමය වැඩිදියුණු කිරීම, කාන්දුවීම් ආදිය නිසා විශාල වශයෙන් වන ජලය අපතේ යෑම් අඩු කිරීම, නීති විරෝධී ජල සම්බන්ධතා හා එදිනෙදා තඩක්කු කටයුතු අතපසු කිරීම් වැනි අංශ කෙරෙහි වැඩි වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතුය. ජා.ජ.ස.ජ.ම. දතට සියයට 42 ක්ව පවතින අපතේ යන ජලය ප්‍රමාණය වසර 2005 වනවිට සියයට 30 දක්වා අඩුකර ගැනීමේ අරමුණින් විදේශීය මූල්‍යාධාර ඇතිව රුපියල් දශලක්ෂ 2,681 ක වියදමින් මහ කොළඹ ප්‍රදේශය තුළ ජලසම්පාදනය කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ආදායම් රහිත ජල පරිභෝජනය අඩු කිරීම සඳහා නව ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. මේ සම්බන්ධ ක්ෂණික පියවරක් ලෙස කොළඹ නගරයේ කුලී සහ කාවකාලික නිවෙස් සහිත ජනාවාසවල ඇති පොදු ජල කරාම විසන්ධි කර ඒ වෙනුවට එම නිවාස සඳහා සහනදායී ගාස්තු ක්‍රමයක් යටතේ ජල සම්බන්ධතා ලබාදීමට ජා.ජ.ස.ජ.ම. කටයුතු කර ඇත.

ජලසම්පාදන අංශයේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම සහ අඩු පිරිවැයක් යටතේ කාර්යක්ෂම සේවයක් සැලසීමට හැකිවන පරිදි ජලසම්පාදන අංශයෙහි පෞද්ගලික ආයෝජන දිරිගැන්වීමට රජය අදහස් කරයි. සේවා ගිවිසුම්, කළමනාකරණ ගිවිසුම්, බදු ගිවිසුම් හෝ ඉදිකිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පැවරීමේ ගිවිසුම් තුළින් මේ සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය ප්‍රවර්ධනය කළ හැකිය.

ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහන

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ආර්ථික සංවර්ධනය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් සහ සමබර වර්ධන ක්‍රියාවලියක් මගින් දිස්ත්‍රික්ක තුළ සහ දිස්ත්‍රික්ක අතර පවතින විෂමතාවයන් අඩු කිරීම මගින් දිළිඳුකම තුරන්කිරීමේ අරමුණින් ද, 1979 වසරේ දී ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී. මෙම වැඩසටහනට පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ලබා ගැනීම සඳහා 1989 පටන් වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ස්ථිර සේවා නියුක්තියක් සහ ආදායම් උත්පාදන කටයුතු මගින් ජීවන තත්වය නංවාලීම මෙන්ම දිළිඳු බව අඩු කිරීම කෙරෙහි ද 1997 සිට වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී.

1999 වසර තුළ දී දිස්ත්‍රික්ක 15 ක් පුරා ව්‍යාපෘති 17 ක් පවත්වාගෙන යන ලදී. මුල් වසරේ දී වියදම් කරන ලද රුපියල් දශලක්ෂ 1,502 ට සාපේක්ෂව මෙම වසර තුළ දී කරන ලද වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 1,520 ක් විය. මුල් වසරේ දී උච්ච පළාතේ ආරම්භ කරන ලද එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහනෙන් අරමුදල් ලැබූ ප්‍රදේශ පාදක තුලිත වැඩසටහන යටතේ 1999 වර්ෂය තුළ දී කරන ලද වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 103 ක් විය. මෙම වැඩසටහන යටතේ අලෙවි කිරීමේ යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා

ආයෝජනයන් යොමු කරනු ඇති අතර, එලවළු වගාකරුවන්ට සහනයක් වශයෙන් විශේෂයෙන් වැලිමඩ ප්‍රදේශයේ තොග වෙළෙඳ සංකීර්ණයක් පිහිටුවනු ඇත. පෙර වසරේ මෙන් ම, මෙම වසරේදී ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් දකුණු පළාතේ ග්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා කරන ලද වියදම ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් කරන ලද මුළු වියදමෙන් තුනෙන් එකක් පමණ වී ඇත.

සමෘද්ධි වැඩසටහන

පවුල් දශලක්ෂ දෙකකට පමණ සෘජු සහනාධාර සපයමින් සමෘද්ධි වැඩසටහන 1999 වර්ෂය තුළ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ග්‍රාමීය නිෂ්පාදන පදනම ශක්තිමත් කිරීම තුළින් දුගී පවුල්වල දිළිඳු බව තුරන් කිරීමේ අරමුණින් 1995 දී සමෘද්ධි වැඩසටහන හඳුන්වා දෙන ලදී. ඉතා දිළිඳු පවුල්වල සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා සහාය වෙමින් සමෘද්ධි වැඩසටහන ගත වූ වසර කිහිපය තුළ දී විවිධ මුහුණුවරින් යුක්තව වර්ධනය වී ඇත. යටිතල පහසුකම් සහ මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීමෙහි ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රතිලාභී පවුල්වල සහභාගිත්වයෙහි වර්ධනයක් පෙන්වීය. සමෘද්ධි බැංකු සංගම් මගින් දිළිඳු පවුල් වලට ණය ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව හා ණය ලබා ගැනීමේ මාර්ග පුළුල් කර ඇති අතර දිළිඳු ජනතාව අතර ඉතිරිකිරීමේ සහ ආයෝජනය කිරීමේ පුරුදු ද ඉහළ නංවා ඇත. මෙවැනි හිතකර සංවර්ධනයන් පැවැතිය ද සහනාධාරලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව තාත්කලීක මට්ටමකට අඩු කරගැනීමට මෙතෙක් නොහැකි වී ඇත. සමෘද්ධි වැඩසටහනෙහි මූලික ඉලක්කය වූ පවුල් දශලක්ෂ 1.2 සමග සසඳා බලන විට 1999 අවසානයේදී සමෘද්ධි වැඩසටහන යටතේ ප්‍රතිලාභ ලබන පවුල් සංඛ්‍යාව දශලක්ෂ 2 ක් පමණ විය. මෙම ප්‍රමාණය රටෙහි මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් අඩක් පමණ වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මගින් 1996/97 වර්ෂයේ දී පැවැත්වූ පාරිභෝගික මූල්‍ය සහ සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂයට අනුව මසකට රුපියල් 3,700 කට අඩු ආදායම් ලබන නිවාස සංඛ්‍යාවෙහි ප්‍රතිශතය සියයට 20 ක් පමණ වේ. මින් අදහස් වන්නේ ආදායම් මට්ටම ඉහළ ගොස් නොමැති බව නොව, සහනාධාරලාභී පවුල් අතරින් සහනාධාර අත්‍යවශ්‍ය පවුල් හඳුනා ගැනීමෙහි ඇති අපහසුතාවයයි. එහෙයින්, 1995 සිට මේ දක්වා සුභසාධන ගෙවීම්වල මූර්ත වටිනාකම සියයට 32 කින් පමණ පහත වැටී ඇති තත්ත්වයක් යටතේ පවා ඉතා දිළිඳු පවුල් වලට වැඩි සහනාධාර ප්‍රමාණයක් ලබා දීමට ඇති හැකියාව වැලකී ගොස් ඇත.

උතුරු පළාතෙහි සමෘද්ධි වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වන එක ම ප්‍රදේශය වන වවුනියා දකුණු ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ඇතුළුව දිවයිනෙහි සියලුම දිස්ත්‍රික්කයන්හි මෙම වැඩසටහන 1999 දී ක්‍රියාත්මක විය. යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ සහ වවුනියා දිස්ත්‍රික්කයේ සෙසු ප්‍රදේශ වලට ද සමෘද්ධි වැඩසටහන ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික පියවර 1999 දී ගන්නා ලදී.

5.10 සංඛ්‍යා සටහන
සමෘද්ධි සුබසාධන වැඩසටහන (අ)
සහනාධාරලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම 1995-1999

එක් පවුලකට ප්‍රදානය කළ මුදල් ප්‍රමාණය	1995		1996		1997		1998		1999	
	වටිනාකම (රුපියල්)	පවුල් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු.දශලක්ෂ	පවුල් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු.දශලක්ෂ	පවුල් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු.දශලක්ෂ	පවුල් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු.දශලක්ෂ	පවුල් සංඛ්‍යාව
සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන										
රු. 1,000	35,430	425	24,843	298	17,913	215	14,359	172	12,043	145
රු. 500	892,950	5,358	905,514	5,433	917,722	5,506	896,783	5,381	899,083	5,395
රු. 200	288,843	693	313,273	752	328,960	790	323,710	777	329,588	791
රු. 100	222,975	268	236,252	284	225,681	271	216,445	260	219,788	264
රු. 250	-	-	-	-	567,353	1,702	521,886	1,566	527,009	1,581
රු. 125	-	-	-	-	-	-	-	-	142	0.2
එකතුව	1,440,198	6,744	1,479,882	6,767	2,057,629	8,484	1,973,183	8,155	1,987,653	8,175
වියළි සලාක වැඩසටහන										
රු. 336 - 1260 (ආ)	107,036	1,260	180,204	2,101	159,849	1,769	125,343	1,400	154,932	1,694
පෝෂණ පත්‍රිකා බෙදාදීමේ වැඩසටහන										
රු. 100	32,183	40	66,509	80	66,908	80	81,225	97	80,718	97
මුළු එකතුව	1,579,417	8,043	1,726,595	8,947	2,284,386	10,333	2,179,751	9,652	2,223,303	9,966

(අ) සමෘද්ධි වැඩසටහන 1995 ජුනි මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලදී.
 (ආ) 1999 අවසානයේදී

මූලාශ්‍රය : දිළිඳු සහන දෙපාර්තමේන්තුව

1999 දී සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන (ස.ස.වැ.) යටතේ සෘජු ප්‍රතිලාභ ලැබූ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාව 1,987,653 ක් පමණ විය. මෙයින් ඉතාමත් දිළිඳු ලෙස සලකන පවුල් 12,043 ක් (සියයට 1 ක් පමණ) සඳහා මසකට රුපියල් 1,000 බැගින් වූ සහනාධාර ලබා දෙන ලදී. තවත් පවුල් 899,083 කට (සියයට 45 පමණ) මසකට රුපියල් 500 බැගින් ලබා දෙන ලදී. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් පුරව ජනසවිලාභී පවුල්වලින් සමන්විත පවුල් 527,009 කට (සියයට 27 ක් පමණ) මසකට රුපියල් 250 බැගින් ලබා දෙන ලදී. පවුලක සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව සහ ආදායම් තත්ත්වය මත ඉතිරි පවුල් සඳහා මසකට රුපියල් 200 හෝ රුපියල් 100 බැගින් ලබා දෙන ලදී. සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන සඳහා 1999 දී වූ මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 8,175 ක් විය. මීට අමතරව, උතුරු - නැගෙනහිර පළාත්වල අවතැන් වූ පවුල් 154,932 ක් සඳහා වියළි සලාක පත්‍රිකා ලබා දෙන ලදී. මේ සඳහා 1999 දී වූ පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 1,694 ක් විය. තවද, දිළිඳු පවුල්වල සිටින මව්වරුන්ගේ පෝෂණය නගා සිටුවීම සඳහා පෝෂණ පත්‍රිකා 80,718 ක් බෙදා දීමද සිදු කරන ලදී. මේ සඳහා 1999 දී දරණ ලද මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 97 ක් විය.

1999 වර්ෂය අවසන් වන විට අතිවාරය ඉතිරිකිරීම් ක්‍රමය යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,212ක මුදලක් ඉතිරි කර තිබුණි. ඉතා පහත් මට්ටමේ සිට කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් සමෘද්ධි ලාභීන්ට ඉතිරි කිරීමේ පුරුද්ද ඇති කරන ස්වේච්ඡා ඉතිරිකිරීමේ ක්‍රමය යටතේ, 1999 අවසන් වන විට රුපියල් දශලක්ෂ 401 ක ඉතුරුම් ප්‍රමාණයක් කර තිබුණි. මෙම ක්‍රමය යටතේ 1999 අවසන් වන විට සංවිධානය වී සිටි කුඩා කණ්ඩායම් සංඛ්‍යාව 227,796 ක් වූ අතර, ඒවායෙහි සාමාජික සංඛ්‍යාව 1,223,243 ක් විය.

අඩු ආදායම් ලාභීන් ඉතිරිකිරීම් සඳහා යොමු කිරීමට සහ එම ඉතුරුම් ආයෝජනය සඳහා යොමු කිරීම මගින් ඔවුන්ගේ ආදායම් තත්ත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වූ සමෘද්ධි බැංකු සංගම් (ස.බැ.ස) ක්‍රමය සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන් අතර ජනප්‍රිය වී ඇත. 1999 අවසන් වන විට ස.බැ.ස. 893 ක් පිහිටුවා තිබුණි. ආරම්භයේ සිට මේ දක්වා ස.බැ.ස ක්‍රමය යටතේ ආරම්භ කරන ලද ගිණුම් සංඛ්‍යාව 1,205,895ක් වූ අතර, 1999 අවසන් වන විට සම්මුඛවිචිත ඉතිරිකිරීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 610 ක් විය. තවද, 1999 වර්ෂය තුළදී ස.බැ.ස. මගින් එහි සාමාජිකයින් සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 524 ක වටිනාකමින් යුත් 106,566 ණය සංඛ්‍යාවක් සපයා තිබුණි. එක් ණය මුදලක සාමාන්‍ය වටිනාකම රුපියල් 4,920ක් විය. ණය ගැනුම්කරුවන් සිය ණය මුදල් කල් ඇතිව ගෙවීමට පෙළඹී ඇති හෙයින් ණය ආපසු අයකර ගැනීමේ ප්‍රතිශතය සියයට සියයකටත් වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. මේ අතර සමෘද්ධි ලාභීන්ගේ දැනට පවත්නා ආදායම් උත්පාදන ක්‍රම වර්ධනය කර ගැනීමට උපකාර වීමේ අරමුණින් සමෘද්ධි සංවර්ධන ණය ක්‍රමය (ස.ස.ණ.) 1999 වර්ෂය තුළ දීද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. 1999 දී ස.ස.ණ. ක්‍රමය යටතේ ණය ගැනුම්කරුවන් 74,283 ක් සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 358 ක් ලබා දෙන ලදී. සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ට ස්වයං රැකියා වල යෙදීම සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීමට සහ ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය අරමුණුකර ගනිමින් පිහිටවූ සමෘද්ධි ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ස.ව.ණ) 1999 වර්ෂයේ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ සඳහා මහජන බැංකුව හා ලංකා බැංකුවෙහි සහයෝගය ලැබිණි. 1999 වර්ෂයෙහි ස.ව.ණ. ව්‍යාපෘතිය මගින් පුද්ගලයන් 2174 දෙනෙකු වෙත රුපියල් දශ ලක්ෂ 63 ක් ප්‍රදානය කර තිබිණි.

ඉලක්ක කණ්ඩායම්හි ආදායම් තත්ත්වය ඉහළ දැමීම සඳහා පහසුකම් සැලසීමට සමෘද්ධි කල්බදු වැඩසටහන (ස.ක.වැ.) 1999 වර්ෂය තුළ දීද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ගොවි උපකරණ, ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩ යනාදී වත්කම් ලබාගැනීම සඳහා කල්බදු පහසුකම් සපයන ලදී. 1999 දී කල්බදු ව්‍යාපෘති 147 ක් සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 30 ක් ලබාදී තිබුණි. මේ අතර තෝරාගත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 40 ක් තුළ මහජන බැංකුවේ සහ ලංකා බැංකුවේ සහයෝගය ඇතිව කඩිනම් ණය නියාමක වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. සමෘද්ධිලාභීන් අවිධිමත් අංශය තුළින් ණය ලබා ගැනීම අධෛර්යමත් කිරීම මෙම වැඩසටහනෙහි ප්‍රධාන අරමුණයි. ණය නියාමකයෙකු වෙත රුපියල් 10,000 ක ණය මුදලක් සපයනු ලබන අතර, එම නියාමක විසින් එම මුදලින් අවශ්‍ය පුද්ගලයන්ට ණය ලබා දෙනු ලබයි. 1999 අවසන් වනවිට මෙම වැඩසටහන යටතේ ණය මුදල් 30,411 ක් ලබා දෙන ලද අතර එහි වටිනාකම රුපියල් දශලක්ෂ 27 ක් විය.

සමෘද්ධිලාභීන්ගේ පවුල්වල සිදුවන හදිසි හෝ අත්‍යවශ්‍ය සමාජීය කටයුතුවලදී ආධාර කිරීමේ අරමුණින් ආරම්භ කර ඇති සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල වෙත 1999 දී රක්ෂණ වාරික වශයෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 201 ක් ලැබී තිබිණි. 1999 තුළ දී අයදුම්පත් 52,047 ක් වෙනුවෙන් රුපියල් දශලක්ෂ 109 ක් ගෙවා තිබුණි. සමෘද්ධි ජනතා ව්‍යාපෘති වැඩසටහන යටතේ 1999 දී ව්‍යාපෘති 598 ක් සඳහා රුපියල් දශලක්ෂ 67 ක් ප්‍රදානය කර තිබුණි. කෘෂි නිෂ්පාදනය හා දිළිඳු පුද්ගලයින්ගේ ආදායම් මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා අදාළ ප්‍රදේශවල වාරිමාර්ග පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි රැකියා අවස්ථා උත්පාදනය කිරීම සමෘද්ධි ජනතා ව්‍යාපෘති වැඩසටහනෙහි අරමුණ විය.

පරිසරය

අඩු උද්ධමන වේගයක් සහ අඩු සේවා වියුක්ති අනුපාතයක් සහිතව 1999 දී සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවර සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයක් පැවැතීම පුළුල් වශයෙන් පරිසරයට හිතකාරී විය. සමෘද්ධි වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ සහනාධාර වැඩසටහන් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, දිළිඳු පුද්ගලයන්ගේ ජීවන තත්ත්වය නගා සිටුවීම සඳහා සෘජු බලපෑමක් ඇතිකර තිබේ. 1999 දී ග්‍රාමීය සහ වතු අංශවල නිවාස ඒකක රාශියක් ඉදිකර ඇති අතර වාර්තාගත ජල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවක් ද සපයා ඇත. නාගරික සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් ද 1999 දී ක්‍රියාත්මක විය. මෙම වැඩසටහන් මගින් ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය නගා සිටුවන අතර ම පාරිසරික හානිය අවම කරලීම සඳහා විශාල බලපෑමක් ඇති කළේය.

කිරිසාර නොවන නිෂ්පාදන ක්‍රම මගින් අනාගත ඵලදායීතාවය සැලකිය යුතු පරිදි අඩුවිය හැකි බව හඳුනා ගැනීමත් සමඟ ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීමේ දී පරිසරය පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බව පත් වී

තිබේ. වනසම්පත් හා පාරිසරික අමාත්‍යාංශය මූලික වශයෙන් ජාතික මට්ටමින් පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම පිළිබඳව වගකිවයුතු වන අතර, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය නියාමන බලධාරියා ලෙස කටයුතු කරයි.

1999 දී වන සම්පත් හා පාරිසරික අමාත්‍යාංශය විසින් පරිසර සංරක්ෂණය හා පරිසර කළමනාකරණය අරමුණ කරගත් වැඩසටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළේය. යාවත්කාලීන කරනු ලැබූ ජාතික පාරිසරික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 1999 දී ප්‍රසිද්ධියට පත් කෙරිණි. රජයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා මුහුදුපර ආශ්‍රිත හුණු භාවිතය තහනම් කිරීම සඳහා කැබිනට් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනිණි. ජලාස්ථික වැනි ද්‍රව්‍ය භාවිතය හා ඉවත දැමීම නිසා ඇතිවන පාරිසරික හා සෞඛ්‍යමය බලපෑම් පාලනය කිරීම සඳහා ද මූලික පියවර ගෙන තිබුණි. නිසි පාලනයකින් තොරව වැලි ගොඩදැමීම නිසා පරිසරයට සිදුවන හානිය අවම කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලසුමක් සකස් කරමින් පවතී. විශේෂයෙන් ම නාගරික ප්‍රදේශවලට බලපාන ප්‍රධානතම පාරිසරික ගැටලුවක් වන ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා, වන සම්පත් හා පාරිසරික අමාත්‍යාංශය විසින් ජාතික උපාය මාර්ගයක් සකස් කර තිබේ. අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ නියාමක ව්‍යාපෘතියක් මහරගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී. අමාත්‍යාංශය විසින් ජාත්‍යන්තර දේශසීමා හරහා පීඩාකාරී අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය හා අපහරණය පාලනය කිරීම සඳහා වන බේසල් සම්මුතිය, ඕසෝන් වායුස්ථරය තුනී වීමට බලපාන රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීම වැළැක්වීම සඳහා වන මොන්ට්‍රියල් සන්ධානය සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ කාලගුණික වෙනස්වීම් පිළිබඳ සම්මුතිය (UNFCCC) ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි තවදුරටත් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, එක්සත් ජාතීන්ගේ කාලගුණික වෙනස්වීම් පිළිබඳ සම්මුතිය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ හරිතාගාර වායුව පිළිබඳව යාවත්කාලීන කරන ලද ලේඛණයක් සකස් කරමින් පවතී. මේ අතර, තෝරාඩි සහයෝගිතා වැඩසටහන යටතේ පරිසර සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ආයතනයේ (IDA) ආධාර ඇතිව වන සම්පත් හා පාරිසරික අමාත්‍යාංශයේ, පාරිසරික අංශයේ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම හා ආයතනික ධාරිතාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා පාරිසරික කටයුතු පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. මීට අමතරව, අමාත්‍යාංශය විසින් පරිසර සංරක්ෂණය සහ අනෙකුත් අදාළ ගැටළු පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

මේ අතර, පාරිසරික කටයුතු පිළිබඳව නියාමන අධිකාරිය වූ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ප්‍රධාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු කිරීම් 7 ක් පිළිබඳව සහ මූලික පාරිසරික ඇගයීම් 25 ක් වර්ෂය තුළදී සම්පූර්ණ කරන ලදී. එමෙන්ම මූලික පාරිසරික ඇගයීම් පහසු කරලීමේ අරමුණින්, ජාතික පරිසර පනත සංශෝධනය කිරීමට ද යෝජනා ඉදිරිපත් කර තිබේ. 1999 දී නව කර්මාන්ත පිහිටුවීම සඳහා අයදුම්පත් 193 ක්

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වෙත ඉදිරිපත් විය. නමුත්, ඉන් 24 කින් ම ඇතිවිය හැකි පාරිසරික බලපෑම් හේතුවෙන් අනුමත නොකෙරිණි. මෙම අනුමත නොවූ ව්‍යාපෘති, කර්මාන්ත කලාප වලින් පරිබාහිරව පිහිටුවීමට නියමිත වූ ඒවා විය. වර්තමානයේ දී ඉදිකිරීම් සඳහා ඉඩම් නිදහස් කිරීමේ සහතික නිකුත් කරනු ලබන්නේ ස්වභාවයෙන් ම අධික පරිසර දූෂණයක් සහිත ඒවා ලෙස වර්ග කර ඇති කර්මාන්ත සඳහා පමණි. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් කර්මාන්ත සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලද අතර 1999 දී ඒ සඳහා අයදුම්පත් 778 ක් සලකා බලන ලදී. ඉන් 329 ක් නව පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර වූ අතර, ඉතිරිය බලපත්‍ර අලුත් කිරීම් විය. අඩු පරිසර හානියකින් යුත් කර්මාන්ත සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම පළාත් පාලන ආයතන වෙත පවරා දී තිබේ. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් කර්මාන්තවලින් පිටවන අපද්‍රව්‍ය, වායු දූෂණය හා ශබ්ද දූෂණය අධීක්ෂණය කිරීම තවදුරටත් සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, අපද්‍රව්‍ය නියැදි 488 ක් ද, ශබ්දය මැනීම් 62 ක් ද, දූවිලි මට්ටම මැනීම් 4 ක් ද 1999 දී විශ්ලේෂණය කළේය.

කර්මාන්තවලින් සහ අනිකුත් මූලාශ්‍රවලින් ඇතිවූ පරිසර දූෂණය හා ශබ්ද දූෂණයට එරෙහිව පැමිණිලි 1,229 ක්

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වෙත ලැබිණි. මෙම මුළු පැමිණිලි සංඛ්‍යාව අතුරින් 496 ක් පමණ වූ ප්‍රධාන පැමිණිලි සංඛ්‍යාවක් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් විමර්ශනය කරන ලද අතර, ඉතිරි පැමිණිලි අධීක්ෂණය සඳහා අදාළ පළාත් පාලන ආයතන සහ අනිකුත් අදාළ ආයතන වෙත යොමු කරන ලදී. පරිසර දූෂණය සඳහා ඇති ප්‍රවණතාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා රටෙහි ප්‍රධාන ජලාශයන් අධීක්ෂණය කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් බේරේ වැව, නුවර වැව හා කැලණි ගඟෙහි ජලය ක්‍රමික පදනමක් යටතේ පරීක්ෂා කරන ලදී. තව ද, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් කොටුව දුම්රිය ස්ථානය සහ කාලගුණවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තු පරිශ්‍රය තුළ පිහිටුවා ඇති වායු දූෂණය මණින ස්ථිර මධ්‍යස්ථාන දෙකක් සහ ජංගම මධ්‍යස්ථානයක් උපයෝගී කර ගනිමින් වායුගෝලීය තත්ත්වය පිළිබඳව අධීක්ෂණය කරනු ලබයි. මෙම ස්ථිර මධ්‍යස්ථාන යොදා ගනිමින් වායුගෝලයෙහි අඩංගු සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ්, නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ්, කාබන් මොනොක්සයිඩ් මට්ටම් වැනි සංරචක මෙන් ම බිම් මට්ටමේ ඕසෝන් ප්‍රමාණය හා වායුවෙහි අඩංගු සෑන් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය පිළිබඳව ද අඛණ්ඩ පදනමක් මත අධීක්ෂණය කරනු ලබයි.